

ภาพ ค-29 กิจกรรมล่องแก่งน้ำว้า

ภาพ ค-30 บรรยากาศห้วงล่องแก่งน้ำว้า

อุทยานแห่งชาติศรีน่าน

มีพื้นที่ประมาณ 583,750 ไร่ หรือ 934 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอนาหมื่น เทือกเขาสลับซับซ้อนที่วางตัวในแนวเหนือ-ใต้ ขนานกันทั้งทางทิศตะวันตกและตะวันออก แบ่งพื้นที่ออกเป็นฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออก

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิประเทศ เป็นเทือกเขา สลับซับซ้อน วางตัวในแนวทิศเหนือ-ใต้ ขนานกัน ทางด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตก มีแม่น้ำน่านทอดตัวไหลผ่านไปจนถึงปากนาย ซึ่งเป็นบริเวณเหนือเขื่อนสิริกิติ์ บริเวณที่ราบลุ่มตรงกลางจะมีลักษณะเป็นภูเขาน้อยใหญ่ลดหลั่นกันลงไป ตอนกลางของพื้นที่มีแม่น้ำน่านทอดตัวไหลผ่านจากเหนือสุด-ใต้สุด ระยะทางประมาณ 50 กิโลเมตร แบ่งอุทยานออกเป็นซีกตะวันตกและซีกตะวันออก ยอดเขาที่สูงที่สุดคือ ดอยคำ สูง 1,229 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 24 องศาเซลเซียส

ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนมีความสูงต่างกันหลายระดับ จึงทำให้มีสภาพป่าหลายชนิด เช่น

ป่าดิบเขา พบตามแนวสันเขาที่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,000 เมตร พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ ไม้ก่อต่างๆ ตะเคียน กระบาก ไม้พื้นล่างประกอบด้วยพืชในตระกูลปาล์ม ขิง ข่า และเฟิร์น

ป่าดิบแล้ง พบตามหุบเขาและริมห้วย ในระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 500-1,000 เมตร พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ ยาง กระบาก

ป่าสน พบเป็นบางพื้นที่ตามแนวสันเขาที่มีความสูงระหว่าง 500-1,200 เมตรจากระดับน้ำทะเล

ป่าเบญจพรรณ พบขึ้นตามที่ราบเชิงเขา ริมห้วยและหุบเขา กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ ไม้สัก ชิงชัน ประดู่ ตะเคียนทอง มะค่าโมง ฯลฯ

ป่าเต็งรังพบขึ้นอยู่ตามไหล่เขา เชิงเขา และพื้นที่ค่อนข้างราบพันธุ์ไม้ที่พบได้แก่เต็งรัง

สัตว์ป่า เนื่องจากสภาพป่าค่อนข้างสมบูรณ์ ประกอบกับมีแม่น้ำไหลผ่านใจกลางอุทยานฯ จึงทำให้ความหลากหลายของสัตว์ในพื้นที่ป่ามีมาก ได้แก่ ช้าง วัวแดง กระทิง ซึ่งสัตว์ทั้ง 3 ชนิดนี้จะอพยพข้ามไปข้ามมาในเขตติดต่อระหว่างประเทศไทยและลาว นอกจากนี้ยังมีหมี เลียงผา กวาง เก้ง เสือ หมูป่า หมาป่า กระเจิง อีเห็น ไก่ฟ้า ตะกวด เต่า และที่สำคัญมีนกยูงป่า ซึ่งก็เป็นตัวชี้วัดถึงความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าได้เป็นอย่างดี นกนานาชนิดและชนิดต่างๆ โดยรอบบริเวณอุทยานฯ

สถานที่ท่องเที่ยว

ผาชู มีลักษณะเด่นเป็นผาหินขนาดใหญ่ตั้งตระหง่านอยู่ท่ามกลางขุนเขาที่เขียวขจี หลายแสนไร่ สามารถมองเห็นทิวทัศน์และแม่น้ำน่านที่ทอดตัวคดเคี้ยวไปตามที่ราบลุ่มยาวหลายสิบกิโลเมตรอย่างงดงาม

และเป็นจุดชมทะเลหมอกที่สวยงามอีกจุด การเดินทางให้ไปตามเส้นทางเดียวกับทางไปแก่ง สามารถมองเห็น วิถีทัศน์ของแม่น้ำน่านและสภาพป่าไม้ที่สวยงามตลอดจนโขดหินและหน้าผาต่างๆ

ดอยเสมอดาว เป็นพื้นที่ที่มีลานกว้างบนสันเขา เหมาะสำหรับการพักผ่อนเป็นจุดที่ชมทะเลหมอกและ พระอาทิตย์ขึ้นยามเช้า สามารถมองเห็นได้รอบทิศทาง วิถีทัศน์ของแม่น้ำน่านที่ทอดยาวในหุบเขาและยอด ผาสูงที่ตั้งตระหง่านอยู่ข้างหน้ารวมทั้งมองเห็นบ้านพักและที่ทำการอุทยานฯ ในตอนเย็นท่านสามารถมองเห็น พระอาทิตย์ตกและตัวเมืองอำเภอนาน้อย พื้นที่การเกษตรของชาวบ้าน

ผาหัวสิงห์ มีลักษณะเป็นผาหิน มองจากดอยเสมอดาวขึ้นไปจะเห็นลักษณะเหมือนสิงห์กำลังนอน หมอบ ส่วนที่เป็นจุดเด่น คือ ส่วนหัวที่เป็นจุดชมวิถีทัศน์ของอุทยานฯ ศรีน่านได้รอบทิศ เป็นจุดชมพระ อาทิตย์ขึ้นและตกที่สวยงาม และเป็นจุดชมทะเลหมอกอีกจุดของอุทยานฯ ศรีน่าน

เสาดินนาน้อย มีลักษณะเกิดจากการกัดเซาะพังทลายของดินเป็นพื้นที่กว้างประมาณ 50 ไร่ มีความ งดงามด้านธรรมชาติทางด้านธรณีวิทยาสวยงามไม่ต่างกับกับแพะเมืองผีของจังหวัดแพร่ เกิดการพังทลายของ ดินเปลี่ยนแปลงรูปร่างไปทุกๆ ปี นอกจากนี้ ทางกรมทรัพยากรธรณียังได้เข้ามาสำรวจพบว่าพื้นที่บริเวณเสา ดินนี้เคยเป็นที่อยู่อาศัยมนุษย์ยุคหินมาก่อน เนื่องจากมีการค้นพบเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ยุคหิน

คอกเสือ มีลักษณะคล้ายกับเสาดิน แต่ที่คอกเสือมีลักษณะเป็นหลุมลึกลงไป ประมาณ 7 เมตร

แก่งหลวง มีลักษณะเป็นโขดหิน พบหินน้อยใหญ่ กระจายกระจายอยู่ทั่วบริเวณ ยามหน้าน้ำจะมีเสียง น้ำไหลกระทบโขดหินดังกึกก้อง ยามหน้าแล้งจะมองเห็นแนวหิน โขดหินที่มีรูปทรงหลากหลายอย่างสวยงาม และหาดทรายที่ขาวสะอาด

สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ทำการอุทยานฯ มีบ้านพักจำนวน 3 หลัง สามารถพักได้ประมาณ 60 ท่าน และมีสถานที่กางเต็นท์บริเวณดอยเสมอดาวและผาสูงบริเวณที่ทำการอุทยานฯ

การเดินทาง จากตัวอำเภอเมืองน่าน ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 ถึงอำเภอเวียงสา เลี้ยวขวา ไปตามทางหลวงหมายเลข 1026 ถึงอำเภอนาน้อย ระยะทางประมาณ 35 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามทาง หลวงหมายเลข 1083 (นาน้อย -ปางไฮ) อีกประมาณ 15 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานฯ

ข้อจำกัด

-ป้ายบอกทางระหว่างทางไปอุทยานฯ ไม่ชัดเจน

-ไม่มีอาหารและเครื่องดื่ม

ภาพ ค-31 แผนที่อุทยานแห่งชาติศรีน่าน

ภาพ ค-32 ผาหัวสิงห์อุทยานแห่งชาติศรีน่าน

ภาพ ค-33 ลานกางเต็นท์ดอยเสมอดาว

ภาพ ค-34 เสาดินนาน้อย

ดอยผาตั้ง

ดอยผาตั้ง เป็นเขตกินและหน้าผาขนาดใหญ่ ตั้งตระหง่านอยู่ท่ามกลางขุนเขาที่เขียวขจีหลายแสนไร่ สามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์ และสายน้ำของแม่น้ำน่านทอดตัวไหลคดเคี้ยวสู่ทิศใต้ยาว ยามหน้าหนาวจะมีทะเลหมอกสีขาวตัดกับความเขียวขจีของป่า และแสงสีทองของดวงอาทิตย์ขึ้นงามเข้าอย่างสวยงามมาก และเป็น

สถานที่เกิดตำนานรักสามเส้าที่ตัดสินความรักด้วยความตาย โดยมีตำนานเล่าว่า ณ ที่แห่งนี้เมื่อหลายปีที่ผ่านมา มีตำนานเล่าขานสืบทอดกันว่า ที่แขวงศรีชะเกษมีเจ้าแขวงเป็นชายรูปร่างนามว่า “เจ้าจ๋วง” ได้เสกสมรสกับเจ้าจันทร์ เป็นชายา ครองรักกันมาหลายปียังไม่มีบุตรธิดาแต่อย่างใด อยู่มาวันหนึ่ง เจ้าจ๋วงได้ออกประพาสป่าเพื่อล่าสัตว์ ขณะตามล่าสัตว์ป่าได้หลงทางมาถึงบริเวณโขดหินสูงใหญ่ตั้งตระหง่านอยู่ท่ามกลางแมกไม้ที่เขียวขจีมีสภาพสมบูรณ์ มีทัศนียภาพที่สวยงามได้พบกับกระท่อมของพรานป่าซึ่งมีธิดาสาวสวยนาม “เจ้าเอื้อง” อาศัยอยู่ด้วยกันสองพ่อลูกพ่อเจ้าจ๋วงได้พบประสบพักตร์เจ้าเอื้องจึงเกิดความหลงใหล หลงรักอย่างถอนตัวไม่ขึ้นได้เฝ้าเพียรพยายามบอกรักเจ้าเอื้องอยู่เป็นเวลานาน กาลเวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ซึ่งความรักเปรียบเสมือนน้ำหยดลงหินทุกวันหินยังกร่อน ในที่สุดเจ้าจ๋วงก็ได้ครองรักกับเจ้าเอื้องเป็นชายาอีกนางหนึ่ง ฝ่ายเจ้าจันทร์เมื่อเห็นว่าเจ้าจ๋วงได้ประพาสป่าและไม่กลับแขวงเป็นเวลานานจึงได้เฝ้าติดตามเสาะหาอยู่นานจนกระทั่งวันหนึ่งได้ตามมาพบเจ้าจ๋วงกำลังพลอดรักกับเจ้าเอื้องอยู่บนยอดโขดหินใหญ่ จึงได้ตัดพ้อต่อว่าและยื่นคำขาดให้เจ้าจ๋วงเลือกเอาว่าจะตัดสินใจครองรักอยู่กับใครแต่เพียงนางเดียวเจ้าจ๋วงได้ใช้ความคิดเป็นเวลานานก็ไม่สามารถที่จะตัดสินใจเลือกใครคนใดคนหนึ่งได้จึงอธิษฐานจิตว่า ถ้าความรักของเราทั้งสามคนเป็นความรักที่บริสุทธิ์ เป็นรักแท้ตราบนานจิณรินทร์ ขอให้ร่างกายเรากลับกลายเป็นต้นไม้อยู่กับโขดหินใหญ่แห่งนี้ตลอดกาลนาน จึงได้ตัดสินใจกระโดดหน้าผา เจ้าจันทร์เห็นดังนั้นจึงได้กระโดดหน้าผาตามไป ส่วนเจ้าเอื้องได้ทราบและเกรงกลัวต่อบาปกรรมจึงได้กระโดดหน้าผาตามไปอีกคน ทำให้เสียชีวิตทั้งสามคนด้วยอำนาจคำอธิษฐานอันแรงกล้า เจ้าจ๋วงได้กลายร่างเป็นต้นจ๋วงเจ้าจันทร์ได้กลายร่างเป็นต้นจันทร์ผา เจ้าเอื้องได้กลายร่างเป็นต้นกล้วยไม้ หรือดอกเอื้องขึ้นอยู่ตามหน้าผาแห่งนี้โขดหินใหญ่แห่งนี้จึงถูกเรียกขานนามว่า ผาขู้ มาแต่บัดนั้น

ผาขู้ มีจุดชมวิวและจุดชมทะเลหมอกที่สวยงาม มองทางด้านทิศตะวันออกจะเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนวางตัวในแนวทิศเหนือใต้ขนานกันทางช่วงตอนกลางของภูเขาระหว่างด้านทิศตะวันตกและทิศตะวันออกจะเป็นร่องน้ำขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสายน้ำนำนทอดตัวไหลผ่านระยะทางประมาณ 60 กิโลเมตร

สิ่งอำนวยความสะดวก มีลานกางเต็นท์ บ้านพัก ห้องน้ำ ลานจอดรถ ร้านค้าไว้บริการ

การเดินทาง จากแพร่ตามถนนยันตรกิจโกศล ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 ไปถึงอำเภอเวียงสา เลี้ยวขวาไปตามถนนเจ้าฟ้า ทางหลวงหมายเลข 1026 จากอำเภอเวียงสาไปอำเภอนาน้อย ระยะทางประมาณ 35 กิโลเมตร จะพบแยกซ้ายทางไปผาขู้ ซึ่งอยู่ที่เดียวกันกับที่ทำการอุทยานแห่งชาติศรีน่าน ขับเข้าไปอีกประมาณ 3 กิโลเมตร จะพบผาขู้และที่ทำการอุทยานแห่งชาติศรีน่าน

ภาพ ค-35 จุดชมวิวบนยอดผาซู้

ภาพ ค-36 ทะเลหมอกบนยอดผาซู้

การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม

พิพิธภัณฑ์ชุมชนบ้านพระเกิด

จัดตั้งขึ้นเพื่อการอนุรักษ์โบราณวัตถุทรงคุณค่าของวัดพระเกิด วัตถุสิ่งของและเครื่องใช้ต่างๆ ในการดำเนินชีวิตของบรรพบุรุษ ที่ตกทอดมาถึงรุ่นหลาน ผ่านสถาบันครอบครัว เป็นมรดกเก่าแก่ที่มีคุณค่าทางจิตใจ แต่คนรุ่นใหม่ได้ละเลยการศึกษาวิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่รู้จักตนเองและคุณค่าที่บรรพบุรุษสร้างสมมา คุณค่าต่างๆ จึงถูกทำลายไปโดยทั้งทางตรง ทางอ้อมและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ คณะศรัทธาชุมชนบ้านพระ

เกิดมีความตระหนัก เป็นห่วงและห่วงหาคุณค่าของสิ่งต่างๆ เหล่านี้ จึงได้พร้อมใจกันจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชุมชน บ้านพระเกิด เพื่อเก็บรักษามรดกที่ล้ำค่านี้ไว้ให้กับอนุชนคนรุ่นหลังได้ศึกษาและเรียนรู้สืบไป

นอกจากนี้ภายในพิพิธภัณฑ์ฯ ยังมีตู้เก็บ ตัวเมือง หรือคัมภีร์ใบลานอักษรธรรมล้านนา จำนวน 2,323 ผูก แบ่งเป็น 20 หมวด ซึ่งบางผูกได้มีการนำมาถอดความและจัดพิมพ์เป็นพงศาวดารเมืองน่าน ฉบับวัดพระเกิด โดยพิมพ์เป็น 2 ภาษาคู่กันทั้งอักษรตัวเมืองและอักษรไทยที่มีคัมภีร์ใบลาน 2,323 ผูก ที่ถูกเก็บในหีบธรรมที่หอไตรหอธรรม นอกจากนั้นมีการจัดแสดงวัตถุเกี่ยวกับพุทธศาสนา ข้าวของที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต การทำมาหากินของชาวบ้าน อย่างเช่น ล้อเกวียน เครื่องมือไถนา บางส่วนก็ได้รับบริจาคมาจากคนในชุมชน โดยของที่ได้รับบริจาคจะมีการระบุว่าเป็นของใคร มีที่มาและการใช้สอยอย่างไร เป็นพิพิธภัณฑ์ที่คนในชุมชนทำกันเอง เพื่อจะได้ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป

ห้องวิถีชีวิตภูมิปัญญาพื้นบ้าน จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้พื้นบ้านต่างๆ ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตและภูมิปัญญาพื้นบ้าน เช่น เครื่องจักสาน เครื่องครัว อุปกรณ์กรอผ้าและทอผ้า ลูกคิด เครื่องบดยา เครื่องมืองานช่างไม้ชนิดต่างๆ รวมไปถึงอุปกรณ์เครื่องใช้ที่ค่อนข้างแสดงถึงความ สมัยใหม่อย่างวิทยุและเครื่องโทรศัพท์รุ่นเก่า

ห้องพระพุทธศาสนา รวบรวมพระพุทธรูปเก่าแก่ปางต่างๆ ไว้มากมาย โดยเฉพาะพระพุทธรูปไม้ทรงเครื่องอายุนับร้อยปีที่แสดงฝีมือการสร้างอย่างประณีตของช่างโบราณ

พิพิธภัณฑ์ชุมชนบ้านพระเกิดแห่งนี้ ที่นี่ยังมีอาสาสมัครพิพิธภัณฑ์เป็นผู้อาวุโสและเด็กในชุมชนมานำชมและให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์อีกด้วย

พิพิธภัณฑ์ชุมชนบ้านพระเกิดเปิดให้เข้าชมทุกวันตั้งแต่เวลา 9.00-16.30 น

ที่ตั้ง เลขที่ 21 บ้านพระเกิด ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

การเดินทาง วัดพระเกิดห่างจากตัวเมืองน่านประมาณ 2 กิโลเมตร ทางทิศเหนือ ตามถนนสมุนเทวรราช ถึงทางแยกโรงเรียนสามัคคีวิทยาฯ เลี้ยวซ้ายเพียง 150 เมตร จะถึงวัดพระเกิด

ข้อจำกัด

- ไม่มีอาหารและเครื่องดื่ม
- ไม่มีอุปกรณ์ช่วยเหลือสำหรับผู้พิการ

ภาพ ค-37 พระพุทธรูปไม้ปางต่างๆ พิพิธภัณฑ์ชุมชนบ้านพระเกิด

ภาพ ค-38 โฮงครุบาอินผ่องวิสารโทเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ ชุมชนบ้านพระเกิด

วัดสวนตาล

กรมการศาสนาบันทึกว่า วัดสวนตาลสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.1698 อายุกว่า 900 ปีเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองน่านมาเป็นเวลายาวนาน วัดสวนตาลนับเป็นวัดเก่าแก่อันดับ 4 ของเมืองน่าน รองจากวัดแก้ว อำเภอมะจันท์ วัดนาข่อย อำเภอกู่เพียง และวัดพญาวัด อำเภอมะจันท์ วัดสวนตาลตั้งอยู่บริเวณสวนตาลหลวง หันหน้าไปทางแม่น้ำน่าน มีโบราณสถานที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อยู่เป็นจำนวนมาก เช่น พระธาตุวัดสวนตาล พ.ศ. 1955 พระเจ้าทองทิพย์และบ่อน้ำทิพย์ พ.ศ. 1993 วัดสวนตาลพม่า พ.ศ. 2103 ปัจจุบันถูกรื้อถอนไปแล้ว หอพระไตรปิฎก พ.ศ.2417 ต้นตาลและต้นไม้ใหญ่เก่าแก่อายุหลายร้อยปี เป็นต้น

วัดสวนตาลได้รับพระราชทานเขตวิสุงคามสีมา เมื่อปี พ.ศ.2413 ขนาดกว้าง 8 เมตร ยาว 19 เมตร และมีที่ดินที่ตั้งวัดรวมเนื้อที่ 16 ไร่ 3 งาน 52 ตารางวา ปัจจุบันมีพระครูสถิตยธรรมรักษ์ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส และนางลัดดาวรรณ สอนยศ เป็นหัวหน้าบ้านสวนตาลวัดสวนตาลเป็นสถานที่ประกอบพิธีสำคัญทางพระพุทธศาสนาของชุมชนและเป็นศูนย์รวมใจของชุมชนวัดสวนตาล

พระเจ้าทองทิพย์ เป็นพระพุทธรูปทองสำริดองค์ใหญ่ที่สุดในล้านนาหน้าตักกว้าง 10 ฟุต สูง 14 ฟุต 4 นิ้ว หน้า 12 ต้น ปางมารวิชัย พุทธลักษณะสง่างาม พระพักตร์รูปไข่ อิมเอบสงบน พระนาสิกใหญ่ สันพระนาสิกหนา รัศมีเปลว เม็ดพระศกใหญ่ พระหनुเป็นต่อกลมหนุนออกมาทางด้านหน้า พระวรกายอวบ พระหัตถ์คล้ายมีอมมนุษย์ ชายจีวรเป็นเชี้ยวตะขาบ ศิลปะสุโขทัยผสมล้านนา พระเจ้าทองทิพย์เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองน่านมากกว่า 600 ปี สร้างโดยพญาติโลกราช เจ้าครองนครพิงค์เชียงใหม่

กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียน พระเจ้าทองทิพย์ เป็นโบราณวัตถุสถานของชาติในปี พ.ศ. 2487 เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงเสด็จพระราชดำเนินมัสการพระเจ้าทองทิพย์ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2501 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานน้ำสรงพระเจ้าทองทิพย์ โดยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ สืบต่อมาถึงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ในพิธีสงกรานต์เป็นประจำทุกปี โดยชาวเมืองน่านจัดขบวนแห่สมโภชและจุดบั้งไฟดอกเป็นพุทธบูชาอย่างยิ่งใหญ่เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาจวบจนปัจจุบัน

บ่อน้ำทิพย์ บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านมีนับตั้งแต่การเข้ายึดครองเมืองน่านของพญาติโลกราช เมืองน่านถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของล้านนา จึงทำให้อิทธิพลของศิลปะล้านนาได้ผสมผสานเข้ากับศิลปะสุโขทัยที่แพร่หลายอยู่ก่อนหน้านั้นดังเช่นองค์พระเจ้าทองทิพย์ ในการหล่อสร้างพระเจ้าทองทิพย์ในปี พ.ศ. 1993 นั้น พญาติโลกราชทรงโปรดฯให้ขุดบ่อน้ำ เพื่อนำน้ำมาประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา บ่อน้ำทิพย์ได้ถูกสร้างขึ้นบริเวณด้านหน้าวิหาร ซึ่งอยู่ในแนวตรงกันกับเบื้องหน้าพระพักตร์ตามระดับการทอดสายพระเนตรขององค์พระเจ้าทองทิพย์ นับเป็นเอกลักษณ์ของบ่อน้ำทิพย์ของวัดสวนตาลที่โดดเด่นกว่าวัดอื่นใดในล้านนา

ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช ก่อนปี พ.ศ. 2475 ทางราชการเมื่อนำน้ำศักดิ์สิทธิ์จากบ่อน้ำทิพย์ไปใช้งานในงานพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา (โองการแช่งน้ำ) โดยการนำเอาอาวุธ มีด หอก ดาบ มาแช่น้ำศักดิ์สิทธิ์จากบ่อน้ำทิพย์ แล้วให้ข้าราชการ และประชาชนดื่มจึงทำให้ชาวเมืองยึดถือความซื่อสัตย์สุจริตต่อชาติบ้านเมืองเป็นพื้นฐาน และเนื่องในวโรกาสงานพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 จังหวัดน่านได้ประกอบพิธีปลีกรรมตักน้ำศักดิ์สิทธิ์จากบ่อน้ำทิพย์วัดสวนตาลไปประกอบพิธีเสกน้ำพระพุทธมนต์เพื่อเป็นน้ำสรง ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯอีกด้วย

พระธาตุวัดสวนตาล สร้างโดยพระนางปทุมมาราชเทวีพระธาตุวัดสวนตาลสร้างขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 1955 โดยพระนางปทุมมาราชเทวี เดิมนางเป็นปทุมมาเป็นบุตรของนายบ้านสวนตาลเป็นสตรีที่มีความงามยิ่งนักหลังจากที่นางปทุมมาอภิเษกเป็นชายาของพญาภูแข็ง เจ้าเมืองน่านองค์ที่ 13 แห่งราชวงศ์ภูคาแล้ว พระนางปทุมมาราชเทวีโปรดที่จะสร้างพระธาตุเพื่อบรรจุพระบรมเกศาธาตุขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่บ้านเกิด ณ สวนตาลหลวงการก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อเดือน 5 เป็ง

ตามภาพถ่ายเก่าแก่ในสมัยรัชกาลที่ 5 ที่หอจดหมายเหตุแห่งชาติชี้ให้เห็นว่า แต่เดิมพระธาตุวัดสวนตาลสร้างจากศิลาแลง เป็นทรงพุ่มข้าวบิณฑ์หรือทรงดอกบัวตูม ศิลปะตามแบบสุโขทัยที่มีอิทธิพลอยู่แต่เดิม ต่อมาพระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดชฯ เจ้าเมืองน่านองค์ที่ 63 โปรดเกล้าฯ ให้บูรณะขึ้นใหม่ เมื่อปี พ. ศ.2457 และได้แก้ไขรูปทรงพระธาตุเป็นยอดปรางค์ตามแบบรัตนโกสินทร์ตอนต้น ครอบทรงพุ่มข้าวบิณฑ์เดิมเอาไว้ดังเช่นที่เห็นในปัจจุบัน โดยกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณวัตถุสถานของชาติไว้เมื่อปีพ.ศ.2487 มีการบูรณะครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2529 ชาวเมืองน่านจัดงานประเพณีสรงน้ำพระธาตุวัดสวนตาลในประเพณีสงกรานต์ เพื่อเป็นสิริมงคลเป็นประจำทุกปี

ที่ตั้ง ถนนมหายศ ตำบลในเวียงอำเภอเมืองน่านจังหวัดน่าน

ข้อจำกัด ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัด

ภาพ ค-39 บ่อน้ำทิพย์ วัดสวนตาล

ภาพ ค-40 พระเจ้าทองทิพย์ วัดสวนตาล

ประเพณีแข่งเรือ

การแข่งขันเรือประเพณีจังหวัดน่าน เป็นประเพณีเก่าแก่ที่บรรพบุรุษชาวน่านได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน แม่น้ำน่านเป็นแม่น้ำสายหลักที่ไหลผ่านตัวเมืองไปยังที่ต่างๆ เรือจึงเป็นพาหนะที่ชาวน่านและเจ้าผู้ครองนครใช้ในการเดินทางไปมาหาสู่กัน และเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับหัวเมืองต่างๆ เรือที่เข้าแข่งขันแต่ละลำใช้ไม้ซุงใหญ่ๆ เอามาขุดเป็นเรือเอกลักษณ์โดดเด่นของเรือแข่งเมืองน่านคือ ที่หัวเรือแกะเป็นรูปพญานาคขุดส่งงามทางเรือเป็นทางพญานาคงอนสูง คนเมืองน่านเชื่อว่าบรรพบุรุษของตนคือ เจ้าขุนขุนฟูอง เกิดจากไข่พญานาค การต่อเรือแข่งเป็นรูปพญานาคจึงถือเป็นการบูชาบุญคุณพญานาคผู้เป็นบรรพบุรุษของชาวน่าน

ภาพ ค-41 ขบวนเรือที่เข้าแข่งขัน ประเพณีแข่งเรือ

ภาพ ค-42 หัวเรือแข่งรูปพญานาค

บ่อเกลือสินเธาว์

บ่อเกลือ ตั้งอยู่ใน อำเภอบ่อเกลือ อยู่ห่างจากตัวเมืองน่าน ประมาณ 80 กิโลเมตร มีชื่อเสียงในด้านการทำเกลือบนภูเขาที่ไม่มีที่ใดเหมือนเกลือสินเธาว์เพื่อบริโภคและจำหน่ายเป็นรายได้อีกทางหนึ่ง บ่อเกลือนี้มีมาแต่โบราณ ปัจจุบันเหลืออยู่เพียงสองบ่อเท่านั้นซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านบ่อหลวงในพื้นที่เริ่มต้นของที่ราบแคบๆ ระหว่างเทือกเขาริมน้ำมาง ซึ่งในบริเวณนี้จะเป็นที่ตั้งของหมู่บ้านต่างๆ อีก 8 หมู่บ้าน บ้านบ่อหลวงมีบ่อเกลือสาธารณะอยู่ 2 บ่อ ชาวบ้านจะเรียกว่า บ่อเหนือและบ่อใต้ บ่อเหนืออยู่ริมแม่น้ำบางส่วน บ่อใต้ห่างออกไปราว 500 เมตรติดเชิงเขาท้ายหมู่บ้าน ทั้งสองบ่อกรูขอบด้วยคอกไม้กันดินปากหลุมถล่มและ มีนั่งร้านสำหรับยีนตักน้ำเกลืออยู่ข้างๆ บ่อเกลือ ทั้งสองบ่อมีน้ำเกลือซึ่งมีความเข้มข้นสูงกว่าบ่ออื่นๆ เคยมีชาวบ้านพยายามจะขุดหาบ่อเกลือเพิ่มอีกแต่ก็ไม่สามารถพบบ่อเกลืออีกเลย

การนำเกลือจากบ่อขึ้นมาต้มชาวบ้านจะต้องทำพิธีเลี้ยงผีเมืองและเจ้ารักษาบ่อเกลือคือ เจ้าช่างคำ โดยจะทำทุกปีในวันแรม 8 ค่ำเดือน 5 หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า "งานแก้ม" ในสมัยก่อนเคยทำกันถึง 7 วัน แต่ปัจจุบันลดลงมาเหลือเพียง 3 วันในอดีตชาวบ้าน อำเภอบ่อเกลือจะทำเกลือขึ้นเพื่อใช้ในครัวเรือน แต่เมื่อปัจจุบันการเดินทางเข้าเมืองง่ายขึ้น ชาวบ้านจึงได้นำเกลือจากที่นี้ออกไปจำหน่ายยังหมู่บ้านต่างๆ ปัจจุบัน อำเภอบ่อเกลือสวยงามด้วยภูมิประเทศป่าเขาเขียวขจี และพื้นที่นี้กำลังได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดน่าน

ปัจจุบันชาวบ้านยังคงต้มเกลือด้วยวิธีแบบดั้งเดิม จะตักน้ำเกลือจากบ่อส่งผ่านไปตามลำไผ่สู่บ่อพักการทำเกลือ ของชาวบ้านบ่อเกลือ นำน้ำเกลือที่ตักจากบ่อมาต้มในกระทะประมาณ 4-5 ชั่วโมงให้น้ำเกลือระเหยแห้งจาก นั้นก็จะนำไม้พายมาตักเกลือใส่ตะกร้าที่แขวนไว้เหนือกระทะเพื่อให้น้ำเกลือไหลลงมากในกระทะทำอย่างนี้ไปเรื่อย จนน้ำในกระทะแห้งหมดแล้วจึงตักน้ำเกลือจากบ่อมาใส่ลงไปในหม้อหลังจากนั้นใส่ถุงวางจำหน่าย

การเดินทาง จากตัวเมืองน่านใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1080 (น่าน-ทุ่งช้าง) ถึงอำเภอปัว แยกขวาไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1256 (ปัว-ดอยภูคา-บ่อเกลือ)

ข้อจำกัด

- การเดินทางป้ายบอกทางไม่ชัดเจน
- บ่อเกลือสินเธาว์ เปิดให้เข้าชมในเวลาจำกัด
- ขาดศูนย์กลางการท่องเที่ยว

ภาพ ค-43 ป่อตักน้ำเกลือ ป่อเกลือสินเธาว์

ภาพ ค-44 การต้มเกลือ ป่อเกลือสินเธาว์

วัดภูมินทร์

ตามพงศาวดารเมืองน่าน วัดภูมินทร์สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2139 โดยพระเจ้าเจตบุตรพรหมมินทร์ หลังจากທີ່พระองค์ทรงครองนครน่านได้ 6 ปี มีปรากฏในคัมภีร์เมืองเหนือว่า เดิมชื่อ วัดพรหมมินทร์ แต่ตอนหลังชื่อวัดได้เพี้ยนไปจากเดิมเป็นวัดภูมินทร์ วัดแห่งนี้ได้รับการบูรณะครั้งใหญ่เมื่อ พ.ศ. 2410 หลังจากที่ยาวนานมา 271 ปี โดยเจ้าอนันตวรฤทธิเดช เจ้าผู้ครองนครน่าน โปรดให้ซ่อมแซมครั้งใหญ่แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ.2418

อาจกล่าวได้ว่าในบรรดาวัดทั้งหมดในจังหวัดน่าน วัดภูมินทร์อันเป็นวัดใหญ่กลางใจเมืองคือมรดกทางภูมิปัญญาชิ้นเอกเลยทีเดียว เพราะช่างโบราณได้ฝากผลงานสุดยอดไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาและภูมิใจ ทั้งงานสถาปัตยกรรมอันได้แก่วิหารจตุรมุข ที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์งดงามแปลกตาไม่เหมือนใครถึงขนาดรัฐบาลไทยในสมัยรัชกาลที่ 8 เคยพิมพ์รูปพระวิหารหลังนี้ลงในธนบัตรใบละ 1 บาท ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นของหาได้ยาก และงานจิตรกรรมฝาผนังที่แสดงถึงวิถีชีวิตของชาวน่านในยุคก่อน ซึ่งปรากฏอยู่ภายในวิหารจตุรมุขอย่างงดงามและน่าตื่นตาตื่นใจ

วิหารจตุรมุข เป็นงานสถาปัตยกรรมล้านนาแบบพิเศษที่มีความงดงามอย่างลงตัว โดยนำโบสถ์และวิหารมาสร้างรวมเข้าเป็นอาคารเดียวกัน รูปจัตุรมุข มีบันไดและประตูออกทั้งสี่ทิศ ที่ราวบันไดเป็นรูปปั้นพญานาค หันเศียรนาคขึ้นสู่เพื่อบน ภายในวิหารมีพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัยขนาดใหญ่สี่องค์ หันหลังชนกัน บ่ายพระพักตร์สู่ประตูทางเข้าทั้งสี่ทิศ เบื้องหลังพระประธานองค์เป็นฐานเจดีย์สี่เหลี่ยมย่อมุมสิบสองยอดเจดีย์สูงขึ้นไปชนหลังคาวิหาร ส่วนฐานเจดีย์จึงกลายเป็นฐานชุกชีไปโดยปริยาย ส่วนเพดานวิหารมีการลงรักปิดทองเป็นลวดลายที่เสากลมใหญ่ทั้ง 16 ต้น ส่วนที่บานประตูทั้งสี่ทิศสลักรูปท้าวเวสสุวรรณแผลงฤทธิ์รูปพรรณพฤษาสดแซมด้วยสัตว์จุฑาบทวิบาท ฝีมือประณีตงดงามสมกับฐานะวัดหลวง

จิตรกรรมฝาผนัง เป็นภาพจิตรกรรมที่เลื่องชื่อไปทั่วประเทศ ภาพวาดปรากฏอยู่บนผนังด้านในวิหารจตุรมุขทั้งสี่ด้านผนังด้านทิศเหนือ ตะวันออก และใต้ เป็นภาพพระพุทธเจ้าประทับนั่งปางมารวิชัย มีพระสาวกนั่งข้างละสององค์ ส่วนผนังด้านทิศตะวันตก เป็นภาพพระพุทธเจ้าเสด็จสู่ปรินิพพานในปางไสยาสน์ มีพระสาวกแสดงอาการเศร้าโศกอยู่สององค์

ที่ตั้ง ในตัวเมือง อำเภอเมือง จังหวัด น่าน

การเดินทาง เริ่มจากถนนสุนทรวราช บริเวณตลาดล่างหรือตลาดราชพัสดุขับตรงมาถึงสี่แยกตัดกับถนนผากอง จะมองเห็นวิหารจตุรมุขวัดภูมินทร์อยู่ทางซ้ายมือ

ข้อจำกัด ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัด

ภาพ ค-45 บริเวณช่วงหน้าวัดภูมินทร์

ภาพ ค-46 วิหารจตุรमुखวัดภูมินทร์

วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร

ภายในประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ มีลักษณะเป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำรูปแบบได้รับอิทธิพลด้านศิลปะจากสุโขทัย คือเจดีย์ช้างล้อม บริเวณฐานขององค์เจดีย์ประดับด้วยปูนปั้นรูปช้างลักษณะค้ำองค์เจดีย์ไว้ ซึ่งเป็นที่มาของชื่อวัดเจดีย์ช้างค้ำ

เจดีย์ช้างค้ำเป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ ฐานสี่เหลี่ยมยาวด้านละ 9 วา องค์เจดีย์สูง 16 วา ส่วนล่างสุดทำเป็นฐานปัทม์ ถัดขึ้นไปเป็นช้างล้อม มีช้างโผล่ออกมาครึ่งตัว ด้านละห้าเชือก และที่มุมทั้งสี่อีกสี่เชือก ปลายวงจดแทนดอกบัวที่รองรับอยู่ทางด้านล่างเหนือชั้นช้างล้อมทำเป็นฐานหน้ากระดานสี่เหลี่ยมซ้อนกันสามชั้น องค์ระฆังทรงกลม พระเจดีย์องค์นี้แม้ได้รับการซ่อมแซมหลายครั้ง แต่ยังคงรูปแบบเดิมไว้

ที่ตั้ง ถนนสุริยพงษ์ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

การเดินทาง จาก ถนนสุนนเทวราช บริเวณตลาดล่างหรือตลาดราชพัสดุขับตรงมาถึงสี่แยกตัดกับ ถนนสุริยพงษ์ เลี้ยวขวา ขับตรงไป วัดจะอยู่ขวามือ

ข้อจำกัด ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัด

ภาพ ค-47 พระธาตุช้างค้ำวรวิหาร

วัดหัวข่วง

ตั้งอยู่ใกล้หอคำ หรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน มีวิหาร และเจดีย์ มีลักษณะศิลปกรรมแบบ ท้องถิ่นล้านนามีวิหารที่สวยงาม ปัจจุบันเป็นอาคารทรงจั่วเด่นที่หน้าบันประดับลวดลายไม้จำหลักรูปพรรณ พฤษกษาอย่างประณีตและสวยงาม ชุ่มประตุน้ำต่าง ประดับลายปูนปั้นรูปใบผักกาดเป็นวิหารฝีมือช่างเมือง น่านที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองนอกจากนี้ในวัดยังมีหอไตรเก่า คล้ายวิหาร แต่มีขนาดเล็กและทรงสูง หน้า บันและฝาฉันทัน ประดับลายแกะสลักสวยงาม

เจดีย์วัดหัวข่วงมีรูปทรงที่สวยงาม ลักษณะเป็นเจดีย์ทรงปราสาทหรือทรงเรือนธาตุ อิทธิพลมาจาก ศิลปะล้านนา สกุลช่างเมืองน่าน ฐานล่างทำเป็นหน้ากระดานสี่เหลี่ยมรับฐานบัวลูกแก้วสองชั้น มีชั้นหน้า กระดานคั่นกลาง ฐานบัวแก้วชั้นบนย่อเก็จรับกับเรือนธาตุไปจดชั้นบัวกลาไต้องค์ระฆัง ส่วนเรือนธาตุมีชุ่ม จระนำด้านละชุ่ม ประดิษฐานพระพุทธรูปสำริดปางมารวิชัย ที่มุมผนังทั้งสองข้างปั้นเป็นรูปเทวดาทรงเครื่อง ยืนพนมมือ

ที่ตั้ง ถนนผากอง ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

การเดินทาง จากถนนสุมนเทวราช บริเวณตลาดล่างหรือตลาดราชพัสดุขับตรงมาถึงสี่แยกตัดกับถนน สุริยะพงษ์เลียวขาวขับตรงไป ถึงสี่แยกเลียวขาวเข้าถนนผากองขับไปเรื่อยๆ วัดจะอยู่ซ้ายมือ

ข้อจำกัด ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัด

ภาพ ค-48 บริเวณวัดหัวข่วง

ภาพ ค-49 หอไตรวัดหัวข่วง

พระธาตุแช่แห้ง

เป็นปูชนียสถานที่ศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดน่านมาช้านาน และยังเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวน่านและผู้คนในจังหวัดใกล้เคียง วันขึ้น 11-15 ค่ำ เดือน 6 (เหนือ) หรือเดือนมีนาคม ของทุกปี ชาวเมืองจะจัดประเพณีนมัสการพระธาตุแช่แห้ง

รูปแบบของเจดีย์พระธาตุแช่แห้งได้รับอิทธิพลมาจากเจดีย์พระธาตุหริภุญไชย แต่ต่อเติมแก้ลายบางส่วน โดยได้รับอิทธิพลจากศิลปะพม่า เช่น ฐานหน้ากระดานกลมแก้เป็นหน้ากระดานสี่เหลี่ยมและแปดเหลี่ยม และชั้นบัวคว่ำเหนือฐานแปดเหลี่ยมแต่งเป็นลายกลีบบัวหรือลายใบไม้แทน

ที่ตั้ง บ้านหนองเต่า ตำบลม่วงตึ๊ด อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

การเดินทาง จากตัวเมืองข้ามสะพานพัฒนาภาคเหนือ ไปตามเส้นทางสาย น่าน - แม่จิม หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1168 ถึงสามแยก พระธาตุแช่แห้งอยู่บนเนินเขา

ข้อจำกัด ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัด

ภาพ ค-50 พระบรมธาตุแช่แห้ง

วัดพระธาตุเขาน้อย

องค์พระธาตุเขาน้อย ตั้งอยู่บนยอดเขาน้อย ลักษณะเป็นเจดีย์ก่ออิฐถือปูนทั้งองค์ มีศิลปะแบบพม่า ผสมกับล้านนา องค์พระธาตุมีขนาดไม่ใหญ่นัก ยอดประดับฉัตร ภายในองค์พระธาตุประดิษฐานพระ เกศาธาตุและพระบรมธาตุขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 (เหนือ) ตรงกับ วันวิสาขบูชา จะมีการทำบุญตักบาตรและสรงน้ำพระธาตุทุกปี

นอกจากนี้ยังมีจุดชมทิวทัศน์ อยู่ตรงลานปูนพระพุทธรูปปางลีลาองค์ใหญ่ มองเห็นทัศนียภาพของ เมืองน่านทั้งเมือง และเป็นจุดเดียวที่สามารถมองเห็นเมืองน่านจากมุมสูง มีเขาน้อยใหญ่ตั้งทะมึนเป็นฉากหลัง เมื่อมองไปทางขวามือจะเห็นองค์พระธาตุแช่แห้ง และจุดนี้ยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะการตั้งเมืองของทาง ภาคเหนือที่มักเลือกทำเลที่ตั้งบนที่ราบหุบเขาด้วย

ที่ตั้ง บ้านเขาน้อยตำบลตุ๊ใต้ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

การเดินทาง จากตัวเมืองน่านไปทางทิศใต้ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 ข้ามสะพานคลองน้ำ ร่อง มีทางแยกขวามือเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1025 ขับไปประมาณ 2 กิโลเมตร มีแยกขวามือขึ้นถึง ยอดเขาน้อยเป็นที่ตั้งของวัด

ภาพ ค-51 จุดชมวิวและพระพุทธรูปปางลีลาองค์ใหญ่ วัดพระธาตุเขาน้อย

ภาพ ค-52 บันไดทางขึ้นวัดพระธาตุเขาน้อย

วัดศรีพันต้น

เป็นวัดที่มีภาพภายในอุโบสถแสดงประวัติศาสตร์เมืองน่านภายนอกมีการตกแต่งงดงามและยังมีเรือจอดในโรงเรือนบ้านศรีพันต้นเรือทุกลำมีลวดลายงดงาม ด้านนอกอุโบสถมีพญานาคประดับไว้ตรงบันไดทางขึ้นทั้งสองข้าง

ที่ตั้ง ถนนเจ้าฟ้า ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

การเดินทาง ขับรถตามถนนสายหลักของเมืองน่านไปเส้นทางเดียวกันกับวัดพระธาตุช้างค้ำ วัดภูมินทร์ ผ่านสี่แยกเห็นวัดศรีพันต้น

ข้อจำกัด ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัด

ภาพ ค-53 โรงจอดเรือพญาธิ วัดศรีพันต้น

ภาพ ค-54 ภาพจิตรกรรมบนฝาผนัง วัดศรีพันต้น

ภาพ ค-55 พญานาคหน้าทางขึ้นอุโบสถ วัดศรีพันต้น

วัดมิ่งเมือง

ลักษณะเด่นของวัดมิ่งเมือง คือ ลายปูนปั้นที่ผนังด้านนอกของพระอุโบสถ มีการปั้นเป็นลวดลายต่างๆ เป็นศิลปะตระกูลช่างเชียงแสน มีความงดงาม ภายในมีภาพจิตรกรรมฝาผนังแสดงให้เห็นวิถีชีวิตของชาวเมืองน่านและในบริเวณวัดยังเป็นທີ່ประดิษฐานเสาหลักเมืองด้วย

ที่ตั้ง ถนนสุริยพงษ์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

การเดินทาง วัดมิ่งเมือง ตั้งอยู่บนถนนสุริยพงษ์ไม่ไกลจากวัดภูมินทร์

ข้อจำกัด ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัด

ภาพ ค-56 พระอุโบสถวัดมิ่งเมือง

วัดบุญยืน

วัดบุญยืนเป็นวัดที่มีอายุประมาณร้อยปี มีตำนานกล่าวถึงการสร้างคู่มากับการสร้างเวียงป้อ โดยพระยาป้อ โบสถ์มีลวดลายปูนปั้นและงานแกะสลักไม้ที่งดงาม เดิมสร้างเป็นเพียงสำนักสงฆ์เล็กๆ ชื่อว่า วัดบุญณะ ต่อมาเจ้านายเสนาอำมาตย์และประชาชนทั่วไปเห็นว่าที่ตั้งของวัดมีพื้นที่แคบ จึงย้ายมาตั้งใหม่ในพื้นที่ปัจจุบัน ติดลำน้ำสา มีป่าไม้สักอยู่โดยรอบ จึงเรียกว่า วัดป่าสักงาม และได้ใช้ไม้สักสร้างกุฏิและวิหาร

สมัยเจ้าอัตถวรปัญโญ เจ้าผู้ครองนครน่าน ทรงศรัทธาที่จะสร้างวัดให้มีความแข็งแรง จึงสร้างโบสถ์ขึ้น โดยหมื่นสรรพช่วง เป็นนายช่างก่อสร้าง และเจ้าราชวงศ์เชียงของ เป็นผู้แกะสลักบานประตูใหญ่ ต่อมาได้สร้างพระพุทธรูปยืนปางเปิดโลกขึ้นในโบสถ์หนึ่งองค์ และเปลี่ยนชื่อเป็น วัดบุญยืน ตามพระพุทธรูปมาจนปัจจุบัน

ที่ตั้ง ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

การเดินทาง จากโรงพยาบาลเวียงสา ทางหลวงหมายเลข 101 ไปตัว อำเภอเวียงสา ตรงไปถึงสี่แยก แล้วเลี้ยวซ้ายไปประมาณ 100 เมตร วัดอยู่ทางด้านขวามือ

ภาพ ค-57 บริเวณวัดบุญยืน

ผ้าทอลายน้ำไหล อำเภอท่าวังผา

ผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทลื้อ จังหวัดน่าน และยังคงรักษาประเพณีวัฒนธรรมโบราณของตนเองสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน สาเหตุที่เรียกผ้าทอลายน้ำไหล เพราะลวดลายที่ออกมามีลักษณะเป็นคลื่น มองดูเหมือนสายน้ำกำลังไหลเป็นทางยาว นับว่าเป็นลายต้นแบบ และดั้งเดิม จึงเรียกลายน้ำไหล ชาวบ้านกลุ่มทอผ้า ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุ

ภาพ ค-58 การสาธิตการทอผ้า อำเภотаวังผา

วัดหนองบัว

วัดหนองบัวเป็นวัดที่เก่าแก่ประจำหมู่บ้านหนองบัว ตำบลป่าคา อำเภотаวังผา จังหวัดน่าน จากคำบอกเล่าเดิมวัดหนองบัวตั้งอยู่ที่ริมหนองบัว (หนองน้ำประจำหมู่บ้าน) ซึ่งอยู่ห่างจากที่ตั้งวัดปัจจุบันไปทางทิศตะวันตกประมาณ 500 เมตร ปัจจุบันไม่มีซากโบราณสถานเหลืออยู่ ต่อมาได้มีการย้ายวัดจากที่เดิมมาตั้งอยู่ ณ ที่ปัจจุบัน สันนิษฐานว่า สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. 2405 โดยการนำของครูบาทหลวงสุนันต์ะร่วมกับชาวบ้านหนองบัวสร้างขึ้น จึงทำให้วิหารหนองบัวแห่งนี้ เป็นสถาปัตยกรรมไทยล้านนาที่สมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งซึ่งหาได้ยากมากในสมัยนี้ และพระวิหารหนองบัวแห่งนี้ยังมีจิตรกรรมฝาผนังแบบโบราณที่สวยงาม

ที่ตั้ง บ้านหนองบัว ตำบลป่าคา อำเภотаวังผา จังหวัดน่าน

การเดินทางจากโรงพยาบาลเวียงสา ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 ไปตัวอำเภอเวียงสา ตรงไปถึงสี่แยกแล้วเลี้ยวซ้ายไปประมาณ 100 เมตรวัดอยู่ทางขวามือ

ข้อจำกัด ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัด

ภาพ ค-59 บริเวณวัดหนองบัว

ภาพ ค-60 ภาพจิตรกรรมบนฝาผนัง วัดหนองบัว

หอศิลป์ปริมณาน

หอศิลป์ปริมณานเป็นหอแสดงงานศิลปะขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำน่าน ผู้ก่อตั้งอาจารย์วินัย ปราบริปู ศิลปินชาวน่านเป็นแหล่งรวมศิลปะและวัฒนธรรมของจังหวัดน่าน ภายในพื้นที่หอศิลป์ฯ มีเขื่อนหนานบัวผัน ที่จัดแสดงนิทรรศการภาพถ่ายจิตรกรรมฝาผนังเมืองน่านที่สวยงามและทรงคุณค่าส่วนอีกอาคารเป็นอาคารขนาดใหญ่มี 2 ชั้น จัดแสดงนิทรรศการภาพทางศิลปะอันงดงามมากมาย รวมถึงมีประติมากรรมและสื่อผสมต่างๆ ที่เป็นศิลปะร่วมสมัยจัดแสดงอยู่นอกจากนี้หอศิลป์ปริมณานก็ถือได้ว่าเป็นสถานที่รวมพลังของคนน่านเช่นกัน เพราะเมื่อมีการจัดกิจกรรมเปิดงานศิลปะ ก็จะมีภาคส่วนต่างๆ ของจังหวัดน่านเข้าร่วมจัดแสดงด้วย

ที่ตั้ง 122 หมู่ 2 ตำบลบ่อ อำเภอมือ จังหวัดน่าน

การเดินทาง จากตัวอำเภอมือเมืองน่าน ไปทางตอนเหนือของจังหวัด ทางที่จะไปอำเภอน้ำโสม อำเภอบัว อำเภอน้ำขุ่น อำเภอน้ำพอง อำเภอน้ำหนาว ถึงกิโลเมตรที่ 20 หอศิลป์ปริมณานอยู่ทางด้านขวามือ

ข้อจำกัด ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับงานศิลปะที่จัดแสดงภายในหอศิลป์

ภาพ ค-61 ภาพแสดงในหอศิลป์ริมถนน

ภาพ ค-62 เรือนหนานบัวผัน หอศิลป์ริมถนน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน

หอคำหรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่านในปัจจุบัน มีอาณาบริเวณทั้งสิ้น 14 ไร่ 2 งาน 32 ตารางวา บริเวณโดยรอบมีถนนที่สำคัญได้แก่ ถนนผากองด้านทิศตะวันออกถนนสุริยพงษ์ด้านทิศใต้ และถนนมหาพรหม ด้านทิศเหนืออาคารก่ออิฐถือปูนสองชั้นแบบตรีมุขหรือรูปตัวที่รูปแบบผสมผสานระหว่างแบบศิลปะตะวันตก และศิลปะไทย โครงสร้างภายในเป็นไม้หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ตั้งอยู่ภายในอาณาเขตสร้างขึ้นในสมัย พระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดชฯเจ้าผู้ครองนครน่านองค์ที่ 13 แห่งราชวงศ์หลวงดินมหารวงศ์ (ครองเมืองระหว่างพ.ศ. 2436-2461) และในปี พ.ศ. 2446 โดยสร้างขึ้นในบริเวณคุ้มหลวงเดิมที่เป็นเรือนไม้สักผสมไม้ตะเคียน 7 หลังใหญ่ของเจ้าอนันตวรฤทธิเดชเจ้าผู้ครองนครน่านองค์ที่ 12 (ครองเมืองระหว่าง พ.ศ. 2375-2435) ผู้เป็นบิดาของพระองค์

การจัดแสดงอาคารชั้นล่าง ประกอบด้วยส่วนหน้ามุขใช้เป็นห้องจำหน่ายบัตรเข้าชม หนังสือด้านวิชาการ สินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึกอื่นๆ ส่วนโถงกลางรวมถึงปีกอาคารด้านทิศเหนือ ใช้แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับชาติพันธุ์วิทยาเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยพื้นเมืองภาคเหนือ และส่วนหลังซึ่งส่วนปีกอาคารด้านทิศเหนือ ใต้ และเฉลียง จัดแสดงเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่และเครื่องใช้ของเผ่าชนต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดน่าน

การจัดแสดงอาคารชั้นบน ประกอบด้วยส่วนหน้ามุขซึ่งใช้เป็นห้องจัดนิทรรศการพิเศษ พื้นที่ส่วนกลางเป็นห้องโถงขนาดใหญ่ใช้จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ของเมืองน่าน และส่วนหลังซึ่งเป็นส่วนปีกของอาคารด้านทิศเหนือ ใต้ และเฉลียงหลัง จำนวน 6 ห้อง ใช้จัดแสดงด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ศิลปะของเมืองน่านตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

โบราณวัตถุที่สำคัญ

งาช้างดำเป็นวัตถุมงคลคู่บ้านคู่เมืองน่าน และถือเป็นเอกลักษณ์หนึ่งของจังหวัดน่าน

อาณาจักรหลักคำหรือกฎหมายเมืองน่านเป็นกระดาศสา มีลักษณะเป็นพับมีไม้ปะกับสองด้าน เป็นกฎหมายที่ใช้เฉพาะในเมืองน่านและเมืองต่างๆ ที่ขึ้นกับเมืองน่าน โดยถือหลักจากกฎหมายดั้งเดิม เนื้อหากล่าวถึงการแบ่งเขตการบริหารราชการ การกำหนดฐานะทางสังคมการควบคุมกำลังคน เช่น การควบคุมการเดินทางของไพร่ การควบคุมพฤติกรรมของประชาชนและพระสงฆ์ การกำหนดบทคุ้มครองผู้หญิงไม่ให้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ

พระสุพรรณบัฏหรือแผ่นทองคำ เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าจารึกพระนามพระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดชฯ มีข้อความว่า

"พระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดช กุลเชษฐมหันต์ไชยนันทบุรมหาราชวงษาธิบดี

สุจริตจารีราชานุภาวรักษ์ วิบุลยศักดิ์กิตติไพศาล ภูบาลบพิตร

สถิต ณ นันทราชวงษ์ พระเจ้านครน่าน จงเจริญ ทดมชนมาสุสุขสวัสดิ์"

ศิลาจารึก หลักที่ 64 กล่าวถึงการกระทำสัตย์สาบานให้เชื่อตรงต่อกันและช่วยเหลือกัน เมื่อเกิดศึกสงครามระหว่างปู่พระยากับหลาน โดยปู่พระยา คือ กษัตริย์แห่งเมืองน่าน และหลานพระยา คือ กษัตริย์แห่งกรุงสุโขทัย เป็นที่น่าเสียดายว่า ข้อความที่จารึกไว้เหลืออยู่เพียงบางส่วน

ศิลาจารึก หลักที่ 74 อักษรเป็นรูปใบเสมา ส่วนล่างหักหายไป จารึกข้อความทั้งสองด้าน

พระพุทธรูปทรงเครื่องประทับยืนลักษณะของพระพุทธรูปคล้ายคลึงกับพระพุทธรูปทรงเครื่องศิลปะรัตนโกสินทร์ แต่ลักษณะปางและคติการสร้างรูปพระพุทธรูปประทับยืนคงได้รับอิทธิพลมาจากกลุ่มพระพุทธรูปประทับยืนศิลปะล้านนา การผสมผสานทางรูปแบบระหว่างศิลปะล้านนาและรัตนโกสินทร์ที่ปรากฏจัดเป็นเอกลักษณ์ของพระพุทธรูปฝีมือช่างเมืองน่าน

หีบพระธรรมลักษณะเป็นหีบทรงสูง ฝาตัด ฐานปัทม์ สลักภาพนูนต่ำและปั้นรักประดับแสดงภาพเล่าเรื่องรูปบุคคล และรูปสัตว์ ประกอบลวดลายพันธุ์พฤกษาหีบพระธรรมใบนี้มีจารึกเขียนด้วยรักสีแดงรวม 6 บรรทัด ที่ขอบทางด้านหน้าของส่วนฝาระบุว่า พระเถระชื่อทิพพาลังการ และเจ้าผู้ครองนครน่าน (เจ้าอัครวรปัญญา ผู้สร้างวัดบุญยืน)

สัปคับช้างทำด้วยไม้ ลงรักปิดทองประดับกระจกเป็นเครื่องใช้ของเจ้านันทวรฤทธิเดชฯ สมบัติของเจ้าผู้ครองนครน่าน ลักษณะส่วนฐานผายทำเป็นร่องรับหลังช้าง มีขา 4 ขา สลักเป็นแนวลายดอกไม้ คล้ายลายรักซ้อน ตรงกลางเป็นช่อดอกไม้ แนวแบ่งระหว่างฐานและพนักลักลายดอกประจายาม ส่วนพนักลเป็นลายดอกประจายามขนาดใหญ่ ลายกลีบดอกไม้สลักรียงต่อกันสวยงาม

ที่ตั้ง ถนนผากอง ตำบลในเวียงอำเภอเมือง จังหวัดน่าน

การเดินทาง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ในตัวเมือง ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 ก่อนเข้าตัวเมืองจะมีทางแยกซ้ายมือไปพิพิธภัณฑ์

ภาพ ค-63 สัปคับช้าง จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติน่าน

ภาพ ค-64 งาช้างดำ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติน่าน

ภาพ ค-65 บริเวณหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน

กระชิบรักที่เมื่อน่าน

กิจกรรมกระชิบรักที่เมื่อน่าน จัดขึ้นบริเวณช่วงเมื่อน่าน โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคู่ จะได้รับพิธีสืบชะตา พิธีบายศรีสู่ขวัญ และพิธีผูกมัดใจต้นไม้มงคล ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นพิธีที่ก่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลต่อการดำเนินชีวิต จากนั้นนั่งรถรางชมเมื่อน่าน ซึ่งจะผ่านวัด และชุมชนในตัวเมื่อน่านมากมายในช่วงเย็น ทุกคู่จะได้ชิมอาหารพื้นเหนือท่ามกลางบรรยากาศแบบชนบทที่ลานกลางแจ้ง

สถานที่จัดงาน บริเวณช่วงเมื่อน่าน

ภาพ ค-66 กิจกรรมตักบาตรตอนเช้าที่วัด

ภาพ ค-67 พิธีสืบทอด

ภาพ ค-68 พิธีบายศรีสู่ขวัญ

ภาพ ค-69 พิธีผูกข้อมือบายศรีสู่ขวัญ

ภาพ ค-70 กิจกรรมผูกมัดใจกับต้นไม้มงคล

แผนการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน

ตาราง 3 ปฏิทินการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประเพณีขึ้นพระธาตุ												
เทศกาลผ่อดอกกุคา												
ประเพณีปีใหม่เมือง												
ประเพณีนมัสการพระ ธาตุเขาน้อย												
Green Season												
เทศกาลโลกของกว้าง												
งานแข่งเรือประเพณี ฉลองงาช้างดำ												
งานตานก้วยสลาก งานกาชาด เทศกาลงานสัมผัสทอง												

เดือนมกราคม-มีนาคม

ประเพณีขึ้นพระธาตุ เมืองน่านเป็นเมืองหนึ่งในดินแดนล้านนาที่พระพุทธศาสนาเผยแผ่มาถึงเป็นเวลาช้านาน ในเขตเมืองเก่าทั้งในตัวเมืองน่านและที่อำเภอปัวจะมีพระธาตุตั้งอยู่บนเนินเขาเด่นเป็นสง่า ในรอบปีมีงานประเพณีบูชาพระธาตุสำคัญ ได้แก่

- งานนมัสการพระธาตุเบ็งสกัด ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4 เหนือ (ประมาณเดือนมกราคม) จัดขึ้นเพื่ออนุรักษ์และสืบสาน วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมไว้มิให้สูญหาย และส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอปัวและจังหวัดน่าน มีการจุดบั้งไฟถวายเป็นพุทธบูชา
- งานประเพณี “หกเป็งไหว้สา มหาธาตุแช่แห้ง” ในวันเพ็ญเดือน 6 เหนือ ตรงกับวันเพ็ญเดือน 4 ภายใงานชมขบวนแห่ครัวทาน ตักบาตร การปฏิบัติธรรมธุดงค์วัตร เทศน์มหาชาติ การประกวดบอกไฟ โคมไฟโบราณ และการประกวดกลองแอว เป็นต้น

การทำบุญประเพณีขึ้นธาตุในเมืองน่าน จะมีการทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ อบรมสมโภชการเจริญพระพุทธมนต์ และการสวดเบิกการเวียนเทียน การสรงน้ำพระธาตุและการบูชาพระธาตุด้วยธูปเทียนดอกไม้ของ คนพื้นเมืองที่เป็นชาวพุทธในปีหนึ่งจะมี 1 ครั้งเท่านั้น สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ วัดแช่แห่งพระอารามหลวง โทรศัพท์ 054-791846, สภาวัฒนธรรม โทรศัพท์ 054-711651, 054-710341

เดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม

เทศกาลผ่อดอกชมพูภูคาจะจัดในช่วง กุมภาพันธ์ – มีนาคม ทุกๆ ปี เพื่อสืบสานและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม รวมถึงประเพณีอันดีงาม ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวัฒนธรรมไทยลือ การชมดอกชมพูภูคาพร้อมกับเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอปัว จังหวัดน่าน สถานที่จัดงานคืออุทยานแห่งชาติดอยภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน นักท่องเที่ยวที่สนใจธรรมชาตินอกจากดอกชมพูภูคาแล้วอุทยานแห่งชาติดอยภูคายังมีพืชพันธุ์ต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่น เต่าร้างยักษ์ ซึ่งเป็นปาล์มที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชม ภายในงาน มีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย อาทิ การแสดงวัฒนธรรมไทยลือ การแสดงแสงสีเสียง การจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ เทศบาลตำบลปัว โทรศัพท์ 054-791495 และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานแพร่ โทร. 054-521127

เดือนเมษายน

ประเพณีปีใหม่เมือง

-13 เมษายน วันสงกรานต์ (วันมหาสงกรานต์) เดิมวันนี้ สงเคราะห์บ้านและร่วมกันพัฒนาเก็บกวาดบ้านเรือน วัดวาอาราม เตรียมสิ่งของทำบุญ ตอนเช้ามีตุงของวันสงกรานต์แทบทุกหลังคาเรือนจะพากันทำความสะอาดบ้าน และจุดพลุจุดประทัดหรือสิ่งต่างๆ ให้มีเสียงดัง เพื่อเป็นการต้อนรับศักราชใหม่หรือวันสงกรานต์ หรือวันปีใหม่ จากนั้นไปวัดเพื่อส่งข้าวบูนประเพณีส่งข้าวบูนจะเป็นการสงเคราะห์หรือสะเดาะเคราะห์

-14 เมษายน วันเนา จัดเตรียมอาหาร ขนม เพื่อจะได้ไปทำบุญทานขันข้าวให้ผู้ล่วงลับ ขนทรายเข้าวัด

-15 เมษายน วันพญาวัน ถือว่าเป็นวันที่ดีที่สุดในรอบปี ซึ่งถือเป็นมิ่งมงคลยิ่งใหญ ในตอนเช้าชาวบ้านจะไปทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ที่วัด มีการสรงน้ำพระคารวะพระสงฆ์ เรียนครู เรียนบาสมมาคารวะผู้เฒ่าผู้แก่ ถือเป็นวันที่ดีที่สุดในรอบปี ตอนบ่ายมีการทำบุญทักษิณานุปาทานแก่บรรพบุรุษ คนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองน่าน หรืออำเภอเมืองจะไปขนทรายในวันนี้

-16 เมษายน วันปากปี เป็นวันเถลิงศก ผู้คนจะจุดบอกไฟ (บั้งไฟ) ถวายพระเจ้าทองทิพย์ วัดสวนตาล และสถานที่สำคัญอีกหลายแห่งด้วยกัน กิจกรรมในวันนี้ชาวบ้านจะไปสรงน้ำพระที่วัด ทำความสะอาดวัดวาอารามหรือแล้วแต่ทางวัดจะจัดกิจกรรมให้ เช่น พิธีบายศรีสู่ขวัญ ขบวนแห่นางสงกรานต์ บอกไฟและน้ำอบน้ำหอมไปสรงน้ำพระ

-17 เมษายน วันปีใหม่ม เป็นวันสุดท้ายของเทศกาลสงกรานต์ ในวันนี้จะมีการรดน้ำดำหัวบุคคลที่เคารพนับถือและเป็นวันสิ้นสุดของการเล่นน้ำสงกรานต์ปีใหม่นี้

เดือนพฤษภาคม

งานประเพณีมัสการพระธาตุเขาน้อย จัดตรงกับวันเพ็ญเดือน 8 เหนือ ตรงกับวันเพ็ญเดือน 6 (ประมาณเดือนพฤษภาคม) ภายในงานนี้จะมีการทำบุญตักบาตร การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การแสดง

พระธรรมเทศนา สรงน้ำพระธาตุ แห่ครัวทาน แข่งขัน บั้งไฟดอก นมัสการพระธาตุเขาน้อย การจุดบั้งไฟถวายเป็นพุทธบูชา เพื่อเป็นการอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามจังหวัดน่าน และมหาสมโภช

เดือนมิถุนายน-สิงหาคม

เทศกาล Green Season ในช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม เส้นทางการท่องเที่ยวเริ่มต้นในตัวอำเภอเมืองน่าน สามารถนั่งรถรางชมวิถีชีวิตของจังหวัดน่าน ณ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ถนนผากอง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวในเส้นทางรถราง ดังนี้ วัดสวนตาล พิพิธภัณฑ์ชุมชนบ้านพระเกิด โฮงเจ้าฟองคำ วัดดอนแก้ว พระธาตุวัดดอนแก้ว วัดมหาโพธิ์ วัดหัวเวียงใต้ กำแพงและป้อมประตูเมือง บ้านท่าเครื่องเงินโบราณลุ่มบุญช่วย นอกจากนั่งรถรางแล้วยังมีสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเมืองน่านที่น่าสนใจ คือ พระบรมธาตุแช่แห้ง วัดภูมินทร์ วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร วัดมิ่งเมือง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ น่าน คัมภีร์ขุมทรัพย์ วัดพระธาตุเขาน้อย วัดหัวข่วง และวัดพญาภู จากนั้นจะเดินทางตามเส้นทางมุ่งหน้าไปยังอำเภอสันติสุข โดยระหว่างทางมีจุดที่สามารถพักรถ เพื่อชมวิถีชีวิตชนทางธรรมชาติได้ตลอดเส้นทางและเที่ยวชมวัดโป่งคำ ตำบลทุ่งพญา อำเภอสันติสุข จากนั้นเดินทางต่อไปยัง อำเภอปัว ระหว่างทางสามารถแวะชม น้ำตกศิลาเพชร ตำบลศิลาเพชร ในตัวอำเภอปัวสามารถแวะชมความมหัศจรรย์ของต้นดึกเตียน ในวัดปรางค์ อำเภอปัว และชมวัดต้นแหลง (วัดโบราณ) แล้วเดินทางมุ่งหน้าจากอำเภอปัวกลับมายังอำเภอเมืองน่าน โดยระหว่างทางแวะชมจิตรกรรมฝาผนังวัดหนองบัว อำเภอท่าวังผา และแวะชมงานแสดงศิลปขนาดใหญ่ ณ หอศิลป์ริม่าน

เดือนกันยายน-ตุลาคม

เทศกาลโลกของกว้าง จัดขึ้นระหว่างเดือนกันยายน – ตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่กว้างโตเต็มวัย และเพื่อแสดงให้เห็นว่า กว้างเป็นสัญลักษณ์ประจำอำเภอปัว งานจัด ณ บริเวณสนามหน้าที่ว่าการอำเภอปัว จังหวัดน่าน เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีการประลองกว้างอันเก่าแก่ของภาคเหนือให้แก่อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษา และดำรงรักษาให้คงอยู่ ตลอดจนเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอปัว จังหวัดน่าน ภายในงานประกอบไปด้วย การแสดงนิทรรศการโลกของกว้าง ซึ่ง แสดงวงจรชีวิตของกว้าง สายพันธุ์ตัวกว้างทั้งในและต่างประเทศ การแสดงนิทรรศการภูมิปัญญาพื้นบ้านอำเภอปัว ขบวนแห่หุ่นกว้างขนาดใหญ่ชนิดต่างๆ การประกวดกว้างสวยงาม การแข่งขันประลองกำลังกว้าง การประกวดธิดากว้าง การประกวดร้องเพลง การจัดแสดงและจัดจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น และสินค้าราคาถูก รวมทั้งการแสดงของศิลปิน นักร้องมากมาย สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ที่ว่าการอำเภอปัว โทร. 054-751495 และการท่องเที่ยวจังหวัดแพร่ น่าน อุดรดิตถ์ ได้ที่ ททท.สำนักงานแพร่ โทร. 054-521127

เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน

งานแข่งเรือประเพณีลงงาช้างดำ ในอดีตมีการจัดการแข่งเรือในงานทอดกฐินสามัคคี คือ งานตานก้วยสลา (ถวายนก้วยสลา) จัดขึ้นราวกลางตุลาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ประเพณีแข่งเรือเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมายาวนาน ในอดีตจัดในฤดูฝนต่อมาในปี พ.ศ. 2479 ได้จัดให้มีการแข่งเรือในงานทอดกฐินสามัคคี สืบทอดมาจนถึงงานทอดกฐินพระราชทานจนกระทั่งปัจจุบัน เรือที่เข้าแข่งแต่ละลำใช้ไม้ซุงใหญ่ ๆ เอามาขุดเป็นเรือ เอกลักษณะโดดเด่นของเรือแข่งเมืองน่าน คือ ที่หัวเรือแกะเป็นรูปพญานาค ชูคอส่ง่างาม หางเรือเป็นหางพญานาคงอนสูง ด้วยคนเมืองน่านเชื่อว่าบรรพบุรุษของตนคือ เจ้าขุนขุน พงเกิดจากไข่พญานาคเป็นสัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์ การต่อเรือแข่งเป็นรูปพญานาคจึงถือเป็นการบูชาบุญคุณพญานาคผู้เป็นเจ้าแห่งน้ำและบรรพบุรุษของชาวเมืองน่าน กิจกรรมภายในงานมีการแข่งขันเรือพาย ประเภทการแข่งขัน มีทั้งเรือใหญ่ เรือกลาง และเรือเล็ก รวมทั้งประเพณีสอยงาม นอกจากนี้ยังมี การประกวดกองเชียร์ เป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ นับเป็นประเพณีที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

เดือนธันวาคม

งานตานก้วยสลา (การทำบุญถวายนก้วยสลา) มีชื่อเรียกหลายชื่อ ได้แก่ งานแห่ครัวตาน หรือ ครัวตาน ทานสลา หรือก้วยสลา เป็นประเพณีเก่าแก่ที่มีมาตั้งแต่ครั้งพุทธกาล สำหรับชาวเหนือถือว่าเป็นประเพณีทำบุญกลางบ้านที่ยิ่งใหญ่และสำคัญเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น โดยพระภิกษุรับนิมนต์เพื่อมารับการถวายนก้วยสลาโดยการจับสลาก โดยถ้าอยู่ใกล้ติดแม่น้ำน่านก็จะมีการแข่งเรือด้วย ถ้าไม่มีแม่น้ำก็ไม่มีการแข่งเรือจะมีการประกวดครัวตาน สลากเมืองน่านแบ่งเป็น 3 อย่างด้วยกันได้แก่ 1.) สลากสร้อย ต้นสลากใหญ่มีครบเกือบทุกอย่าง 2.) สลากโชค สลากที่มีความพิเศษเพียบพร้อมด้วยวัตถุ รวมถึงปัจจัยพิเศษ 3.) สลากน้อย สลากที่จัดเตรียมข้าวปลาอาหารส้มสุกผลไม้ ห่อข้าว ของกิน และหมาก เมี่ยง พลุ ขมิ้น ตะไคร้

งานเทศกาลส้มสีทองและงานกาชาดจังหวัดน่านจัดขึ้นในเดือนธันวาคมของทุกปี บางปีจัดร่วมกับงานของดีเทศกาลเมืองน่าน งานจัด ณ บริเวณสนามกีฬาจังหวัดน่าน ส้มสีทองเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่มีชื่อเสียงของจังหวัดน่าน กิจกรรมในงานที่น่าสนใจมีหลายอย่าง ได้แก่ การประกวดขบวนรถส้มสีทอง การออกร้านนิทรรศการ การจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมจากอำเภอต่างๆ และจากเมืองฮ่อ-หงสา สปป.ลาว การแสดงพื้นเมืองและมหรสพต่างๆ อีกมากมาย

เหตุที่ต้องไปเที่ยวจังหวัดน่าน

“ทะเลหมอกสีชาวดูดาวบนยอดดอย ตามรอยประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม”

ดินแดนธรรมชาติประวัติศาสตร์อารยธรรมล้านนาตะวันออก ที่ผสมผสานวิถีชีวิตของชาวหลวงพระบาง ล้านช้าง และสิบสองปันนาเข้าด้วยกันอย่างลงตัว วิธีการดำเนินชีวิตของชาวบ้านแบบเรียบง่ายกลมกลืนกับธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ความงามของยอดดอยน้อยใหญ่เรียงตัวสลับขึ้นลง หมอกสีขาวโปรยจากปากฟ้าพัดผ่านด้วยสายลมหนาวชวนให้หลงใหล วันหยุดยาวช่วงเทศกาลส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ เป็นช่วงที่จังหวัดน่านดึงดูดนักท่องเที่ยวจากเมืองใหญ่อันแสนวุ่นวาย ให้ผ่อนคลายกลับวันหยุดยาวได้มากที่สุด อากาศบริสุทธิ์

บวกกับความหนาวเย็นสรรค์สร้างพืชพรรณให้พลิดอกบานสะพรั่ง โดยเฉพาะต้นชมพูภูคา พันธุ์ไม้หายากใกล้สูญพันธุ์ชนิดหนึ่งของโลก ออกดอกสีชมพูสดใสให้นักท่องเที่ยวได้ลโฉมได้ ณ อุทยานแห่งชาติดอยภูคา

แอ่วเมืองน่านที่ลื้มไม่ได้เป็นต้องพูดถึง “ทะเลหมอก” จุดกางเต็นท์บนยอดดอยเสมอดาว ณ อุทยานแห่งชาติศรีน่าน มีลานกว้างเหมาะสำหรับกางเต็นท์ ดูดาว ชมพระอาทิตย์ขึ้นและตกได้ที่จุดเดียวกัน ทำให้นักท่องเที่ยวได้ทั้งพักผ่อนและชมความงามของธรรมชาติได้ในจุดเดียว จากยอดดอยสามารถชมทิวทัศน์ได้ 360 องศา มองเห็นป่าเขียวอันอุดมสมบูรณ์เขียวขจี

กิจกรรมผจญภัยตื่นเต้นท่ามกลางธรรมชาติ โขดหิน และสายน้ำอันเย็นฉ่ำ ที่รอต้อนรับนักท่องเที่ยวอยู่ที่อุทยานแห่งชาติแม่จรม กิจกรรมล่องแก่งลำน้ำว้า สองฟากฝั่งแม่น้ำเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ ตลอดเส้นทางมีแก่งต่างๆ ให้ผจญภัยและเล่นน้ำมากกว่า 10 แก่ง ให้นักท่องเที่ยวได้สนุกอย่างเต็มอิมูจพร้อมเก็บเรื่องราวไว้บอกต่อ

สักการะพระธาตุประจำปีเถาะ ไหว้พระขอพร ณ วัดพระธาตุแช่แห้ง ปูชนียสถานศักดิ์สิทธิ์ตั้งอยู่บนเนินทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำน่านที่เคยเป็นศูนย์กลางของเมืองน่านเดิม ชาวล้านนาเชื่อว่าหากได้เดินทางไปนมัสการพระธาตุประจำปีเกิดจะได้รับอานิสงส์อย่างยิ่ง จากนั้นเดินทางต่ออีกไม่ไกลนักเพื่อชมความสวยที่ไม่เหมือนใคร ของวัดภูมินทร์ ขึ้นชื่อว่าเป็นหนึ่งในประเทศไทยที่เป็นพระอุโบสถทรงจัตุรมุข พระประธานจตุรพักตร จัตุรมุขนี้ กรมศิลปากรได้สันนิษฐานว่าเป็นพระอุโบสถจัตุรมุขหลังแรกของประเทศไทย จิตรกรรมฝาผนังภายในวิหารหลวงถูกเขียนขึ้นในช่วงปลายสมัยรัชกาลที่ 4 ภาพจิตรกรรม หรือ “อุบตัม” ในวัดภูมินทร์มาจากชาดกในพุทธศาสนา มีภาพที่น่าสนใจอยู่หลายภาพ เช่น ปู่มาน ย่ามาน ซึ่งเป็นคำเรียกผู้ชายผู้หญิงชาวไทลื้อในสมัยโบราณกระซิบสนทนากัน ผู้ชายสักหมึกตามร่างกาย ผู้หญิงแต่งกายไทลื้ออย่างเต็มยศ ภาพวาดของหนุ่มสาวคู่นี้มีความประณีตละเอียดอ่อนมาก นับว่าเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังที่บอกเล่าเรื่องราววิถีชีวิตของคนไทลื้อในอดีตที่หาดูได้ยากมาก

ช่วงวันเวลาแสนพิเศษสำหรับครอบครัวในวันหยุดพักผ่อนช่วงเทศกาลให้สมาชิกได้เก็บรอยยิ้มแห่งความสุข และภาพความประทับใจไว้บอกเล่าเรื่องราวที่น่าจดจำของจังหวัดน่าน อากาศที่หนาวเย็นชวนนักท่องเที่ยวมาท้าลมหนาว ต้นไม้เริ่มเปลี่ยนสีผลัดใบ แพนชั่นชุดกันหนาวสีสดใส ดอกไม้เริ่มพลิบานอวดโฉมแก่นักท่องเที่ยว แคคิดก็อยากให้งดหนาวแล้ว การท่องเที่ยวในจังหวัดน่านแนะนำให้ใช้เวลา 2-3 วันเพื่อที่จะได้สัมผัสกับธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ให้นักท่องเที่ยวประทับใจและภาพความทรงจำไว้ไม่รู้ลืม

เส้นทางการท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน

เส้นทางวันเดียวเที่ยวจังหวัดน่าน

“เที่ยวน่าน เมืองเก่าที่มีชีวิต”

05.30-07.00 น.

- ตื่นเช้าเพื่อรับแสงแรกของวันใหม่ ชมพระอาทิตย์ขึ้น ณ อุทยานแห่งชาติดอยภูคา

- ชมต้นชมพูภูคา (*Bretschneidera sinensi*) พันธุ์ไม้ที่ได้ชื่อว่าหายากที่สุดในโลกชนิดหนึ่ง

07.00-11.00 น.

- เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวลงจากอุทยานแห่งชาติดอยภูคา ไปยังอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- เดินทางไปยังอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ชมตลาดขายแดนบ้านห้วยโก้น

11.00-12.00 น.

- เดินทางไป อำเภอป่อเกลือ

12.00 - 13.00 น.

- รับประทานอาหารกลางวันที่ บ่อเกลือวิวิธสอร์ท และชม บ่อเกลือสินเธาว์ บนภูเขาที่ อำเภอ บ่อเกลือ จังหวัดน่าน

13.00 - 15.00 น.

- ชมวิหารไทลื้องามๆ ที่อำเภอปัว วัดต้นแหลง และ อำเภอเชียงกลาง วิหารที่ วัดหนองแดง มี ศิลปะวัตถุช่างในท้องถิ่น

15.00-17.00 น.

- ชม อนุสาวรีย์วีรกรรม พลเรือน ตำรวจ ทหาร และพิพิธภัณฑสถานทหารทุ่งช้าง สร้างขึ้นเพื่อรำลึกถึง วีรชน ผู้พลีชีพเพื่อปกป้องแผ่นดินไทย

17.00 น.

- เดินทางกลับพร้อมแวะซื้อของฝาก เช่น มะไฟ ส้มสีทอง เครื่องเงิน ผ้าทอมือขึ้นดินจกขึ้นมัดหมี่ขึ้น ลายน้ำไหล เป็นต้น

ภาพที่ ค-71 เส้นทางวันเดียวเที่ยวจังหวัดน่าน

ท่องเที่ยวจังหวัดน่าน 2 วัน 1 คืน

“แอ่วดอย นอนนับดาว”

วันแรก

06.00 - 08.00 น.

- เดินทางจากจังหวัดน่าน ถึง อุทยานแห่งชาติศรีน่าน เทียวยังผาซู้ ชมสายเสาธงที่ยาวที่สุดในโลก

09.00 - 12.00 น.

- รับประทานอาหารเช้า ณ ระเบียงห้องอาหารอุทยานศรีน่าน
- ผาซู้ เป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้น

13.00 - 16.00 น.

- ผาหัวสิงห์ เป็นหน้าผามีรูปร่างเหมือนสิงโตนอนหมอบหันหน้าไปทางทิศตะวันออกสามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้ 360 องศา ทิศเหนือมองเห็นตัวอำเภอเวียงสา ทิศใต้มองเห็นทิวเขาเป็นแนวยาว ทิศตะวันออกมองเห็นผาซู้ แม่น้ำน่าน ทิศตะวันตกมองเห็นตัวอำเภอนาน้อย เกือบทั้งหมด และเป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงามอีกจุดหนึ่ง มีเส้นทาง เดินสำรวจ ธรรมชาติ ให้ผู้รักการปีนป่ายและการผจญภัยได้

18.00 น.

- นอนพัก ณ ดอยเสมอดาว มีบ้านพักและลานกางเต็นท์สัมผัสความหนาวเย็นและโรแมนติก ขึ้นชมทะเลหมอกเหนือลำน้ำน่าน ที่ดอยเสมอดาวเป็นจุดชมทะเลหมอกที่งดงามแห่งหนึ่งของเมืองไทยเป็นพื้นที่ที่มีลานกว้างบนสันเขา เหมาะสำหรับการพักผ่อนชมพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก

วันที่สอง

08.00-10.00 น.

- เดินทางไปอุทยานแห่งชาติขุนสถาน

10.00-12.00 น.

- ชมความงามของดอกพญาเสือโคร่ง หรือ ซากุระเมืองไทย ที่เบ่งบานชมพุดตลอดทั้งดอย นอกจากนี้จะมีเห็ดเห็ดหอม ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปสัมผัสกลิ่นหอมชื่นใจของดอกเห็ด

12.00-13.00 น.

- รับประทานอาหารกลางวัน ที่ อุทยานแห่งชาติขุนสถาน

13.00-15.00 น.

- เทียวชมสวนสตรอเบอร์รี่ พร้อมชมผลิตภัณฑ์สตรอเบอร์รี่แปรรูป ที่ไร่สตรอเบอร์รี่แม่โจ้ 55 ซึ่งอยู่ข้างถนนห่างจากอุทยานขุนสถานไปไม่กี่กิโลเมตร ที่บ้านแสนสุข ตำบลสันทะ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ทำเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ปลุกแบบเป็นขั้นบันไดลดหลั่นกันตามไหล่เขา ให้นักท่องเที่ยวได้เก็บภาพความสวยงาม โดยมีฉากหลังเป็นไร่สตรอเบอร์รี่ และให้ขึ้นไปเลือกเก็บผลสตรอเบอร์รี่ได้เองบนไร่

นอกจากนี้ ยังมีสินค้าของกลุ่มชาวเขาเผ่าม้งวางขายให้ได้เลือกซื้อทั้งผ้าพันคอ กระเป๋าปักมือ และของป่า รวมทั้งบริการชุดชาวเขาเผ่าม้งให้ยืมใส่ถ่ายรูป

16.00 น.

- เดินทางกลับพร้อมแวะซื้อของฝาก

ภาพที่ ค-72 เส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดน่าน 2 วัน 1 คืน

ท่องเที่ยวจังหวัดน่าน 3 วัน 2 คืน

“ผ่อดีวัฒนธรรม แอ่วน่าน นานน่าน”

วันแรก

08.00- 09.30 น.

- ชมสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถทรงจัตุรมุขวัดภูมินทร์ วัดใหญ่ใจกลางเมืองของชาวจังหวัดน่าน ภาพจิตรกรรมหรือ “ฮูปแต้ม” เป็นชาดกในพุทธศาสนาและวิถีชีวิตของคนเมืองในสมัยก่อน

09.30 - 10.00 น.

- วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร (วัดหลวงกลางเวียง) พระอารามหลวง อำเภอเมืองน่าน นมัสการเจดีย์ช้างล้อมทรงสุโขทัย ไหว้พระพุทธรูปทองคำปางลีลา

10.00 - 10.30 น.

- **วัดหัวข่วง** อำเภอเมืองน่าน มีวิหารที่สวยงาม ปัจจุบันเป็นอาคารทรงจั่ว เด่นที่หน้าบันประดับลวดลายไม้จำหลักรูปพรรณพฤกษาอย่างประณีต และสวยงาม ชุ่มประตุน้ำต่างประดับลายปูนปั้นรูปใบผักกาดอันเป็นศิลปะแบบตะวันตก เป็นวิหารฝีมือช่างเมืองน่าน ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง นอกจากนี้ในวัดยังมีหอไตรเก่า คล้ายวิหาร แต่มีขนาดเล็ก และทรงสูง หน้าบันและฝาผนังประดับลายแกะสลักสวยงาม ตั้งอยู่ใกล้องค์เจดีย์

10.30 - 12.00 น.

- **พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติน่าน** อำเภอเมืองน่าน ตั้งอยู่ภายในบริเวณคุ้มของอดีตเจ้าผู้ครองนครน่านที่เรียกว่า "หอคำ"

12.00-13.00 น.

- รับประทานอาหารกลางวัน ในอำเภอเมืองน่าน ได้แก่ ขนมจีนน้ำเงี้ยวป่าวันดา สวนอาหารสะเนียน ร้านอาหารบ่อน้ำ ครั้วเหือนหอม เป็นต้น

13.00-14.00 น.

- **วัดสวนตาล** อำเภอเมืองน่าน สร้างขึ้นโดยพระนางปทุมมาวดีชายาของพญาภูแข็ง เจ้าผู้ครองนครน่านเมื่อราว พ.ศ.1955

14.00-16.00 น.

- **วัดพระธาตุเขาน้อย** นมัสการพระธาตุเก่าแก่ ทางรถขึ้นเขาถึงตัววัด เมื่อขึ้นไปยืนบนยอดเขา จะมองเห็นทิวทัศน์เมืองน่านได้อย่างชัดเจน ด้วยความเป็นวัดที่อยู่บนเขาสูง จึงเป็นจุดชมทิวทัศน์ที่สวยงาม ตรงลานปูนมีพระพุทธรูปปางลีลาองค์ใหญ่ คือ พระพุทธมหาอุทตมมกมณีนันทบุรีศรีเมืองน่าน สร้างเมื่อปี พ.ศ.2542 ถือเป็นจุดเดียวที่เห็นเมืองน่านจากมุมสูง เราจะได้เห็นขุนเขาน้อยใหญ่ ตั้งตระหง่านโอบล้อมเมืองน่านเป็นฉากหลัง จุดนี้ยังแสดงให้เห็นชัดถึงลักษณะการตั้งเมืองของทางภาคเหนือที่มักเลือกทำเลที่ตั้งบนที่ราบลุ่มและหุบเขา

16.00-17.00 น.

- **วัดพระธาตุแช่แห้ง** พระอารามหลวง อำเภอภูเพียง มาถึงเมืองน่าน ถ้าไม่ได้มานมัสการ ถือว่ามาไม่ถึงเมืองน่าน นมัสการเจดีย์วัดพระธาตุแช่แห้งเป็นพระธาตุที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นพระธาตุประจำปีเถาะ ตามคติการไหว้พระธาตุตามปีนักษัตรของชาวล้านนา

18.00 น.

- เดินทางกลับที่พัก อำเภอเมืองน่าน
- รับประทานอาหารเย็น ในอำเภอเมืองน่าน

วันที่สอง

08.00-10.00 น.

- ชมหอศิลป์ริมถนน เป็นที่รวบรวมและจัดแสดงนิทรรศการผลงานของศิลปินไทยก่อตั้งและดำเนินการโดยศิลปินชาวน่าน

10.00-12.00 น.

- ออกเดินทางไปอำเภอท่าวังผา
- วัดหนองบัวเป็นวัดที่เก่าแก่ประจำหมู่บ้านหนองบัว ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่านอยู่ท่ามกลางหมู่บ้านไทยลื้อ วัดแห่งนี้ เป็นอีกหนึ่งผลงานทางสถาปัตยกรรม และจิตรกรรม ชิ้นเอกของเมืองน่าน
- สามารถเที่ยวชมบ้านหนองบัว เป็นแหล่งทอผ้าพื้นเมืองที่เลื่องชื่อ และชื่อของผาได้ เช่น ไก่ เป็นสำหรับแม่บ้านน่าน คนไทลื้อสมัยรุ่นปู่ย่าตายาย นำไก่อมาปรุงอาหาร คือ การทำห่อหนึ่งไก่(ห่อหมกไก่) ไก่ยี่ (สำหรับเลี้ยงสัตว์) และคั่วไก่เท่านั้น สืบทอดกันมาเรื่อยๆ ซึ่งไก่นั้นถือเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ทำให้มีสุขภาพที่แข็งแรงและอายุยืน ต่อมากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองบัว จึงเกิดความคิดที่จะนำมาแปรรูปเพื่อจำหน่ายหลายอย่าง เช่น ไก่แผ่น (สำหรับแผ่นทรงเครื่อง) ข้าวตังหน้าไก่ น้ำพริกไก่ คูกี้ไก่ ฯลฯ เป็นรายได้เสริมแก่ครอบครัวและอนุรักษ์อาหารพื้นเมืองให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

12.00-13.00 น.

- รับประทานอาหารกลางวัน ร้านอาหารในอำเภอท่าวังผา

13.00-14.00 น.

- ชมวัดต้นแหลง เป็นวัดโบราณไทยล้านนาสันนิษฐานว่าสร้างประมาณ พ.ศ. 2127 วิหารทรงตะคุ่มหลังคาลาดต่ำ ซ้อน 3 ชั้น ลักษณะเดียวกับบ้านเรือนแบบเดิมของชาวไทลื้อแถบสิบสองปันนากายในมีผนังเจาะช่องหน้าต่างเล็กๆ เพื่อป้องกันอากาศหนาวเย็น ประตูทางเข้าตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเพื่อให้แสงแรกของวันสาดส่องมาต้ององค์พระประธานและเพื่อให้พุทธศาสนิกชนที่เข้ามาในวิหารมุ่งความสนใจไปที่องค์พระประธาน

14.00-17.00 น.

- น้ำตกศิลาเพชร ตั้งอยู่ที่ บ้านป่าตอง ตำบลศิลาเพชร อำเภอปัว จังหวัดน่าน

17.00 น.

- เดินทางไปที่พัก ณ อุทยานแห่งชาติดอยภูคาตำบลภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน

วันที่สาม

05.30-10.00 น.

- ชมพระอาทิตย์ขึ้น ณ อุทยานแห่งชาติดอยภูคา สถานที่น่าสนใจในอุทยานฯ ได้แก่ ถ้ำผาแดง, ถ้ำผาผึ้ง และยังมีน้ำตกและลำธารขนาดใหญ่ภายในถ้ำอีกด้วย, ถ้ำผาฆ้อง เป็นถ้ำขนาดกลางบริเวณปากถ้ำจะมีขนาดเล็ก ภายในถ้ำจะมีหินงอกหินย้อย และลำธารไหลผ่าน
- จุดเด่นของอุทยานแห่งชาติดอยภูคา คือ การได้มาชมต้นชมพูภูคา (*Bretschneidera sinensi*) พันธุ์ไม้ที่ได้ชื่อว่าหายากที่สุดในโลกชนิดหนึ่ง เคยพบในมณฑลยูนนานของจีน ก่อนจะสูญพันธุ์ไป และมีการค้นพบอีกครั้งในประเทศไทยที่ดอยภูคา จังหวัดน่าน

10.00-12.00 น.

- ออกเดินทางไปอำเภอบ่อเกลือ

12.00-13.00 น.

- รับประทานอาหารกลางวันที่ บ่อเกลือวิวรีสอร์ท

13.00-15.00 น.

- ชม บ่อเกลือสินเธาว์ และกรรมวิธีทำเกลือสินเธาว์แบบโบราณบนภูเขา

15.00 น.

- เดินทางกลับและแวะซื้อของฝาก

ภาพที่ ค-73 เส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดน่าน 3 วัน 2 คืน

ของฝากและของที่ระลึก

ข้าวหลามเมืองน่าน นับเป็นของฝากที่มีชื่อเสียงอีกอย่างหนึ่ง ด้วยลักษณะพิเศษของข้าวหลามเมืองน่านคือจะมีทรงเรียวยาวคล้ายกับหลอดฟลูออเรสเซนต์ และด้วยรสชาติที่พิเศษ หอม หวาน อร่อยกลมกล่อม สามารถหาซื้อได้ที่ห้างสรรพสินค้าด้านวัดภูมินทร์

ภาพ ค-74 ร้านค้าข้าวหลามเมืองน่าน

มะไฟจีน ถือได้ว่าเป็นพืชเอกลักษณ์และกลายเป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดน่าน ปัจจุบันกลายเป็นของฝากที่มีความโดดเด่นที่นักท่องเที่ยวสามารถหาซื้อกลับไปเป็นของฝากได้ง่าย ทั้งนี้ ตลาดนักท่องเที่ยวได้ให้การตอบรับผลผลิตมะไฟจีนแปรรูปเป็นอย่างดี เช่น มะไฟจีนเชื่อมแห้ง มะไฟจีนเม็ดรสบ๊วย

ภาพ ค-75 สินค้ามะไฟจีน

เงิน เป็นเครื่องประดับอีกประเภทหนึ่งที่ก้าวผ่านยุคสมัยและมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำเครื่องเงินจากรุ่นสู่รุ่น ลวดลายเก่าแก่โบราณยังคงถูกรักษาไว้ได้ดี จนกลายมาเป็นหนึ่งในของฝากที่ขึ้นชื่อของเมืองน่าน ความพิเศษที่ทำให้เครื่องเงินเมืองน่านไม่เหมือนที่อื่น คือ เครื่องเงินของเมืองน่านจะผสมเม็ดเงินมากเป็นพิเศษซึ่งขึ้นชื่อในเรื่องความละเอียดของฝีมือและมีลวดลายเฉพาะตัว

ภาพ ค-76 การผลิตเครื่องเงินของเมื่อน่าน

ผ้าทอลายน้าไหล เป็นสินค้าอีกอย่างหนึ่งที่นิยมซื้อกลับไปเป็นของฝาก ผ้าทอลายน้าไหลเป็นผ้าพื้นเมืองชื่อดังของจังหวัดน่าน ปัจจุบันได้มีการทอลายใหม่ๆ ออกมามากมาย ลายผ้าดั้งเดิมจะเป็นการใช้ฝ้ายที่เน้นสีสดใสสไลทอย้อนสลับไปมาและใช้ฝ้ายขาวเป็นขอบ ลักษณะเหมือนสายน้ำกำลังไหลเป็นทางยาวและมีฟองคลื่น มีการดัดแปลงให้เกิดลวดลายที่แตกต่าง นอกจากนี้ยังมีการใช้ดิ้นเงินและดิ้นทองเพื่อเพิ่มความหรูหราให้กับผ้าทอ ผ้าทอลายน้าไหลจึงมีความสวยงามหลากหลายและ แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของชาวจังหวัดน่านได้เป็นอย่างดี

ภาพ ค-77 ผ้าทอลายน้าไหล

ผลไม้ประจำจังหวัดน่าน

ส้มสีทอง ส้มสีทองเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่มีชื่อเสียงของจังหวัดน่าน พันธุ์เดียวกับส้มเขียวหวาน แต่ส้มสีทองจะมีเปลือกสีเหลืองทองสวยงาม และรสชาติหวานหอมอร่อยกว่า

ภาพ ค-78 ส้มสีทองเมืองน่าน

ลิ้นจี่ จังหวัดน่าน มีพื้นที่ปลูกลิ้นจี่ประมาณ 2,000 ไร่ ซึ่งปัจจุบันถือได้ว่าลิ้นจี่เป็นผลไม้ทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยสามารถนำผลผลิตที่ได้มาจำหน่ายในรูปของผลไม้สดและผลไม้แปรรูป

ภาพ ค-79 ลิ้นจี่เมืองน่าน

ร้านขายของที่ระลึก

1. กาดหมั้ว คัวศิลป์

ที่อยู่ ตั้งอยู่ใกล้ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวน่าน

จัดแสดงสินค้าและจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ และงานฝีมือ

2. กาดน่าน

ที่อยู่ ตั้งอยู่ถนนมหายศ (ตรงข้ามเทศบาลน่าน) ตำบลในเวียง

เป็นตลาดแห่งใหม่ใจกลางเมืองจังหวัดน่าน

3. จางตระกูล

ที่อยู่ 304 – 306 ถนนสุนทรเทพราช ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

โทร.054-331357

4. ชุติกรณ์

ที่อยู่ 31/1 ถนนรังษีเกษม ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
โทร.054-772773

5. ธิดาผ้าฝ้าย

ที่อยู่ 7/87 ถนนเจ้าฟ้า ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
โทร.054-711547

6. ไส้อั่วขไมพร

ที่อยู่ 23/2 ถนนราษฎร์อานวย ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
โทร.054-750511

7. ศูนย์โอท็อป่าน

ที่อยู่ ถนนมหาวงศ์ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

8. สหกรณ์น้ำจืดแผ่นสุภาพร

ที่อยู่ 199 บ้านหนองบัว ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน
โทร.086-0555220

ที่พักและโรงแรมในจังหวัดน่าน**1. โรงแรมน่านโนเบลเฮาส์ การ์เด็น รีสอร์ท**

ที่อยู่ 371 หมู่ 6 ตำบลผาสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000
โทร.081- 681 8424

2. โรงแรมสุขเกษม

ที่อยู่ 119-121 ถนนอนันตรฤทธิเดช ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000
โทร.054-710141, 054-771581

3. โรงแรมน่านบุติก

ที่อยู่ 1/11 ถนนข้าหลวง ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000
โทร.054- 775 532

4. ศศิธารารีสอร์ท

ที่อยู่ 629 ม. 4 ตำบลไชยสถาน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000
 โทร.054-774483, 054-773936, 089-8509762

5. โรงแรมเทวราช

ที่อยู่ 466 ถนนสุมนเทวราช อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000
 โทร. 054-751577 แฟกซ์. 054-771365
 เว็บไซต์: www.dhevarajhotel.com

6. บ่อเกลือวิวรีสอร์ต

ที่อยู่ 209 หมู่ 1 บ้านบ่อหลวง ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือจังหวัดน่าน 55220
 โทร.081-8096392, 054-77 8140

7. ชมพูศาคอร์เนอร์รีสอร์ต

ที่อยู่ 382 หมู่ 8 ถนนน่าน-ทุ่งช้างตำบลปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน 55120
 โทร. 054-791160, 081-4724579

8. ภูผาน่านรีสอร์ต

ที่อยู่ 93 หมู่ 1 ถนนน่าน-ท่าวังผา ตำบลผาสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
 โทร. 084-3706691, 081-4338064

9. โรงแรมน่านฟ้า

ที่อยู่ 438-440 ถนนสุมนเทวราช อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000
 โทร. 054-710284

10. โรงแรมป่าปัวภูคา

ที่อยู่ 141 หมู่ 4 ถนนปัว-น้ำยาว ตำบลศิลาแลง อำเภอปัว จังหวัดน่าน 55120
 โทร.054-792113

11. น่านวัลเลย์รีสอร์ต

ที่อยู่ 229 หมู่ 4 ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000
 โทร.054-798400

12. โรงแรมน่านตรึงใจ

ที่อยู่ 3/4 หมู่ 2 ถนนผาสิ่งห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

โทร.054-600087-8

13. โรงแรมพุดาน่านฟ้า

ที่อยู่ 369 ถนนสุนทรเทวราช ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

โทร.054-771111

14. เอื้อนช่วงน่าน

ที่อยู่ 14 ถนนมหาวงศ์ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

โทร.054-772028 , 084-6116306

15. บ้านในเวียง

ที่อยู่ 28 ถนนมหาวงศ์ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

โทร. 054-775886

16. โรงแรมภูฟ้าเพลส

ที่อยู่ 237/8 อาคาร ห่างจากศาลเจ้าจีนปุงเถ่ากง 50 เมตร ถนนสุนทรเทวราช ตำบลในเวียง
อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

17. โรงแรมภูระฟ้าเพลส

ที่อยู่ เลขที่ 61 ถนนคำยอด ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

โทร 054-711510 , 084-4869795

18. โรงแรมฮักน่าน

ตั้งอยู่ เลขที่ 30 ซอย 5 ถนนสุนทรเทวราช ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

โทร. 054-711477, 084-8077676

19. โรงแรมน่านธาราเพลส

ที่อยู่ 72 ถนนใจผาสุข ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

โทร 054-750678 , แฟกซ์ 054-77523

20. บ้าน ภูเสียวขาว รีสอร์ท

ที่อยู่ 168 หมู่ 2 ตำบลบ่อ อำเภอมือง จังหวัดน่าน 55000

โทร. 054-682306 , 081-850974

21. จันทร์แดงเกสต์เฮาส์

ที่อยู่ ถนนสุมนเทวราช ตำบลในเวียง อำเภอมือง จังหวัดน่าน 55000

โทร. 054-771417, 086-9986522

22. น่านโนเบลแฮสการ์เด็นรีสอร์ท

ที่อยู่ 371 หมู่ 6 ตำบลผาสิงห์ อำเภอมือง จังหวัดน่าน 55000

โทร. 081 796 9029 , 089 560 6988

23. โรงแรมมิโชค

ที่อยู่ 224 บ้านท่าล้อ ม.1 ถนนน่าน-สันติสุข ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000

โทร. 054-783984 , 081-7642123

ร้านอาหารในจังหวัดน่าน**1. สวนอาหารสะเนียน**

ที่อยู่ 136 หมู่ 1 ถนนน่าน-พะเยา ตำบลสะเนียน อำเภอมือง จังหวัดน่าน

โทร. 081-1113035

2. เรือนแก้ว

ที่อยู่ 11 ถนนสุมนเทวราช อำเภอมือง จังหวัดน่าน

โทร. 054-710631, 089-5582508

3. สวนอาหารสุริยาการ์เด็น

ที่อยู่ 9 ถนนสุมนเทวราช ตำบลในเวียง อำเภอมือง จังหวัดน่าน 55000

4. วีรชนริเวอร์ไซด์ฟู้ดแอนด์เรสเตอรองท์

ที่อยู่ 1/17 ถนนผากอง ตำบลในเวียง อำเภอมือง จังหวัดน่าน 55000

5. ดวงทิพย์

ที่อยู่ 198 ถนนมะโน ตำบลในเวียง อำเภอมือง จังหวัดน่าน 55000

6. สวนอาหารวังปลาหน้าเขื่อน

ที่อยู่ 325 หมู่ 12 บ้านนาผา ตำบลกองควาย อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

7. ร้านอร่อยฮอตเบรด

ที่อยู่ 38/1-2 ถนนสุริยวงศ์ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

8. ร้านข้าวซอยต้นน้ำ

ที่อยู่ 38/1-2 ถนนสุริยวงศ์ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

9. ข้าวต้มฮั่วเลิศรส

ที่อยู่ 7/10 ไกล่สถานีนชนสงจังหวัดน่าน ตำบลถืมตอง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

10. ห้องอาหารน่านวัลเลย์

ที่อยู่ 229 หมู่ 4 ถนนน่าน-ท่าวังผา ตำบลผาสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

11. ครั๊วกาสะลอง

ที่อยู่ กาดแลง ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

12. สวนอีสาน

ที่อยู่ 2/1 ถนนอนันตประชา ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

13. ดาดารีโอ

ที่อยู่ 37/4 ถนนราษฎร์อำนวย อำเภอเมือง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

14. เลิศรส

ที่อยู่ 349/11 ถนนสุนนเทวราช ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

15. ห้องอาหารเทวี

ที่อยู่ 466 ชั้น 1 โรงแรมเทวราช ถนนสุนนเทวราช ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

16. ธนยามังสวิรัต

ที่อยู่ 75/23 ถนนอนันตวรฤทธิเดช ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000

17. เฮือนเจ้านาง

ที่อยู่ อาคารริมแม่น้ำน่าน ตำบลฝายแก้ว อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน 55000
โทร. 089-0734688, 081-8085588

บริการนวดและสปา

1. ริศาลินีสปา

ที่ตั้ง 215 ถนนมหายศ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
โทร. 054-751-611
บริการ : นวดอโรมา

2. ลานน่านวดแผนโบราณ

ที่ตั้ง โรงแรมเทวราช ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
โทร. 054-751577
บริการ : นวดแผนโบราณ

3. โสภาบิวด์แออนด์สปา

ที่ตั้ง บ้านดอนแก้ว ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
โทร. 054-772-097
บริการ : นวดแผนไทย

เส้นทางการท่องเที่ยวใหม่

เส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน คือ “เส้นทางไทลื้อ-ไทยวน” ที่มีความเชื่อมโยงกับ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมของชาวไทลื้อ-ไทยวนทั้ง 3 จังหวัดไว้ด้วยกัน เปรียบเสมือนศูนย์รวมของชาวไทลื้อ-ไทยวน ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน มีสถานที่ท่องเที่ยว ดังนี้

จังหวัดอุดรดิตถ์ มีเส้นทางไทลื้อ-ไทยวน ได้แก่

1. วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง หรือ วัดพระบรมธาตุ (วัดไทยวน) เป็นวัดโบราณประดิษฐานพระมหาธาตุประจำเมืองทุ่งยั้ง เป็นเมืองโบราณตั้งแต่สมัยก่อนสุโขทัย สถาปัตยกรรมภายในวัดเป็นแบบสุโขทัยผสมไทยวน โดยลักษณะเดิมของพระบรมธาตุเมืองทุ่งยั้งคงเป็นรูปเจดีย์พุ่มข้าวบิณฑ์ แต่ต่อมา มีการบูรณะเพิ่มเติมโดยพญาคะอ้อพ่อค้าไม้ชาวพม่าในสมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงก่อนปี พ.ศ. 2444 เป็นลักษณะเจดีย์อย่างพม่า จนใน พ.ศ. 2451 ได้เกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ทำให้ยอดพระบรมธาตุเจดีย์หักพังลงมา หลวงพ่อแก้วสมภารวัดพระบรมธาตุในขณะนั้นได้เป็นหัวหน้าปฏิสังขรณ์ซ่อมเพิ่มเติม ดังรูปแบบที่ปรากฏในปัจจุบัน

วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง มีการจัดให้มีงานประเพณีสลากภัต ซึ่งเป็นประเพณีของชาวล้านนา ในวันแรม 8 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี ในวันนี้มีการจัดแสดงพุทธประวัติตอนถวายพระเพลิงพระบรมศพด้วย หรือที่เรียกว่า วัน “อัฐมิบูชา” โดยทางวัดจะจัดให้มีการจำลองเหตุการณ์ย้อนไปเมื่อครั้งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระบรมศาสดา เสด็จดับขันธปรินิพพาน ณ เมืองกุสินารา ประเทศอินเดีย โดยจะมีการสร้างพระบรมศพจำลอง ประทับนอนในปางปรินิพพาน อยู่ในโลงแก้ว โดยจะจัดประดิษฐานไว้บนศาลาการเปรียญ ตั้งแต่วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ให้พุทธศาสนิกชนชาวไทย และชาวไทยวนได้ร่วมถวายสักการะพระบรมศพ จนถึงวันแรม 8 ค่ำ เดือน 6 จึงได้จัดพิธีจำลองเหตุการณ์ การถวายพระเพลิง พระพุทธสรีระ จำลอง จัดสร้างจิตกาธาน พระเมรุมาศ เหมือนจริง และมีการถวายพระเพลิงจริง ซึ่งพุทธศาสนิกชนหลายๆ คนที่เข้าร่วมพิธีต่างก็ร้องไห้เสียใจกับการจากไปของพระบรมศาสดา ดูเหมือนได้เข้าเฝ้าพระบรมศพของพระบรมศาสดาจริงๆ ซึ่งถือว่าเป็นพิธีที่ยิ่งใหญ่และมีการจัดพิธีแบบนี้แห่งเดียวในโลก

ที่ตั้ง ตรงข้ามตลาดสดเทศบาลทุ่งยั้ง ตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

การเดินทาง ตำบลทุ่งยั้ง จากตัวเมืองอุตรดิตถ์ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 102 ประมาณ 4 กิโลเมตร

2. ผ้าทอไทยวน (ฝ้ายกมุก) ถือเป็นงานช่างฝีมือดั้งเดิมที่มีลักษณะและเอกลักษณ์พิเศษเฉพาะตัว เป็นศิลปะการทอผ้าแบบหนึ่งของกลุ่มวัฒนธรรมไทยวน และกลุ่มวัฒนธรรมไทพวน นิยมทอกันในภาคเหนือเพื่อทำตัวขึ้น เรียกว่า “ชิ้นมุก” ที่มีความละเอียดอ่อนวิจิตรงดงาม ทั้งทางด้านการเลือกใช้สีสันทัน และความงดงามของลวดลายที่ประณีต มีทั้งเทคนิคการจก การยกมุก ปั่นโก (ควบเส้น) เกาะลั้ง และการมัดก่าน (คาดก่าน) ที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของชาวไทยวนโยนกเชียงแสนในมิติต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ คติความเชื่อจารีต ประเพณีและวัฒนธรรมของตน ผ้าทอไทยวนชนิดต่างๆ ที่มีความสำคัญและใช้ในชีวิตประจำวันของชาวไทยวน ได้แก่ ผ้าห่มหัวเก็บ ผ้าเช็ดหน้า ย่อม ผ้าชิ้นชนิดต่างๆ (ตัวขึ้น) หมอนหน้าจก ผ้าสไบ ผ้าปกหัวนาค ตุง พวงเข็ม (ตุ่งโย) เป็นต้น

ที่ตั้ง ตำบลชัยชุมพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ในจังหวัดอุตรดิตถ์

เส้นทางวันเดียวเที่ยวจังหวัดอุตรดิตถ์
“เที่ยวไทยวน เมืองฝ้ายกมุก”

09.00 - 12.00 น.

- เดินทางไปตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลับแล
- นมัสการหลวงพ่อดำในวิหาร พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองทุ่งยั้ง
- ชมองค์พระบรมธาตุทรงลังกาอันศักดิ์สิทธิ์

- ชมสถาปัตยกรรมของวัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง (วัดไทยวน) ชมภาพจิตรกรรมฝาผนังหน้าอุโบสถหรือวิหาร

12.00 - 13.00 น.

- รับประทานอาหารกลางวันร้านอาหารพื้นเมืองในอำเภอลับแล หรือครัวป่าแฉล้ม ทางเข้าประตูเมืองลับแล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
- ชิมอาหารพื้นเมืองของชาวลับแล อาทิเช่น ข้าวแคบ หมี่พัน ข้าวพันผัก ของทอดลับแล

13.00 - 15.00 น.

- เดินทางไปยังตำบลชัยชุมพล อำเภอลับแล
- ชมศิลปะการทอผ้าพื้นเมืองผ้าซิ่นมุก (ผ้ายกมุก) ของกลุ่มวัฒนธรรมไทยวน มีลวดลายที่ประณีตและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของชาวไทยวน

15.00 น.

- แวะซื้อของฝากจากผลิตภัณฑ์ผ้าซิ่นมุก (ผ้ายกมุก) เช่น ผ้าห่มหัวเก็บ ผ้าเช็ดหน้า ยาม ผ้าซิ่นชนิดต่างๆ (ตัวซิ่น) ผ่าสไบ ตุ๊ก ผ้าปกหัวนาคน เป็นต้น
- เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

จังหวัดแพร่ มีเส้นทางไถลื้อ-ไทยวน ได้แก่

1. พิพิธภัณฑ์ (สมาคมไถลื้อแห่งประเทศไทย สาขาแพร่) เป็นที่จัดเก็บของเก่าๆ ที่ชาวไถลื้อหรือชาวไถลื้อใช้ในครัวเรือนและใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งยังมีภาพถ่ายเก่าๆ ของชุมชนบ้านถิ่นที่จัดเก็บไว้ในความทรงจำไว้ให้ลูกหลานชาวไถลื้อ และคนทั่วไปได้ศึกษาถึงไถลื้อในอดีต

ที่ตั้ง วัดถิ่นใน ตำบลบ้านถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

2. ประเพณีปีไหมไถลื้อ (โหม้นอ๊ก โหม้นใจ) จัดขึ้นในวันที่ 12 เมษายน ภายในงานมีการแข่งขันก่อเจดีย์ทราย การบรรเลงดนตรีพื้นบ้านตามแบบฉบับชาวไถลื้อ ขบวนแห่ของหมู่บ้านต่างๆ ที่จะนำเอาเอกลักษณ์ของไถลื้อมาตกแต่งขบวนแห่ของตัวเอง เป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาวไถลื้อในตำบลบ้านถิ่นที่มีความงดงามทางวัฒนธรรมของไถลื้อ โดยชาวไถลื้อที่มาร่วมงานร่วมใจกันแต่งชุดไถลื้อ

ที่ตั้ง โรงเรียนบ้านถิ่น ตำบลบ้านถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

3. พระธาตุถิ่นแกนหลวง เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไถลื้อเมืองแพร่ ที่มาสักการะพระธาตุถิ่นแกนหลวง สร้างเมื่อ พ.ศ. 2539 มีประวัติสังเขปดังนี้ แต่เดิมพื้นที่สภาพเสื่อมโทรมแห้งแล้ง เป็นบ่อขุดลูกกลิ้งขายทางหมู่บ้านสงวนไว้เป็นกองกลาง ประมาณ 3 ไร่ พระครูวิจิตรธรรมมาภรณ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดหลวง และคณะผู้นำท้องถิ่น ตลอดจนคณะข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ได้พร้อมใจกันเลือกเนินเขาบริเวณดอยเด่นนางฟ้า ตำบลบ้านถิ่น เป็นสถานที่จัดตั้งพุทธอุทยาน พระบรมธาตุถิ่นแกนหลวง เฉลิมพระเกียรติ ร.9 เนื่องในปีกาญจนาภิเษก ครองราชย์ครบ 50 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดชมหาราช ทำการก่อสร้าง เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 โดยมีพระเดชพระคุณหลวงปู่พระมหาโพธิวงศาจารย์ ที่

ปรีक्षाเจ้าคณะภาค 6 วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหารเป็นประธานฝ่ายสงฆ์ ท่านพระครูศรีมลลชยาภรณ์ เจ้าคณะอำเภอเมืองแพร่ วัดชัยมงคลเป็นรองประธาน

วัดพระธาตุถิ่นแกนหลวง (วัดหลวงสีขาว) บนดอยสูงเด่นท่ามกลางธรรมชาติและขุนเขาแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดแพร่ ที่นักท่องเที่ยวต้องมาสักการบูชาและสัมผัสกับบรรยากาศวัฒนธรรมของคนไตลื้อ (ไทลื้อ) ชนเผ่าที่มีความรักและหวงแหนในชาติพันธุ์ไตลื้อ และเป็นชุมชนไทลื้อแห่งแรก แห่งเดียวของจังหวัดแพร่

ที่ตั้ง หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ห่างจากตัวเมืองแพร่ประมาณ 12 กิโลเมตร

เส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ในจังหวัดแพร่

เส้นทางวันเดียวเที่ยวจังหวัดแพร่ “โหมินฮัก โหมินใจ วัฒนธรรมชาวไตลื้อ”

09.00 - 12.00 น.

- เดินทางไปตำบลบ้านถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่
- นมัสการพระธาตุถิ่นแกนหลวง พร้อมชมบรรยากาศบนดอยสูงเด่นท่ามกลางธรรมชาติ และขุนเขา

12.00 - 13.00 น.

- รับประทานอาหารกลางวัน ในเมืองแพร่ เช่น ร้านขนมจีนซำม ครัวภูมิไทย ครัวยมหอม (รร.แม่ยมพาเลส) ร้านปิ่นใจ ร้านข้าวซอยเจ๊เล็ก นครแพร่คอฟฟี่ช็อป

13.00-15.00 น.

- ชมพิพิธภัณฑ์ (สมาคมไตลื้อแห่งประเทศไทย สาขาแพร่) ที่เก็บรวบรวมเรื่องราว วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวไทลื้อ (ไตลื้อ)
- ชมหมู่บ้านไทลื้อในตำบลบ้านถิ่น ศึกษาวิถีชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวไทลื้อ
- ชมการทอผ้าพื้นเมืองผ้าซิ่นลายน้ำไหล วัฒนธรรมชาวไทลื้อ มีลวดลายที่ประณีตและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของชาวไทลื้อ

15.00 น.

- ซื้อของฝาก **ตลาดทุ่งไธ้ง** เป็นแหล่งขายสินค้าพื้นเมืองของจังหวัดแพร่ ที่มีผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ขึ้นชื่อมาก ได้แก่ ผ้าม่อฮ่อม ผ้าซิ่นลายน้ำไหล
- เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

จังหวัดน่าน มีเส้นทางไทลื้อ-ไทยวน ได้แก่

1. วัดหนองบัว (วัดไทลื้อ) วัดหนองบัวเป็นวัดที่เก่าแก่ประจำหมู่บ้านหนองบัว ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน จากคำบอกเล่าเดิมวัดหนองบัวตั้งอยู่ที่ริมหนองบัว (หนองน้ำประจำหมู่บ้าน) ซึ่งอยู่ห่างจาก

ที่ตั้งวัดปัจจุบันไปทางทิศตะวันตกประมาณ 500 เมตร ปัจจุบันไม่มีซากโบราณสถานเหลืออยู่ ต่อมาได้มีการย้ายวัดจากที่เดิมมาตั้งอยู่ ณ ที่ปัจจุบัน สันนิษฐานว่า สร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. 2405 โดยการนำของครูบาทหลวงสุนันต์ร่วมกับชาวบ้านหนองบัวสร้างขึ้น จึงทำให้วิหารหนองบัวแห่งนี้ เป็นสถาปัตยกรรมไทยล้านนาและศาสนศิลป์ของชาวไทลื้อที่สวยงาม สมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งซึ่งหาได้ยากมากในสมัยนี้ พระวิหารหนองบัวแห่งนี้ยังมีจิตรกรรมฝาผนังแบบโบราณที่สวยงาม

ที่ตั้ง บ้านหนองบัว ตำบลปากา อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดน่าน

การเดินทาง จากโรงพยาบาลเวียงสา ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 ไปตัวอำเภอยะเวียงสา ตรงไปถึงสี่แยกแล้วเลี้ยวซ้ายไปประมาณ 100 เมตรวัดอยู่ทางขวามือ

2. เือนไทลื้อมะเก๋า (บ้านไทลื้อ) เป็นสถานที่แสดงการสาธิตการทอผ้าพื้นเมือง และผ้าตีนจก หรือผ้าชิ้นลายน้ำไหลที่สวยงาม นับเป็นหัตถกรรมที่ตกทอดมาหลายยุคหลายสมัย นอกจากนี้บนเรือนไทลื้อยังมีการจัดแสดงสภาพความเป็นอยู่ ข้าวของเครื่องใช้ โดยจำลองสภาพความเป็นจริงในการใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นร้านน้ำ ห้องนอน ฯลฯ ต่างๆ ไว้ให้ผู้ผ่านไปมาได้เยี่ยมชมและศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของชาวไทลื้อในอดีต

ที่ตั้ง อยู่หลังวัดหนองบัว บ้านหนองบัว ตำบลปากา อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดน่าน

การเดินทาง จากโรงพยาบาลเวียงสา ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 ไปตัวอำเภอยะเวียงสา ตรงไปถึงสี่แยกแล้วเลี้ยวซ้ายไปประมาณ 100 เมตรวัดอยู่ทางขวามือ

3. วัดหนองแดง สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2330 โดยชาวไทลื้อร่วมกับชาวไทพวน องค์พระประธานสร้างโดยครูบาทิการ พระวิหารบูรณะครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2492 และบูรณะต่อมาในปี พ.ศ. 2538 แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2539 เป็นวัดลักษณะสถาปัตยกรรมแบบไทลื้อสร้างมากกว่า 200 ปี ภายในวัดมีลานกว้างร่มรื่น ซอฟ้าพระอุโบสถสลักรูปนกหัสติลิงค์ (ศิระเป็นช้าง ตัวเป็นหงส์) มีความเป็นเอกลักษณ์ที่น่ายกล่องของชาวไทลื้อ ลักษณะของซอฟ้าจะเกิดจากความนับถือหงส์และช้างที่ชาวไทลื้อถือว่าเป็นสัตว์ชั้นสูงมาจากสรวงสวรรค์ ช้างจึงนำเอาลักษณะรูปแบบของช้างและหงส์มารวมเป็นตัวเดียวกัน โดยให้ส่วนศิระเป็นช้างส่วนตัวเป็นหงส์ แกะด้วยไม้สักทอง เจริญประดับไม้ฉลุลายน้ำหยาด ซึ่งเป็นลวดลายเฉพาะของชาวไทลื้อ องค์พระประดิษฐานบนฐานชุกชี เรียกว่า "นาคบัลลังก์" จากความเชื่อที่นาคเป็นเครื่องหมายแห่งความสง่างาม ความดี และเป็นอารักษ์แห่งพุทธศาสนา

จิตรกรรมฝาผนัง ด้านหลังของฐานชุกชีที่ก่อเป็นอิฐเรียงทรงสูงเป็นผนัง จะมีรูปเขียนเป็นจิตรกรรมเกี่ยวกับเรื่องพระโพธิสัตว์ และเรื่องทศชาติชาดก น่าศึกษาติดตาม เพราะเป็นลักษณะพิเศษของงานสถาปัตยกรรมพื้นบ้านแบบไทลื้อที่น่าสนใจ

ที่ตั้ง หมู่ 1 บ้านหนองแดง ตำบลเปือ อำเภอยะเวียงกลาง จังหวัดน่าน

เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ในจังหวัดน่าน

เส้นทางวันเดียวเที่ยวจังหวัดน่าน

“แอ่วเมืองน่าน ชมวัดไถลื้อ”

09.00 - 12.00 น.

- เดินทางไปตำบลเปือ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดน่าน
- วัดหนองแดง ชมสถาปัตยกรรมพื้นบ้านแบบไทลื้อ มากกว่า 200 ปี ที่มีความเป็นเอกลักษณ์น่าย่องของชาวไทลื้อ
- ชมจิตรกรรมฝาผนัง เกี่ยวกับเรื่องพระโพธิสัตว์และเรื่องทศชาติชาดก

12.00 - 13.00 น.

- รับประทานอาหารกลางวัน ร้านอาหารในอำเภอยางชุมน้อย

13.00-15.00 น.

- เดินทางไปตำบลป่าคา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดน่าน
- วัดหนองบัวเป็นวัดที่เก่าแก่ประจำหมู่บ้านหนองบัว ตำบลป่าคา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดน่านอยู่ท่ามกลางหมู่บ้านไทลื้อ วัดแห่งนี้เป็นอีกหนึ่งผลงานทางสถาปัตยกรรม ศาสนศิลป์ของชาวไทลื้อและจิตรกรรมฝาผนังโบราณ ชิ้นเอกของเมืองน่าน ณ พระวิหาร วัดหนองบัว
- ชมเขื่อนไถลื้อมะเก่า (บ้านไถลื้อ) เป็นสถานที่แสดงการสาธิตการทอผ้าพื้นเมือง และ ผ้าตีนจก หรือผ้าชิ้นลายน้ำไหลที่สวยงาม
- สามารถเที่ยวชมบ้านหมู่บ้านหนองบัว เป็นแหล่งทอผ้าพื้นเมืองที่เลื่องชื่อ และซื้อของฝากได้ เช่น ไก่ เป็นสาหร่ายแม่น้ำน่าน คนไทลื้อสมัยรุ่นปู่ย่าตายาย นำไก่มาปรุงอาหาร คือ การทำห่อนึ่งไก่ (ห่อหมกไก่) ไก่ยี่ (สาหร่ายเลิศรส) และคั่วไก่นั่น สืบทอดกันมาเรื่อยๆ ซึ่งไก่นั้นถือเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ทำให้มีสุขภาพที่แข็งแรงและอายุยืน ต่อมากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองบัวจึงเกิดความคิดที่จะนำมาแปรรูปเพื่อจำหน่ายหลายอย่าง เช่น ไก่แผ่น (สาหร่ายแผ่นทรงเครื่อง) ข้าวตังหน้าไก่ น้ำพริกไก่ คูกี้ไก่ ฯลฯ เป็นรายได้เสริมแก่ครอบครัวและอนุรักษ์อาหารพื้นเมืองให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

15.00 น.

- ซื้อของฝาก ตลาดทุ่งไธ้ง เป็นแหล่งขายสินค้าพื้นเมืองของจังหวัดแพร่ ที่มีผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ชิ้นซื้อมาก ได้แก่ ผ้าหม้อฮ่อม ผ้าชิ้นลายน้ำไหล
- เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

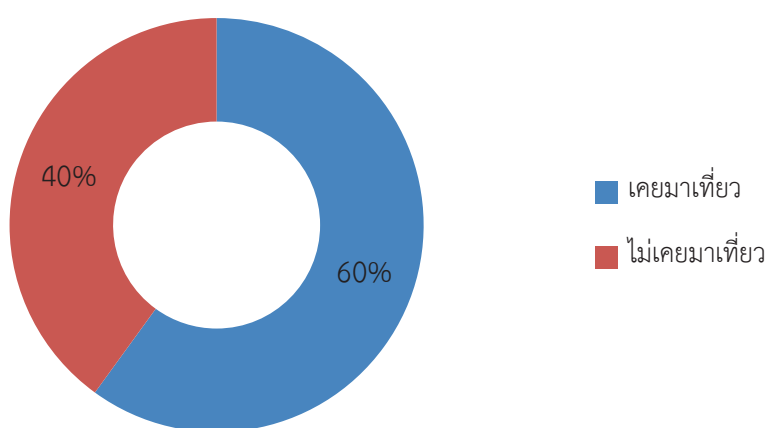
อุปสงค์ของการท่องเที่ยว

การสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริการในจังหวัดอุดรดิตถ์

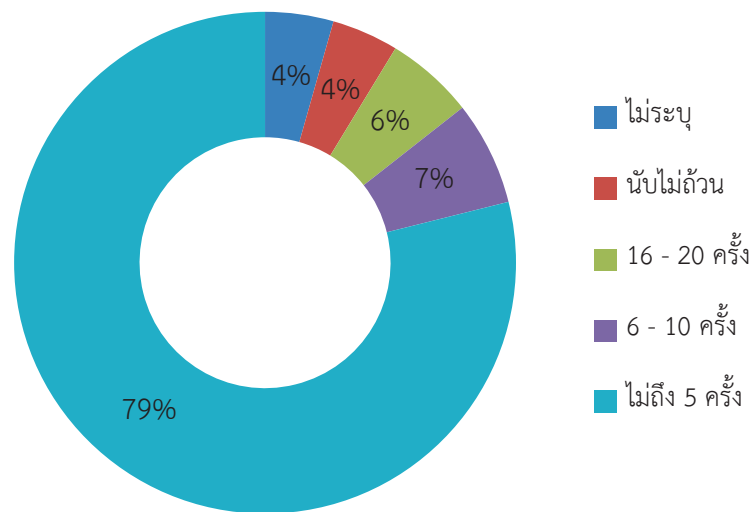
ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การเคยมาเยือนหรือท่องเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า เคยมาเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์มากถึง (60%) และนักท่องเที่ยวที่ไม่เคยมา (40%) (ภาพที่ ก-42) จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์ มากที่สุดคือ มาท่องเที่ยวไม่ถึง 5 ครั้ง (79%) โดยการมาของนักท่องเที่ยวมาจากแรงจูงใจจากแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรดิตถ์และความต้องการทางด้านกายภาพเป็นความต้องการในสิ่งที่จำเป็น รองลงมาคือจำนวน 6-10 ครั้ง (7%) และ 16-20 ครั้ง (6%) นักท่องเที่ยวที่ไม่ระบุจำนวนครั้ง (4%) (ภาพที่ ก-43) ระยะเวลาในการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามามากที่สุดคือ จำนวน 1 วัน (48.7%) รองลงมาคือ 2 วัน (28.7%) 3 วัน (11.5%) 7 วัน (2.9%) 4 วัน, 5 วัน และไม่ระบุวัน (2.4%) 10 วัน (1.4%) 14 วัน (1%) โดยจากกระบวนการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเอง เช่น การประเมินผลทางเลือกเพื่อให้คุ้มค่ากับเวลา ความสะดวกสบายในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ น้อยที่สุดคือ 17 วัน และไม่ระบุ (0.5%) (ภาพที่ ก-44) ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์ 1 คน (23.4%) มากที่สุด และน้อยที่สุด 70 คน (0.5%) (ภาพที่ ก-45) รูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดอุดรดิตถ์มากที่สุดคือ เดินทางมาเอง (95.2%) รองลงคือการเดินทางในรูปแบบอื่นๆ (2.9%) และน้อยที่สุดคือ การซื้อทัวร์ (1.9%) (ภาพที่ ก-46) จังหวัดอุดรดิตถ์เป็นจังหวัดทางผ่านและจังหวัดเล็ก ประเภทของที่พักรถและจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักรถค้างคืน พักโรงแรมมากที่สุดคือ จำนวน 1 คืน (53%) รองลงมาคือนอนค้างคืนจำนวน 2 คืน (18%) พักรีสอร์ท/บังกะโลนอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 5 คืน เช่นเดียวกับนอนค้างคืนจำนวน 2 คืน (31%) รองลงมาคือนอนค้างคืนจำนวน 1 คืน (15%) พักที่เกสต์เฮาส์นอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 5 คืน (54%) พักบ้านญาติ/บ้านเพื่อนนอนค้างคืนมากที่สุดคือจำนวน 2 คืน (50%) รองลงมาคือ นอนค้างคืนจำนวน 1 คืน (23%) พักในอุทยานแห่งชาตินอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน (59%) รองลงมาคือ นอนค้างคืนจำนวน 2 คืน (21%) นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ระบุที่พักอื่นๆ ส่วนใหญ่นอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน (45%) รองลงมาคือ นอนค้างคืน 2 คืน (25%) และน้อยที่สุดคือนอนค้างคืนจำนวน 5 คืน (0%) และมีนักท่องเที่ยวที่ไม่พักรถค้างแรมจำนวน (59%) (ภาพที่ ก-47) เหตุผลที่ไม่พักรถค้างแรมของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ กลับไปพักผ่อน ระยะทางไม่ไกล (57%) รองลงมาคือ เป็นคนในพื้นที่พักอยู่บ้านตัวเอง (22%) แวะมาเที่ยว (10.2%) และน้อยที่สุดคือ มาทำธุระ และไม่ระบุการพักรถค้างแรม (5.1%) (ภาพที่ ก-48) การวางแผนการเดินทางมาท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวชอบมาแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (39.3%) รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ (24%) การวางแผนท่องเที่ยวอื่นๆ (14.6%) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (7%) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประเพณี และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสันทนาการและบันเทิงมีปริมาณเท่ากัน (5.4%) และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อดูแลและรักษาสุขภาพ (3.6%) (ภาพที่ ก-49) โดยพบว่าแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มาส่วนใหญ่โดยชอบมาเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เป็นความต้องการที่จะได้ทราบและได้เกิดความเข้าใจทำให้นักท่องเที่ยวสามารถหาคำตอบเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นได้ โดยจังหวัดอุดรดิตถ์มีประวัติศาสตร์ที่แตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ โดยการศึกษา

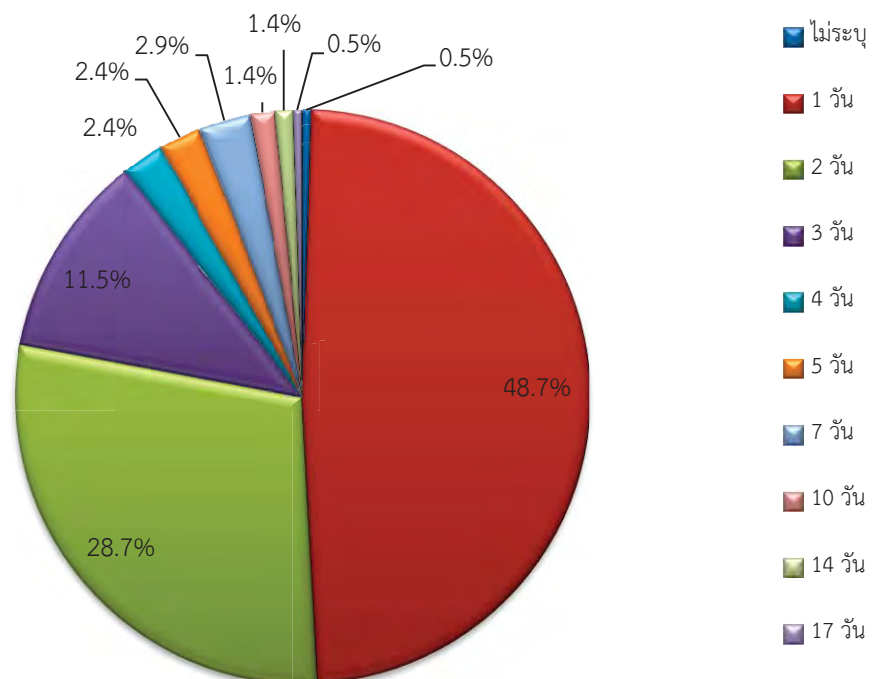
ของ Klenosky and Gitelson (1998) พบว่าการจัดแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เหมือนใครทำให้มีประโยชน์ต่อการจัดรายการส่งเสริมการขายได้ดีกว่าคู่แข่ง ในขณะที่ Edgell, Rutana Agarwal (1999) ให้ความสำคัญกับการคิดอย่างสร้างสรรค์ให้แตกต่างจากคู่แข่ง เหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุดคือ พักผ่อน และท่องเที่ยวทั่วๆ ไป (34.2%) รองลงมาคือ เหตุผลอื่นๆ (24.7%) รองลงมาคือ เทศกาล (4%) รองลงมาคือ สัมมนา (1.9%) และน้อยที่สุดคือ อันนิมู และเที่ยวกลางคืนสถานบันเทิง (0.5%) (ภาพที่ ก-50) โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเดินทางมาพักผ่อน ซึ่งเป็นแรงจูงใจตามความต้องการทางร่างกายและความต้องการความมั่นคง เพราะในจังหวัดอุดรดิตถ์เป็นจังหวัดเล็กมีความสงบและมีความปลอดภัย นอกจากนี้ยังเป็นจังหวัดที่มีธรรมชาติที่สวยงาม มีอากาศบริสุทธิ์ และสิ่งที่เป็นสิ่งที่เป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาพักผ่อน แหล่งข้อมูลของการท่องเที่ยว มากที่สุดคือ ญาติพี่น้อง (38.3%) รองลงมาคือ แหล่งข้อมูลท่องเที่ยวอื่นๆ (22.6%) เพื่อน (22%) อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ (12.4%) ตัวแทนการท่องเที่ยว/บ.ท่องเที่ยวเอกสาร/แผ่นพับ และสารคดีจากสื่อต่างๆ (1.4%) และน้อยที่สุดคือ หนังสือท่องเที่ยว (0.5%) ซึ่งแหล่งข้อมูลของการท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่สามารถทำได้โดยส่วนใหญ่มาจากญาติพี่น้อง ซึ่งเป็นการส่งข่าวสารและการบอกต่อโดยบุคคลที่เคยเข้ามาท่องเที่ยวหรือคนในพื้นที่ไปยังบุคคลสนใจ การท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ในด้านต่างๆ เช่น ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และผู้ที่ต้องการสัมผัสความเป็นธรรมชาติ ให้เดินทางเข้ามาเที่ยวในพื้นที่ หรือเป็นการส่งของฝากหรือภาพถ่ายแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามไปยังเพื่อน หรือญาติพี่น้อง หรือบุคคลอื่น โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ Feighery (2010. online) พบว่าการรวบรวมการถ่ายรูปที่เก็บไว้ของการท่องเที่ยวเป็นลักษณะของผู้บริโภคหรือบุคคลที่ร่วมสมัย เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและเป็นการรวบรวมข้อมูลไว้เพื่อให้ตัดสินใจในการท่องเที่ยว (ภาพที่ ก-50)

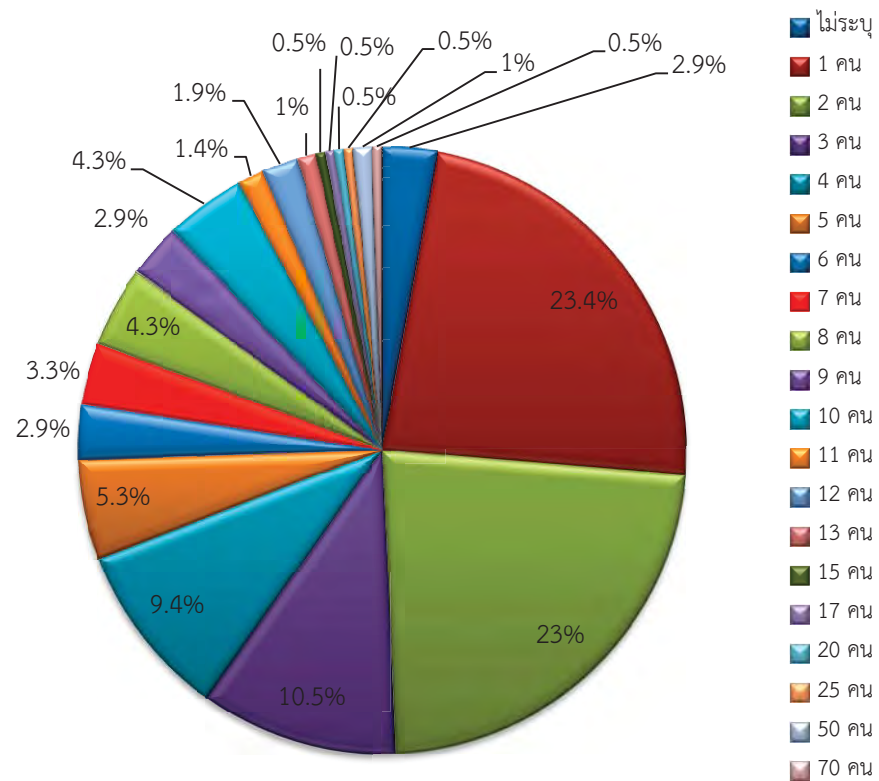
ภาพ ก-42 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เคยมาและไม่เคยมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดอุดรดิตถ์

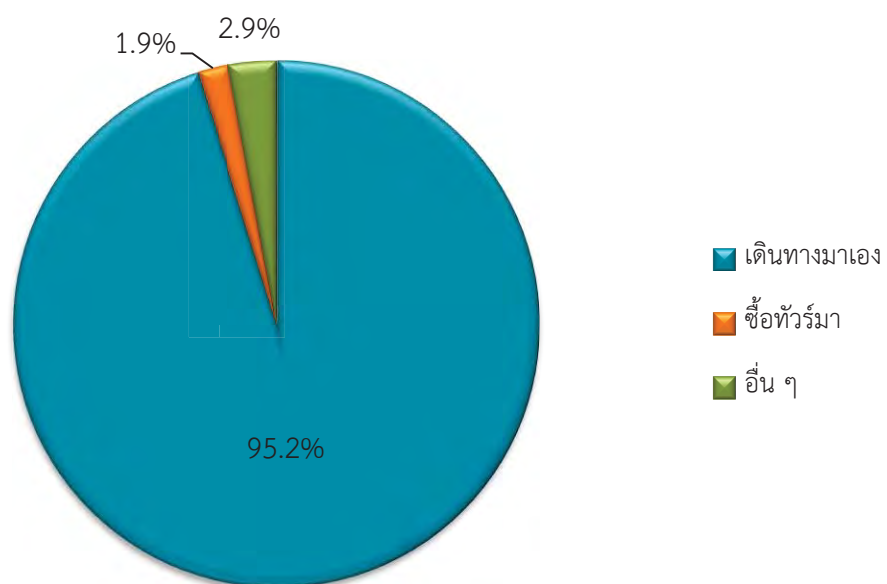
ภาพ ก-43 แสดงจำนวนครั้งของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดอุดรดิตถ์

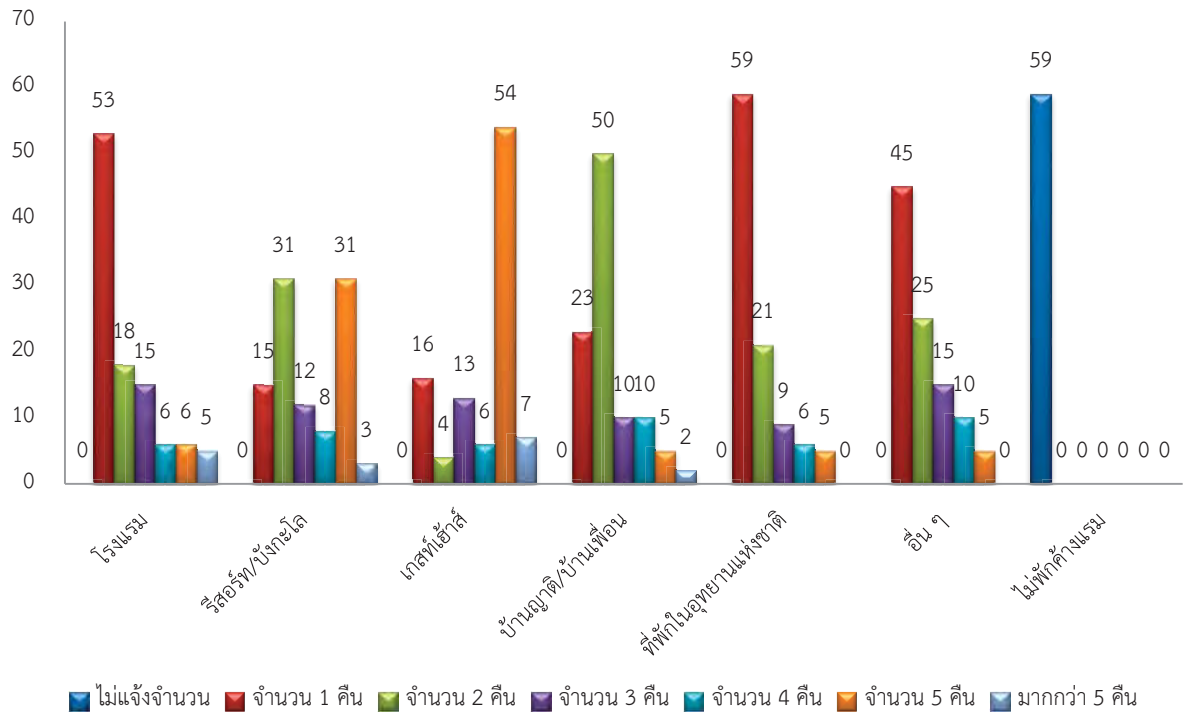
ภาพ ก-44 ระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดอุดรดิตถ์

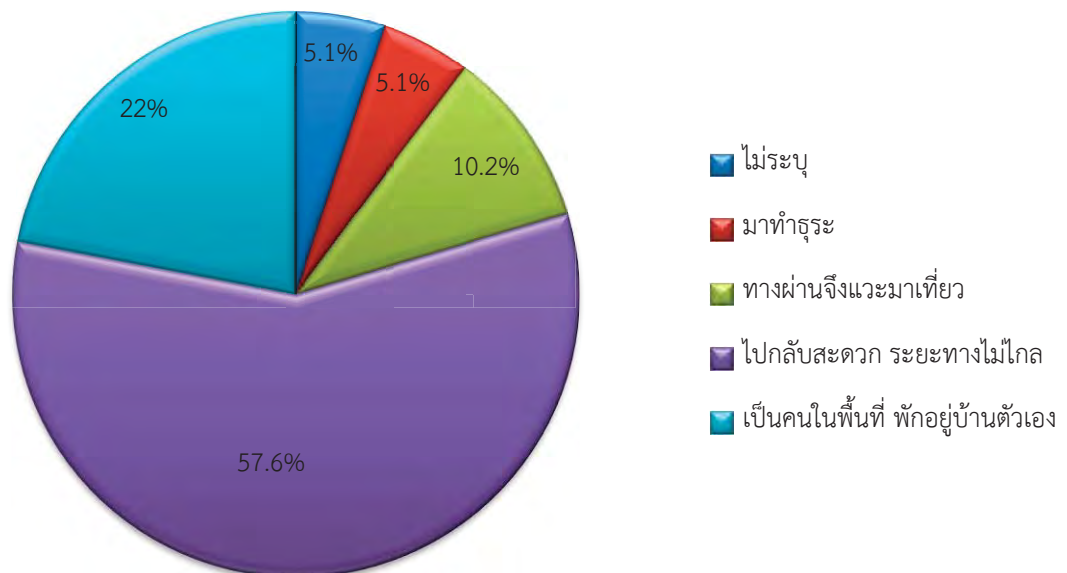
ภาพ ก-45 จำนวนผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดอุดรดิตถ์

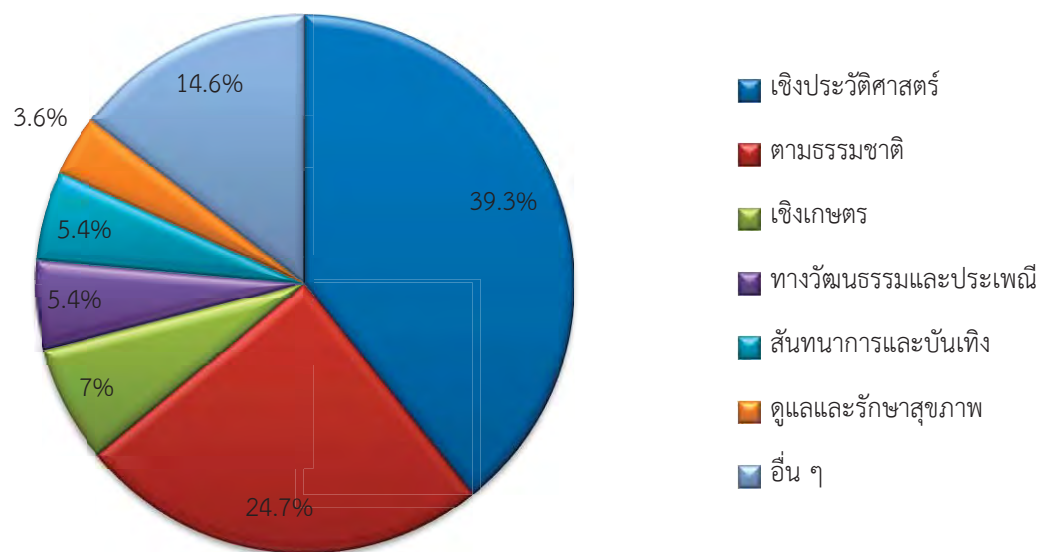
ภาพ ก-46 การเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดอุดรดิตถ์

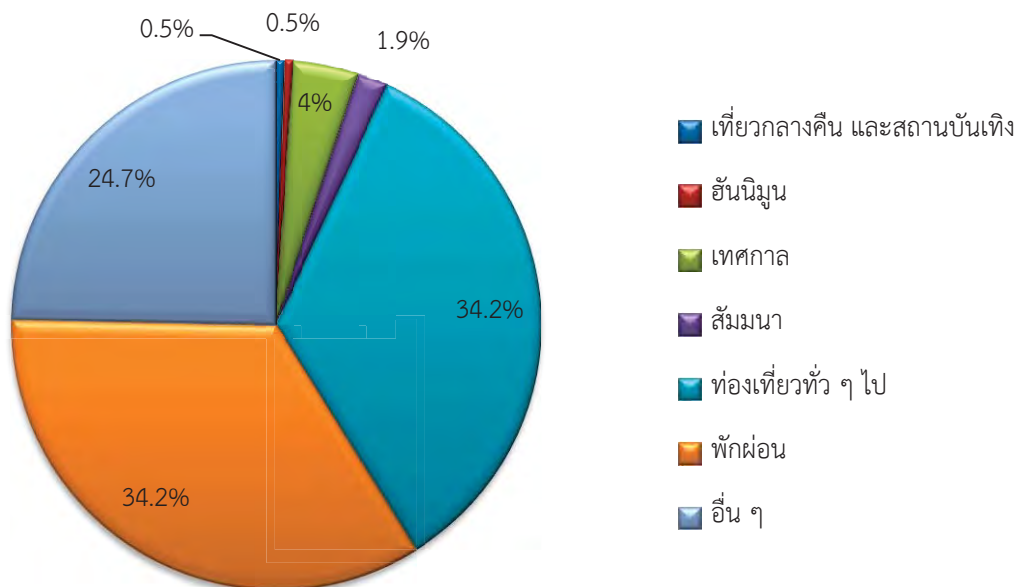
ภาพ ก-47 สถานที่พักค้างแรมและจำนวนวันพักค้างแรมของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจ
ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดอุดรดิตถ์

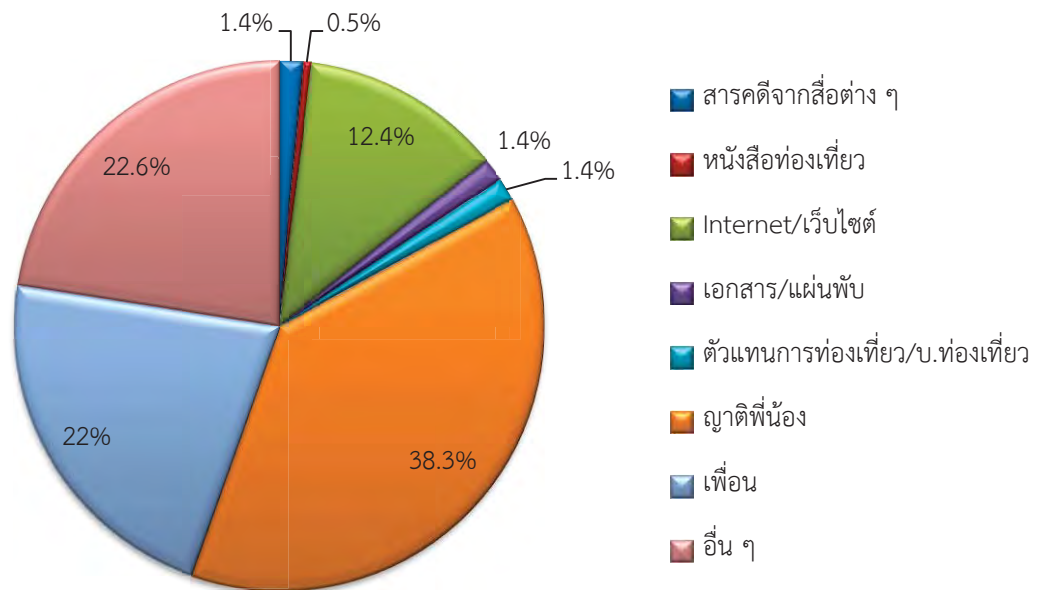
ภาพ ก-48 เหตุผลที่ไม่พักค้างแรมของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ
การให้บริการในจังหวัดอุดรดิตถ์

ภาพ ก-49 การวางแผนการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ขอมาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์

ภาพ ก-50 เหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดอุดรดิตถ์

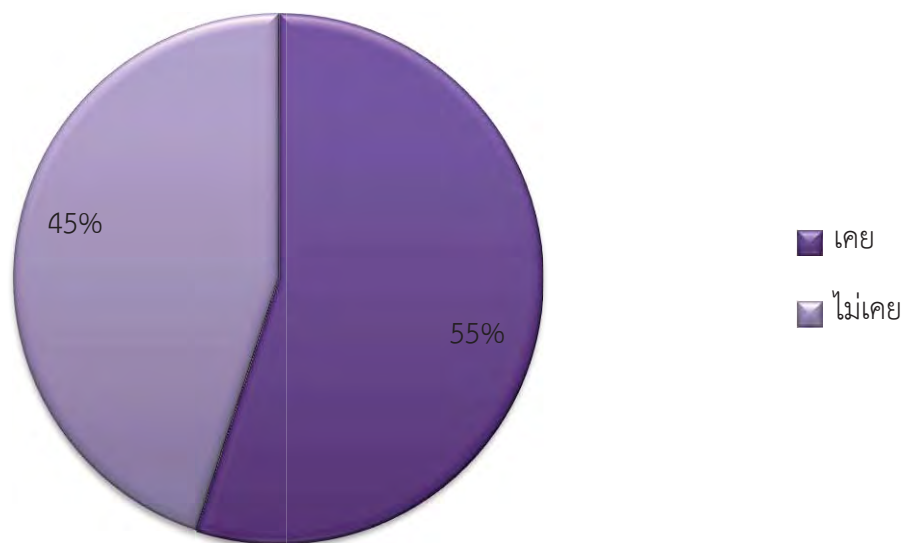
ภาพ ก-51 แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดอุดรธานี

การสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริการในจังหวัดแพร่

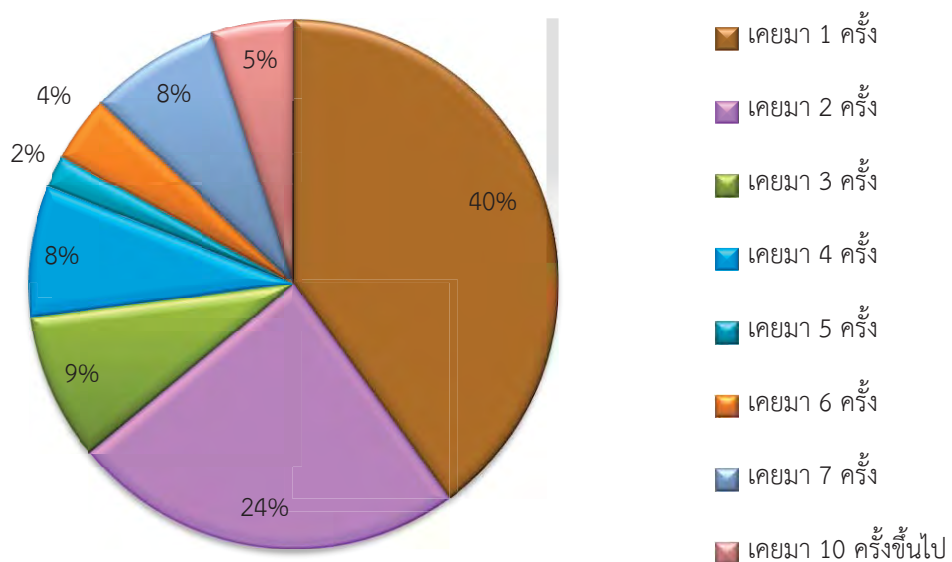
ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การเคยมาเยือนหรือท่องเที่ยวจังหวัดแพร่ พบว่า เคยมาเที่ยวจังหวัดแพร่มากถึง (55%) และนักท่องเที่ยวที่ไม่เคยมา (45%) (ภาพที่ ข-68) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยมาเที่ยว 1 วัน (40%) รองลงมาเคยมาท่องเที่ยวแล้ว 2 ครั้ง (24%) เคยมาแล้ว 3 ครั้ง (9%) เคยมาแล้ว 4 ครั้ง และเคยมาแล้ว 7 ครั้ง (8%) เคยมาแล้ว 10 ครั้งขึ้นไป (5%) เคยมา 6 ครั้ง (4%) และน้อยที่สุดเคยมาแล้ว 5 ครั้ง (2%) ตามลำดับ (ภาพที่ ข-69) ระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ส่วนใหญ่ท่องเที่ยว 1 วัน (41%) รองลงมาท่องเที่ยว 2 วัน (21%) 3 วัน (20%) 4 วัน (8%) 5 วัน (7%) 7 วัน (2%) และน้อยที่สุดท่องเที่ยว 6 วัน (1%) ตามลำดับ (ภาพที่ ข-70) ส่วนใหญ่มีผู้ร่วมเดินทางจำนวน 4 คน (25%) รองลงมามีผู้ร่วมเดินทาง 2 คน (22%) 3 คน (17%) 1 คน (13%) 5 คน (10%) 6 คน (5%) 7 คน และ 10 คน (2%) 8 คน, 9 คน, 14 คน และไม่มีผู้ร่วมเดินทาง (1%) ตามลำดับ (ภาพที่ ข-71) ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเอง (97%) และส่วนน้อยซื้อทัวร์มาท่องเที่ยว (3%) (ภาพที่ ข-72) ส่วนใหญ่พักโรงแรมมากที่สุดคือ จำนวน 1 คืน (45%) รองลงมาคือ นอนค้างคืนจำนวน 2 คืน (24%) พักรีสอร์ท/บังกะโลนอนค้างคืนมากที่สุด จำนวน 1 คืน (35%) รองลงมาคือ นอนค้างคืนจำนวน 2 คืน (30%) พักที่เกสต์เฮาส์นอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน (67%) พักบ้านญาติ/บ้านเพื่อนนอนค้างคืนมากที่สุดคือ จำนวน 2 คืน (54%) รองลงมาคือ นอนค้างคืนจำนวน 1 คืน (29%) พักในอุทยานแห่งชาตินอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน (40%) รองลงมาคือ นอนค้างคืนจำนวน 2 คืน (42%) (ภาพที่ ข-73) เหตุผลที่ไม่พักค้างแรมของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ไป - กลับสะดวก ระยะทางไม่ไกล (58%) รองลงมาคือ เป็นคนในพื้นที่พักอยู่บ้านตัวเอง (24%) แวะมาเที่ยว (10%) มาทำธุระ (8%) และน้อยที่สุดคือ ไม่ระบุการพักค้างแรม (2%) (ภาพที่ ข-74)

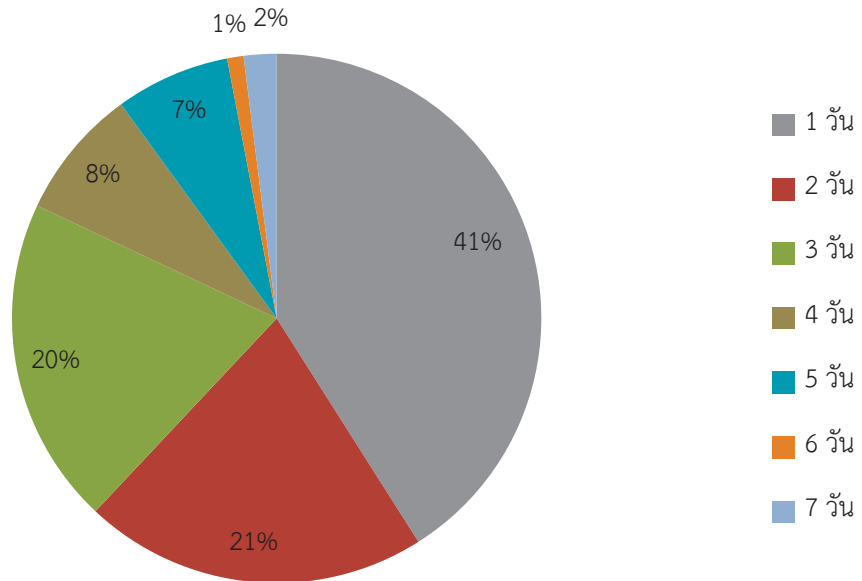
ส่วนใหญ่เลือกการวางแผนสำหรับการท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และโบราณสถาน (58%) รองลงมาเลือกท่องเที่ยวธรรมชาติ (21%) ท่องเที่ยววัฒนธรรมและประเพณี (10%) ท่องเที่ยวเชิงเกษตร (6%) ท่องเที่ยวเพื่อการดูแลและรักษาสุขภาพเท่ากับอื่น ๆ (2%) และท่องเที่ยวสนทนาและการบันเทิง (1%) (ภาพที่ ข-75) ส่วนใหญ่มีเหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวคือ พักผ่อน และท่องเที่ยวทั่วๆ ไป (40%) เหตุผลรองลงมาคือท่องเที่ยวตามเทศกาล (14%) อันนินมุน (2%) และน้อยที่สุดคือ สัมมนา (1%) นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังมีเหตุผลอื่นๆ (3%) ด้วย (ภาพที่ ข-76) นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ ส่วนใหญ่มีแหล่งข้อมูลสำหรับการท่องเที่ยวมาจากญาติพี่น้อง (40%) รองลงมาคือ เพื่อน (32%) อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ (17%) หนังสือท่องเที่ยว (7%) เอกสาร/แผ่นพับ (3%) และน้อยที่สุดคือ ตัวแทนการท่องเที่ยว/บริษัทท่องเที่ยว และสารคดีจากสื่อต่างๆ (1%) (ภาพที่ ข-77) กล่าวโดยสรุปตัวแปรคุณภาพของการบริการด้านความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องรวดเร็ว ความเหมาะสมของราคา ความปลอดภัย เป็นต้น มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีโอกาสเลือกซื้อบริการการท่องเที่ยวมากขึ้น ถ้านักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลได้ง่ายขึ้นในเวลาอันรวดเร็ว (Dean,et. al, 2002)

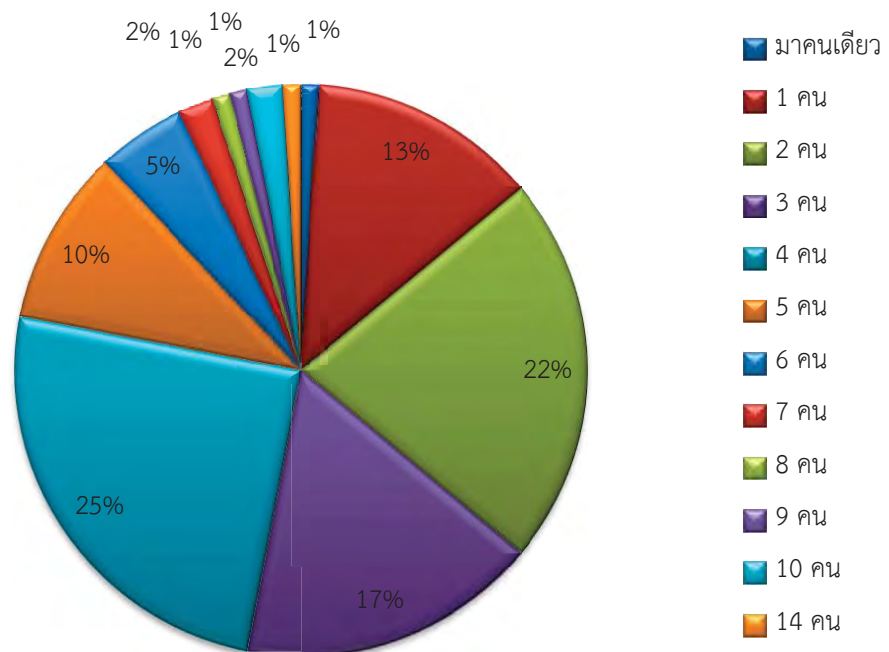
ภาพ ข-68 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เคยมาและไม่เคยมาท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดแพร่

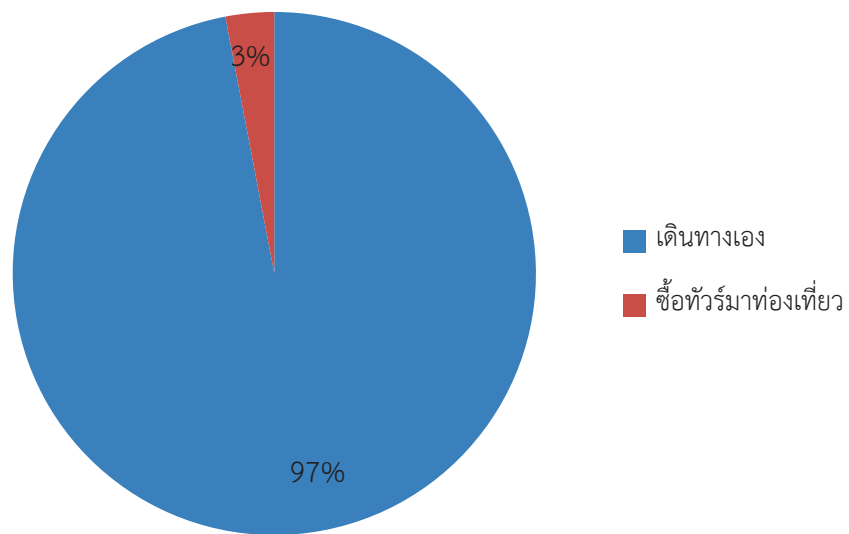
ภาพ ข-69 แสดงจำนวนครั้งของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดแพร่

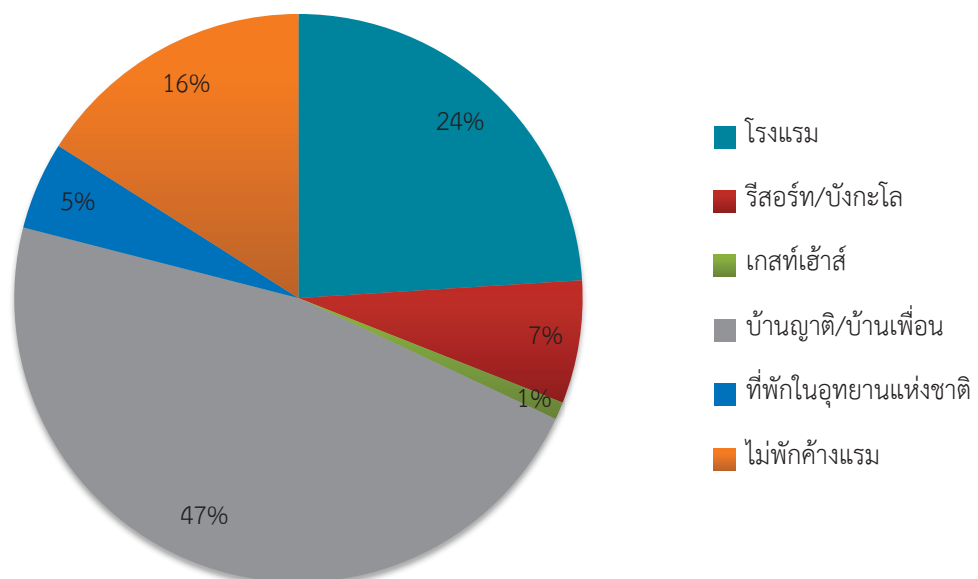
ภาพ ข-70 ระยะเวลาในการเดินทางมาห้องท่ี่ยวของนักท่ี่ยวท่ี่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่ี่ยวท่ี่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดแพร่

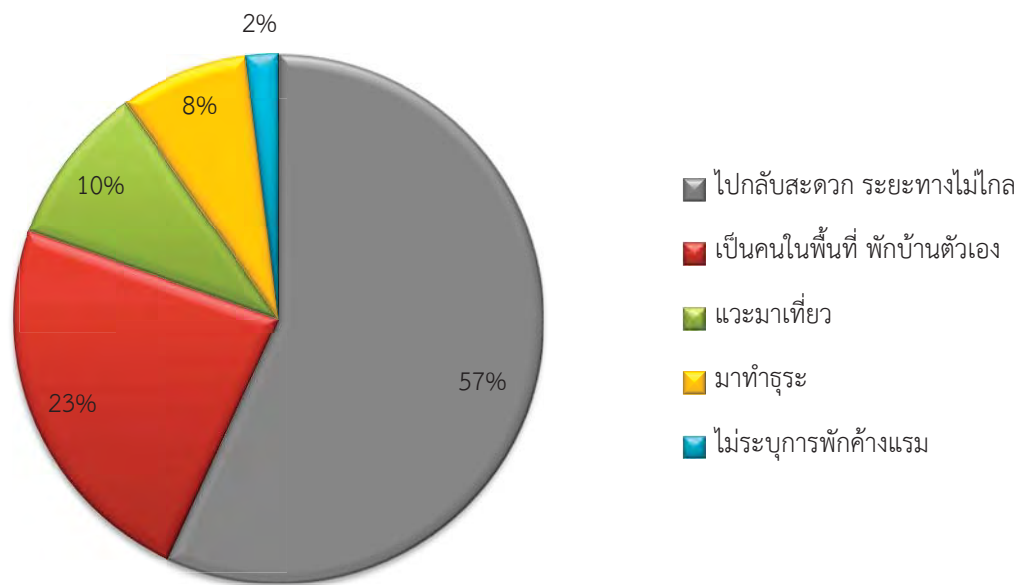
ภาพ ข-71 จำนวนผู้ร่วมเดินทางมาห้องท่ี่ยวของนักท่ี่ยวท่ี่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่ี่ยวท่ี่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดแพร่

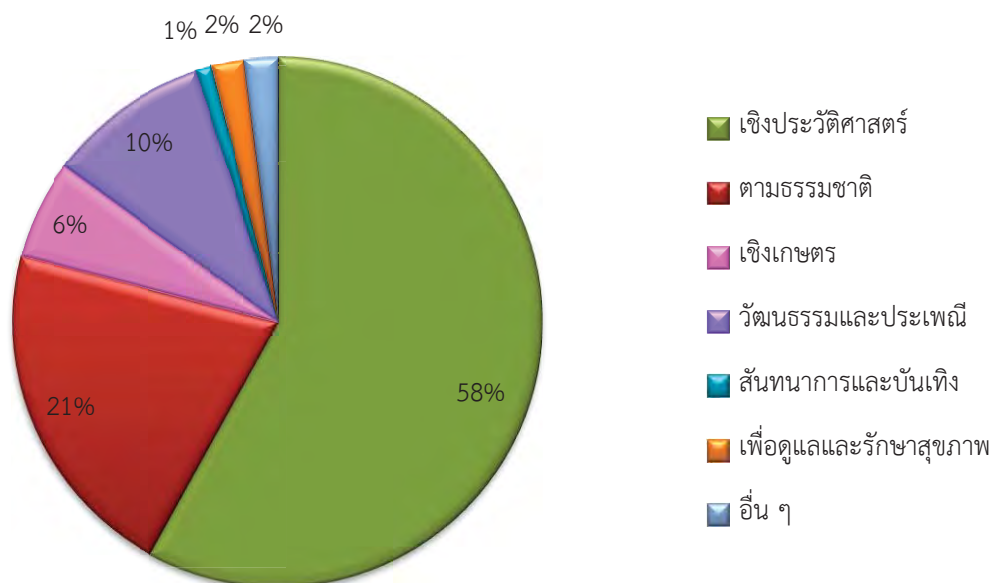
ภาพ ข-72 การเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดแพร่

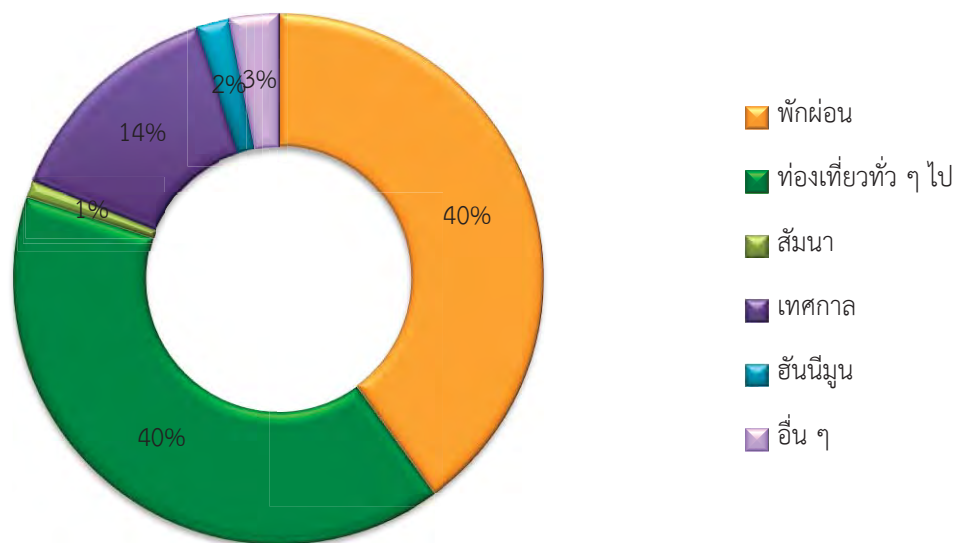
ภาพ ข-73 การเลือกสถานที่พักของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดแพร่

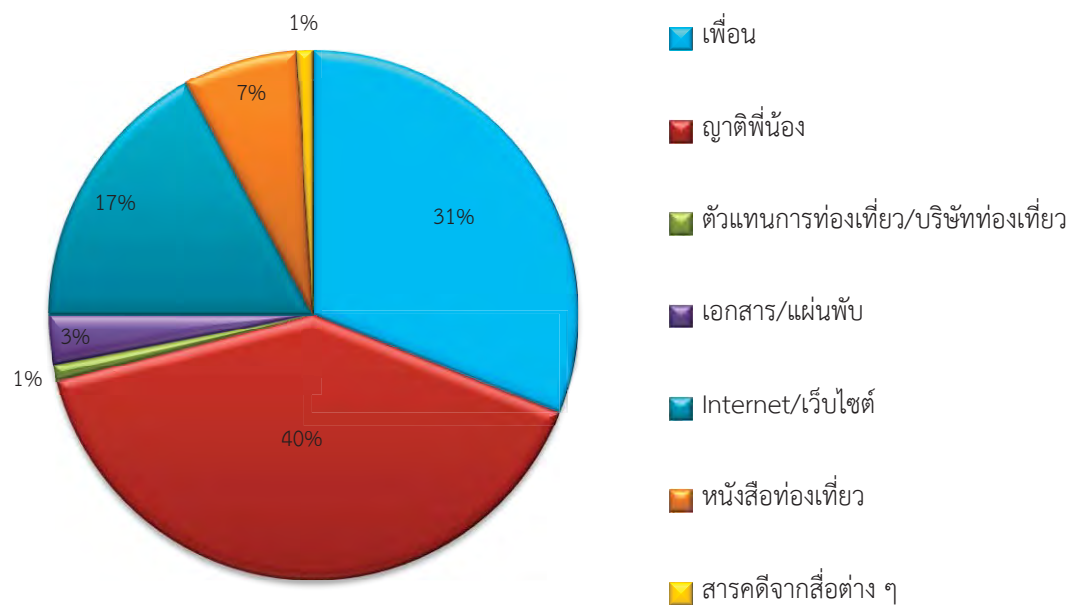
ภาพ ข-74 เหตุผลที่ไม่พักค้างแรมของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดแพร่

ภาพ ข-75 การวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดแพร่

ภาพ ข-76 เหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดแพร่

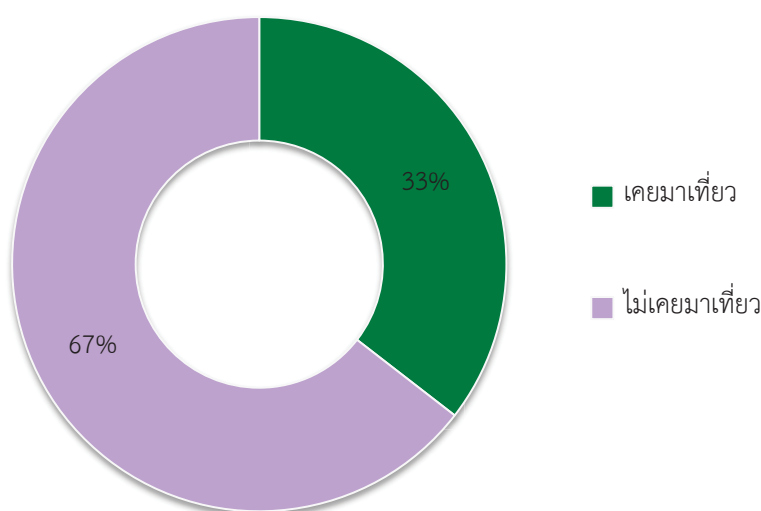
ภาพ ข-77 แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดแพร่

การสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริการในจังหวัดน่าน

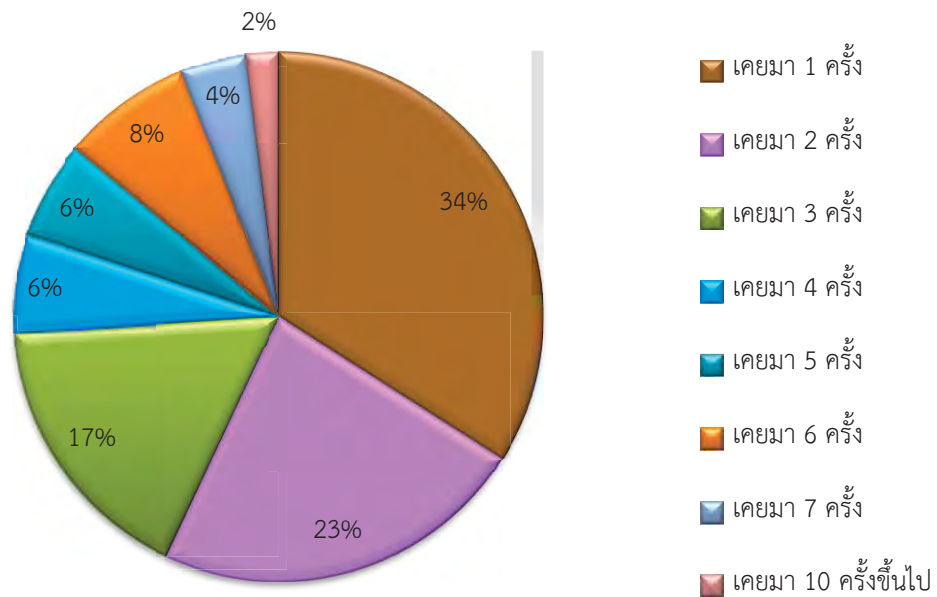
ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

จังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่อยู่ปลายทางมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและเป็นจังหวัดที่มีสิ่งสวยงาม ทำให้นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ตามความต้องการความสวยงามทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมแสวงหา สร้างสรรค์ และบำรุงรักษาสีที่สวยงาม ชื่นชมสิ่งสวยงามทั้งที่เป็นธรรมชาติและศิลปะตามรสนิยม ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่เคยมาเที่ยวจังหวัดน่าน เนื่องจากเป็นจังหวัดที่เพิ่งมีการเปิดตัวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการความปลอดภัย ได้แก่ ความปลอดภัยของร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน ประการณาคือจะอยู่ในสังคมที่เป็นระเบียบและสามารถคาดหมายได้ การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่านของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวไม่เคยมาเที่ยวจังหวัดน่าน (67%) มากกว่าเคยมาท่องเที่ยวจังหวัดน่าน (33%) (ภาพที่ ค-80) จำนวนครั้งที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่าน คือ เคยมา 1 ครั้ง (34%) รองลงมา คือ เคยมา 2 ครั้ง (23%) เคยมา 3 ครั้ง (17%) เคยมา 6 ครั้ง (8%) เคยมา 4 ครั้ง และเคยมา 5 ครั้ง (6%) เคยมา 7 ครั้ง (4%) และน้อยที่สุดเคยมา 10 ครั้งขึ้นไป (2%) (ภาพที่ ค-81) ระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน มากที่สุดคือ 3 วัน (38%) รองลงมาคือ 2 วัน (28%) 5 วัน (11%) 4 วัน (10%) 1 วัน (6%) ไม่แจ้งรายละเอียด (5%) และระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวน้อยที่สุดคือ 6 วัน และ 7 วัน (1%) (ภาพที่ ค-82) จำนวนผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวไม่ระบุ (21%) รองลงมาคือ ร่วมเดินทางด้วย 3 คน (19%) 4 คน (15%) 1 คน (14%) 5 คน (12%) 6 คน (8%) 2 คน (6%) 10 คนขึ้นไป (3%) และน้อยที่สุดคือ 7 คน (2%) (ภาพ ค-83) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาเอง (81%) เพราะต้องการความสะดวกสบายในการเดินทาง ซึ่งเป็นการประเมินผลทางเลือกอย่างหนึ่งในการท่องเที่ยวเพื่อให้คุณค่ากับทางด้านเวลาและความสะดวกสบาย รองลงมาคือ ซื้อทัวร์มา (10%) มาโดยวิธีอื่นๆ (6%) และการเดินทางที่น้อยที่สุดคือ การเดินทางแบบไม่แจ้งข้อมูล (3%) (ภาพที่ ค-84) การพักค้างคืนที่โรงแรมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพัก (54%) รองลงมาพัก 2 คืน (19%) พัก 1 คืน (17%) การพักที่รีสอร์ท/บังกะโลนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพัก (77%) รองลงมาพัก 1 คืน (10%) พัก 2 คืน (5%) พัก 3 คืน และ 5 คืน (4%) การพักที่เกสต์เฮาส์นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพัก (81%) รองลงมาพัก 1 คืน (9%) พัก 2 คืน (5%) พัก 3 คืนและ 5 คืน (2%) การพักบ้านญาติ/บ้านเพื่อนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพัก (80%) รองลงมาพัก 1 คืน (10%) พัก 3 คืน (6%) พัก 2 คืน (4%) การพักในอุทยานแห่งชาตินักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพัก (60%) รองลงมาพัก 1 คืน (18%) พัก 2 คืน (12%) พัก 3 คืน (5%) การพักที่อื่นๆ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพัก (83%) รองลงมาพัก 1 คืน (7%) พัก 2 คืน (5%) (ภาพที่ ค-85) เหตุผลที่ไม่พักค้างแรมของนักท่องเที่ยวคือ ไป - กลับสะดวก ระยะเวลาไม่ไกล (52%) รองลงมา มาทำธุระ (25%) เป็นทางผ่านจึงแวะมาเที่ยว (11%) เป็นคนในพื้นที่ พักอยู่บ้านตัวเอง (7%) และไม่ระบุ (5%) (ภาพที่ ค-86) ส่วนใหญ่เลือกการวางแผนสำหรับการท่องเที่ยวธรรมชาติ (36%) รองลงมาเลือกท่องเที่ยววัฒนธรรมและประเพณี (23%) ท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ (17%) ท่องเที่ยวเพื่อการดูแลและรักษาสุขภาพ (15%) ท่องเที่ยวสนทนาและการบันเทิง (3%) และท่องเที่ยวอื่นๆ (1%) (ภาพที่ ค-87) ส่วนใหญ่

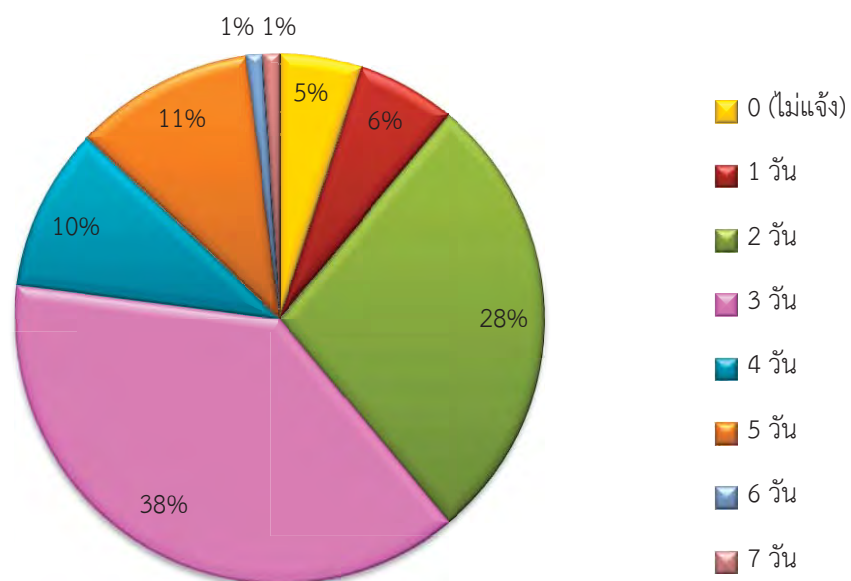
นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดน่าน โดยจังหวัดน่านมีสิ่งที่เป็นแรงจูงใจ โดยมีธรรมชาติที่สวยงามจึงมีความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ ทำให้เป็นที่ดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวได้ซึ่งเป็นเหตุผลที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกที่จะมาท่องเที่ยวจังหวัดน่าน โดยจังหวัดน่านมีศักยภาพและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนในด้านต่างๆ โดยสามารถให้นักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้น เช่น ต้องการพักผ่อน ต้องการความสนุกสนาน ต้องการสัมผัสประสบการณ์แปลกใหม่ ต้องการผจญภัย ต้องการหลบหนีความวุ่นวายสับสน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยว เป็นการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการรับรู้ถึงความต้องการ ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับรู้ถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนมีกับสิ่งที่ตนเองต้องการ ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับรู้ ถึงความแตกต่างต้องการ ดังนั้น จุดเริ่มต้นของการซื้อบริการทางการท่องเที่ยวคือ พบเห็นเพื่อนใหม่ๆ ที่มีความสนใจคล้ายคลึงกัน เป็นต้น เหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่าน มากที่สุดคือ ท่องเที่ยวทั่วไป (43%) รองลงมาคือ พักผ่อน (41%) เทศกาล (10%) เหตุผลอื่นๆ (3%) สัมมนา (2%) สถานบันเทิง (1%) และไม่มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปอันนันทน์ที่จังหวัดน่าน (ภาพที่ ค-88) แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวที่ได้รับของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ เอกสาร/แผ่นพับ (37%) รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์ (17%) เพื่อน (13%) หนังสือท่องเที่ยว (11%) ญาติพี่น้อง สารคดีจากสื่อต่างๆ และ แหล่งข้อมูลอื่นๆ (6%) และน้อยที่สุดคือ ตัวแทนการท่องเที่ยว (4%) (ภาพที่ ค-89) จากแหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวต่างๆ ผู้ประกอบการ หรือ หน่วยงานต่างๆ มีการทำเอกสารแผ่นพับในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หรือผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Brook (2004) และ Klenasky and Gitelson (1998) พบว่า ความสำคัญของทางการเข้าถึงแหล่งข้อมูลของการท่องเที่ยวทางเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต และการขายทางจดหมาย ซึ่งจะให้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวได้

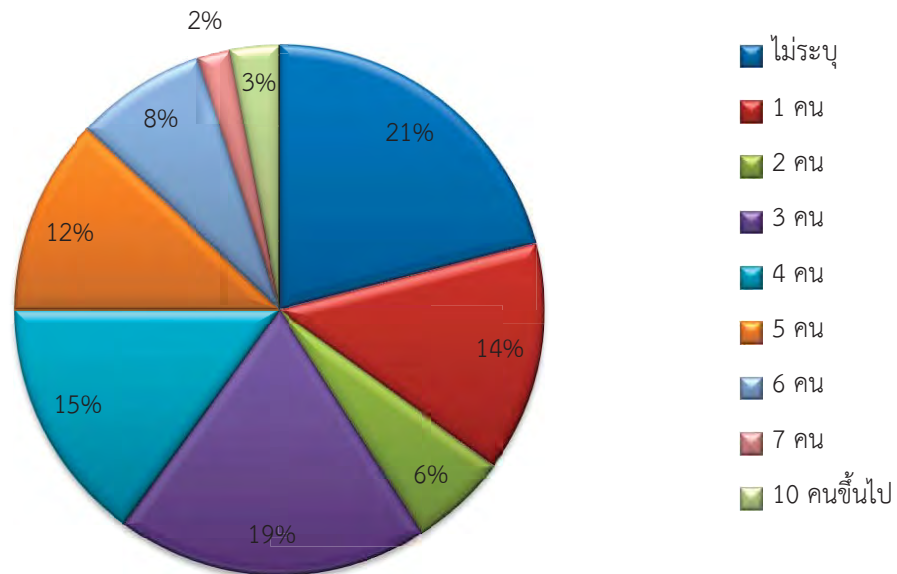
ภาพ ค-80 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เคยมาและไม่เคยมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดน่าน

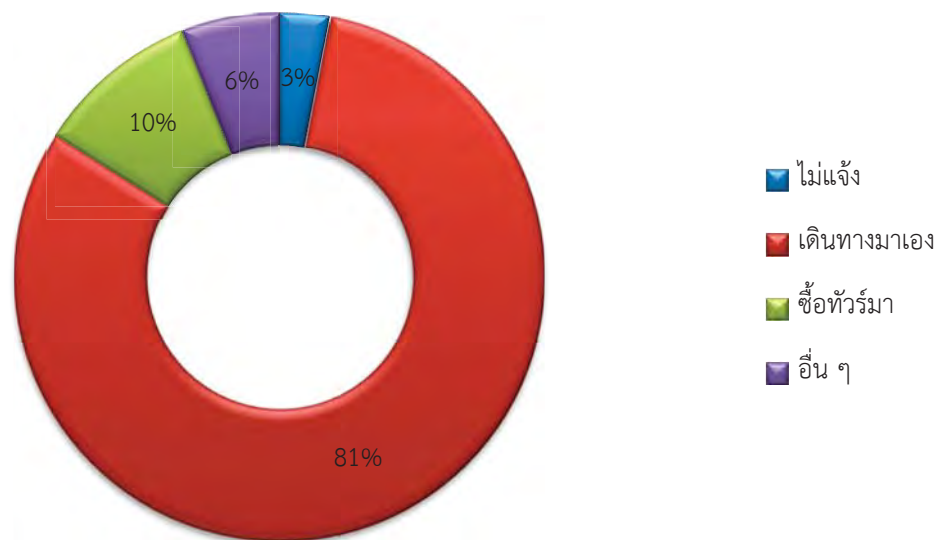
ภาพ ค-81 แสดงจำนวนครั้งของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดน่าน

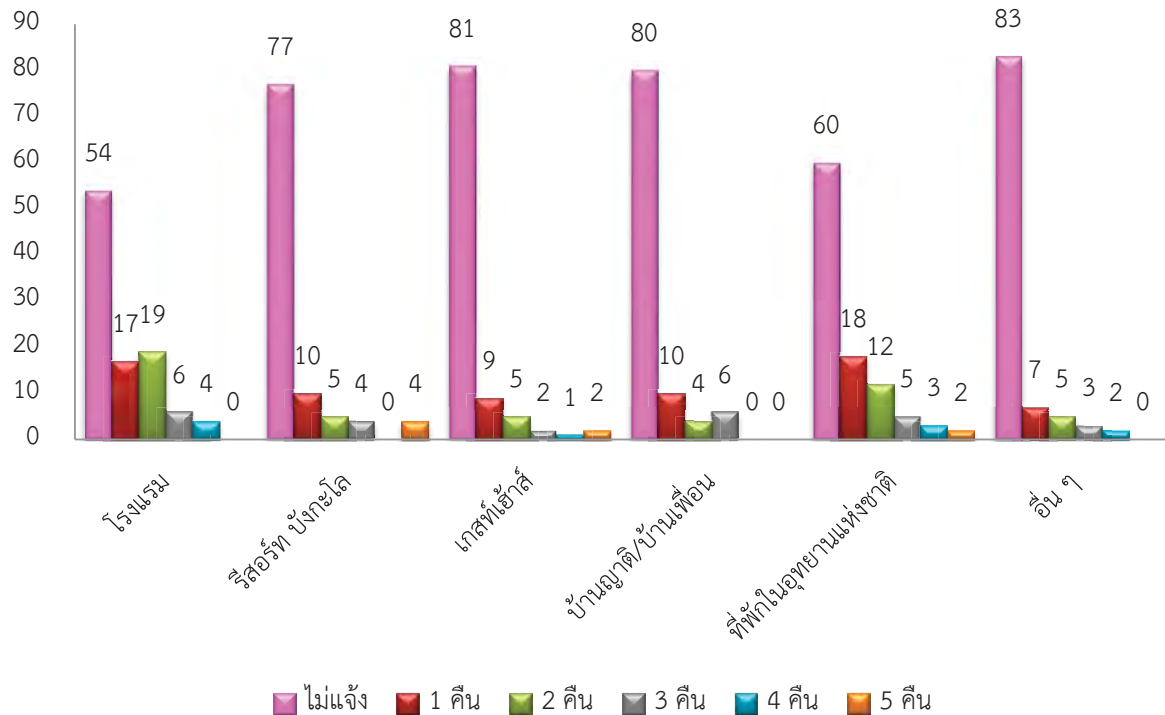
ภาพ ค-82 ระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดน่าน

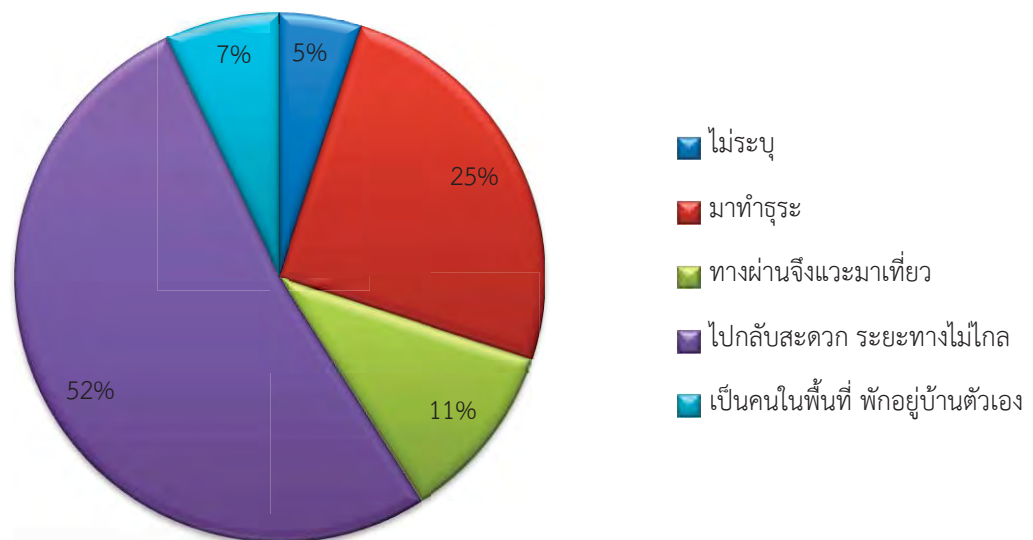
ภาพ ค-83 จำนวนผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดน่าน

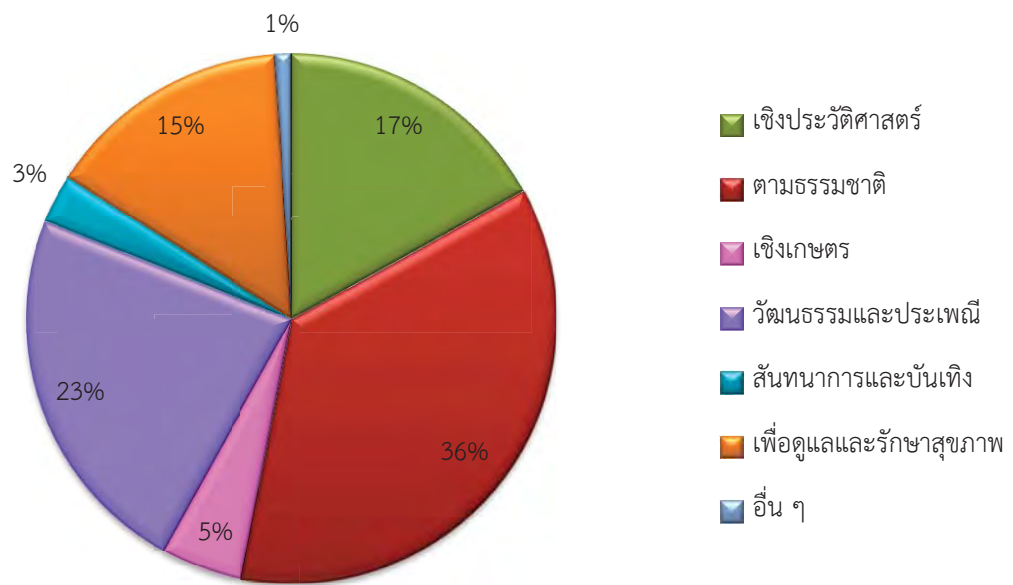
ภาพ ค-84 การเดินทางมาของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดน่าน

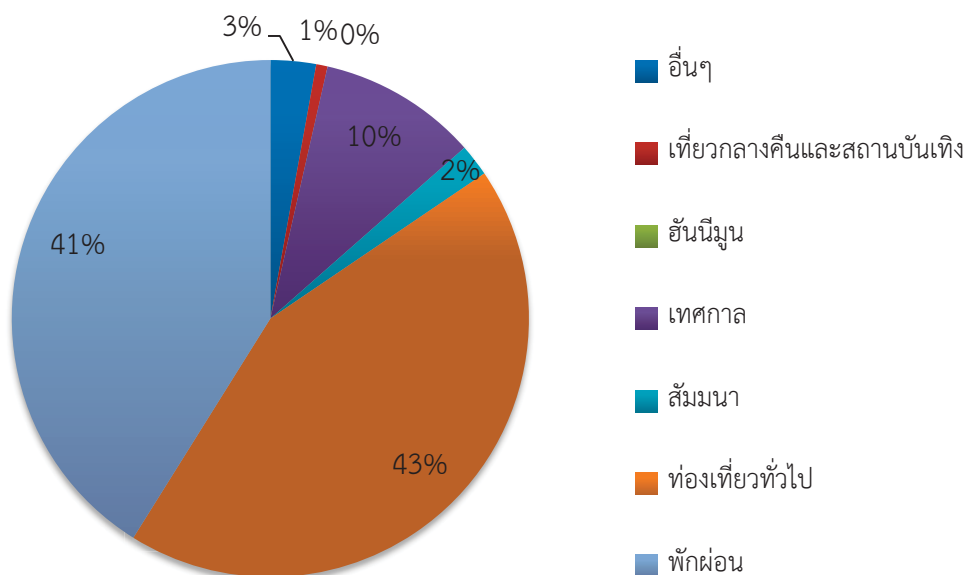
ภาพ ค-85 ที่พักและจำนวนนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดน่าน

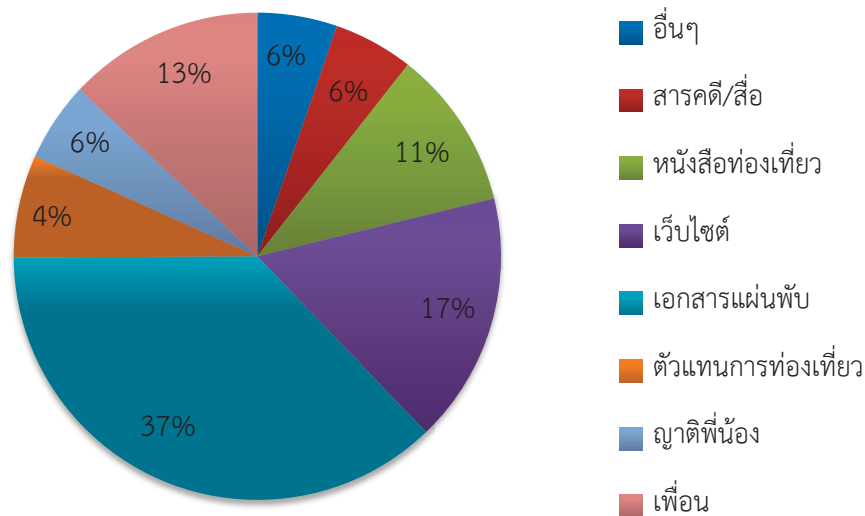
ภาพ ค-86 เหตุผลที่ไม่พักค้างแรมของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดน่าน

ภาพ ค-87 การวางแผนเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดน่าน

ภาพ ค-88 เหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดน่าน

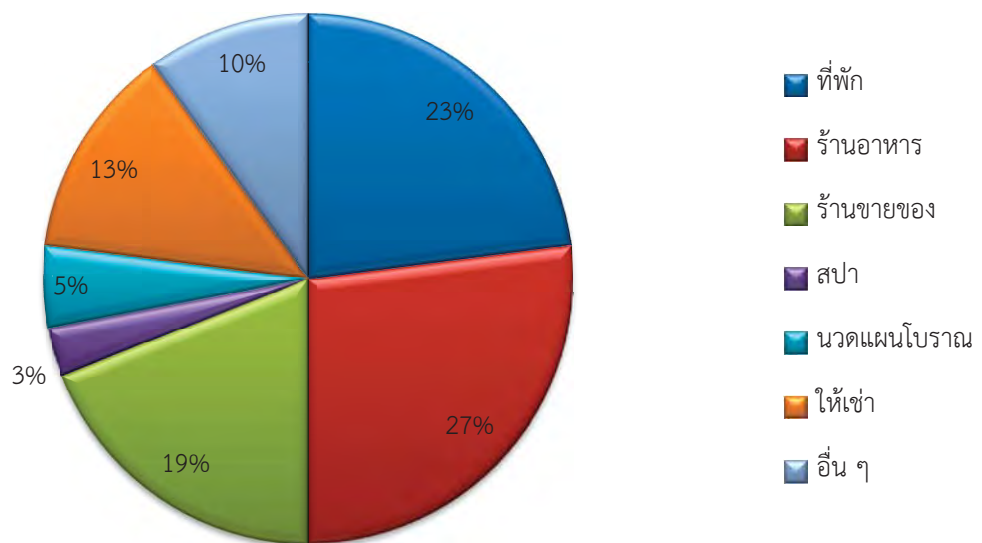

ภาพ ค-89 แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวที่ได้รับของนักท่องเที่ยวจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการในจังหวัดน่าน

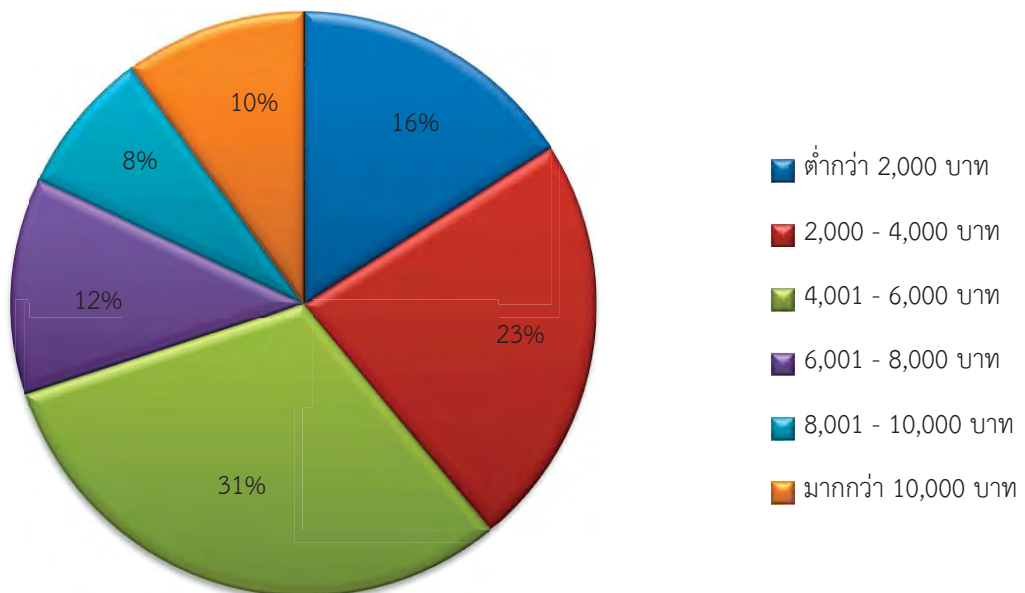
อุปทานของการท่องเที่ยว

การสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการบริการในจังหวัดอุดรธานี

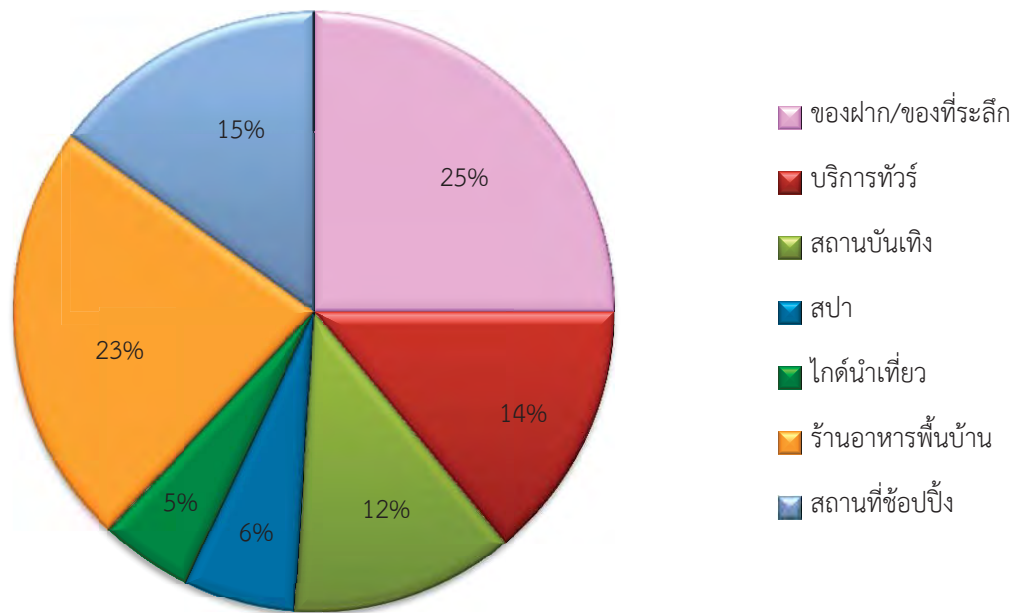
ธุรกิจส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการในจังหวัดอุดรธานี คือ ประกอบธุรกิจร้านอาหาร (27%) รองลงมา คือ ที่พัก (23%) ร้านขายของ (19%) ร้านให้เช่า (13%) อื่น ๆ (10%) นวดแผนโบราณ (5%) และน้อยที่สุด คือ สปา (3%) (ภาพ ก-52) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้ง นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายประมาณ 4,001-6,000 บาท (31%) รองลงมาคือ 2,000-4,000 บาท (23%) ต่ำกว่า 2,000 บาท (16%) 6,001-8,000 บาท (12%) มากกว่า 10,000 บาท (10%) และ 8,001-10,000 บาท (8%) (ภาพ ก-53) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อสินค้า/บริการที่นักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมมากที่สุด คือ ของฝาก/ของที่ระลึก (25%) รองลงมา คือ ร้านอาหารพื้นบ้านของจังหวัดอุดรธานี (23%) สถานที่ช้อปปิ้ง เดินเที่ยวซื้อของ (15%) บริการทัวร์/โปรแกรมการท่องเที่ยว (14%) สถานบันเทิง (12%) สปา (6%) และไกด์นำเที่ยว (5%) (ภาพ ก-54) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงเวลาในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ ในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ (41%) วันหยุดสุดสัปดาห์ (วันเสาร์-อาทิตย์) (35%) และวันทำงาน (วันจันทร์-ศุกร์) (24%) (ภาพ ก-55) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ เดือนธันวาคม (22%) รองลงมาคือ เดือนมกราคม (18%) เดือนกุมภาพันธ์ (12%) เดือนพฤษภาคม (11%) เดือนตุลาคม (8%) เดือนมีนาคม (7%) เดือนเมษายน (6%) เดือนกรกฎาคม (5%) เดือนสิงหาคม (4%) เดือนพฤษภาคม (3%) น้อยที่สุดคือช่วงเดือนมิถุนายน และกันยายน (2%) (ภาพก-56) จะเห็นได้ว่าในระหว่างช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน มีนักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการน้อย เนื่องจากเป็นช่วงของฤดูฝน จึงไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากนัก

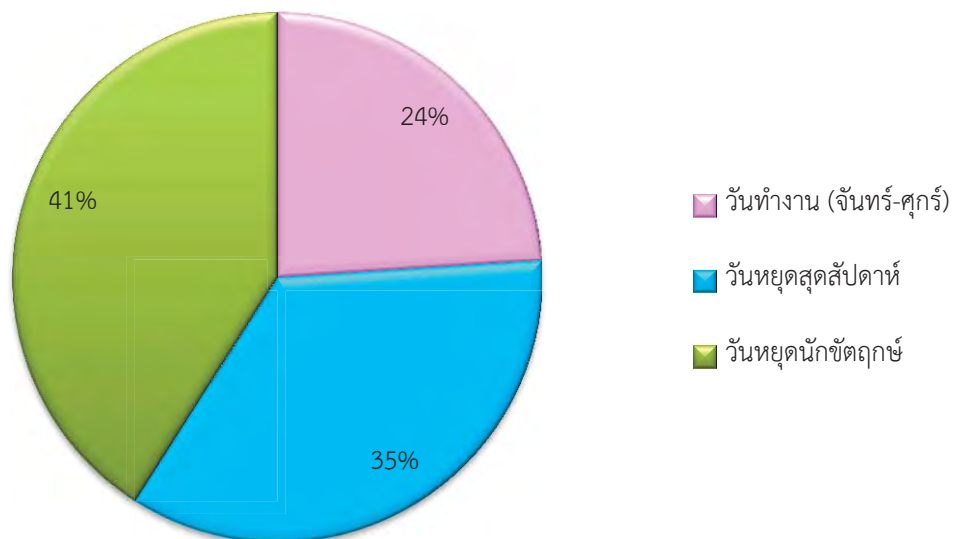
ภาพ ก-52 ธุรกิจของผู้ประกอบการในจังหวัดอุดรดิตถ์

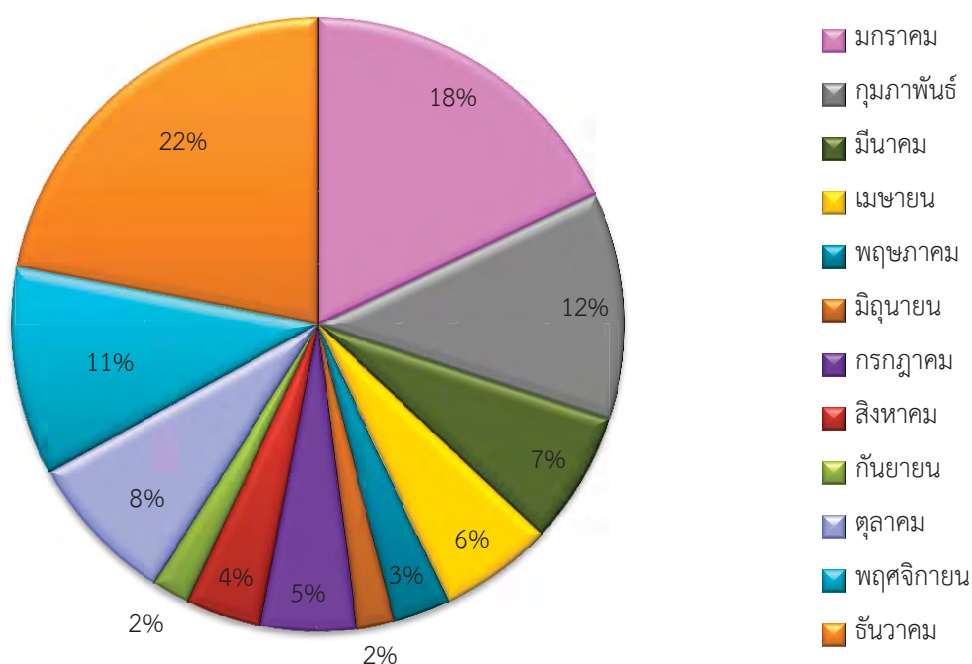
ภาพ ก-53 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายซื้อสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้งในจังหวัดอุดรดิตถ์

ภาพ ก-54 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อสินค้า/บริการนักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมในจังหวัดอุดรดิถ์

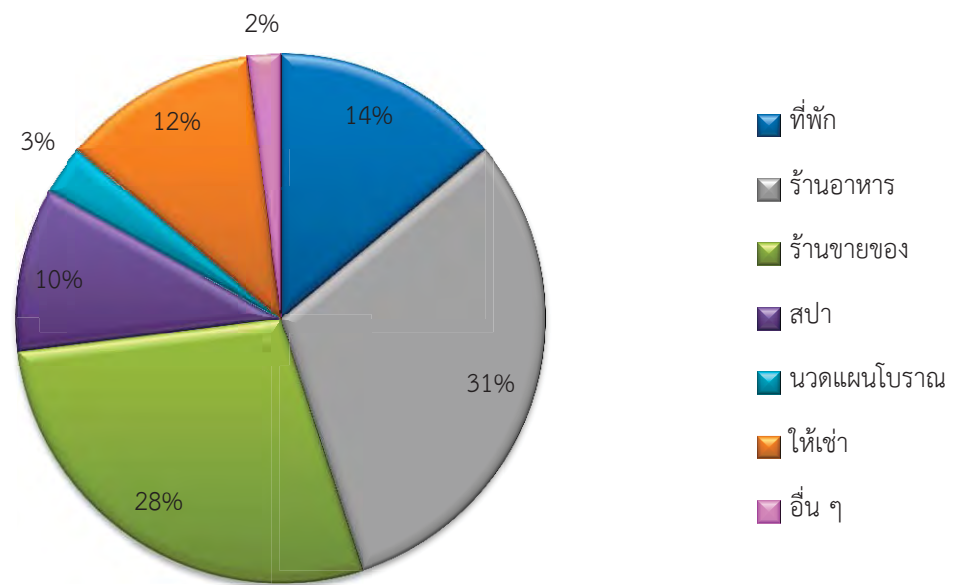
ภาพ ก-55 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงวันในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุด ในจังหวัดอุดรดิถ์

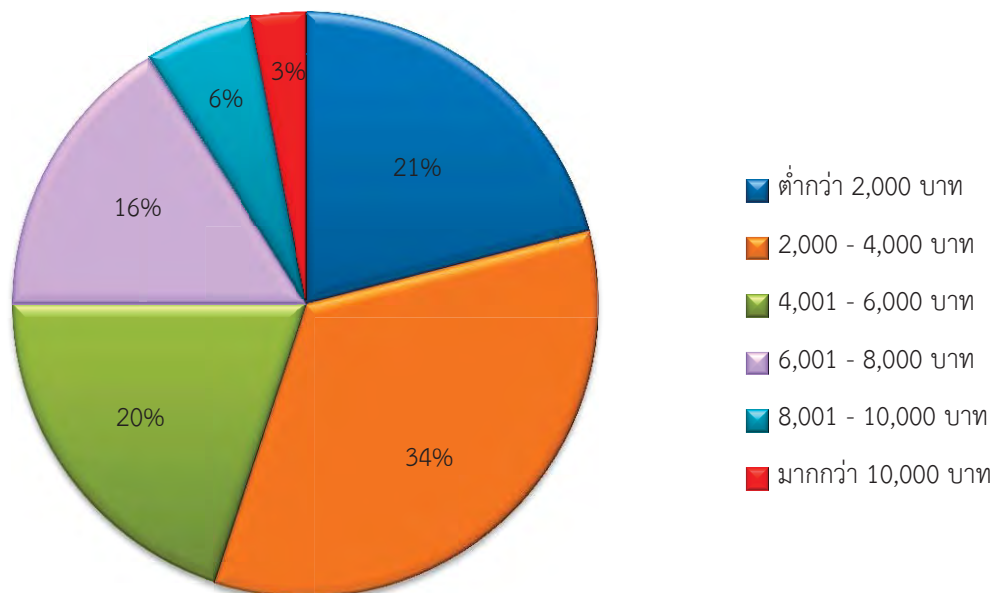
ภาพ ก-56 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุด ในจังหวัดอุดรดิตถ์

การสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการบริการในจังหวัดแพร่

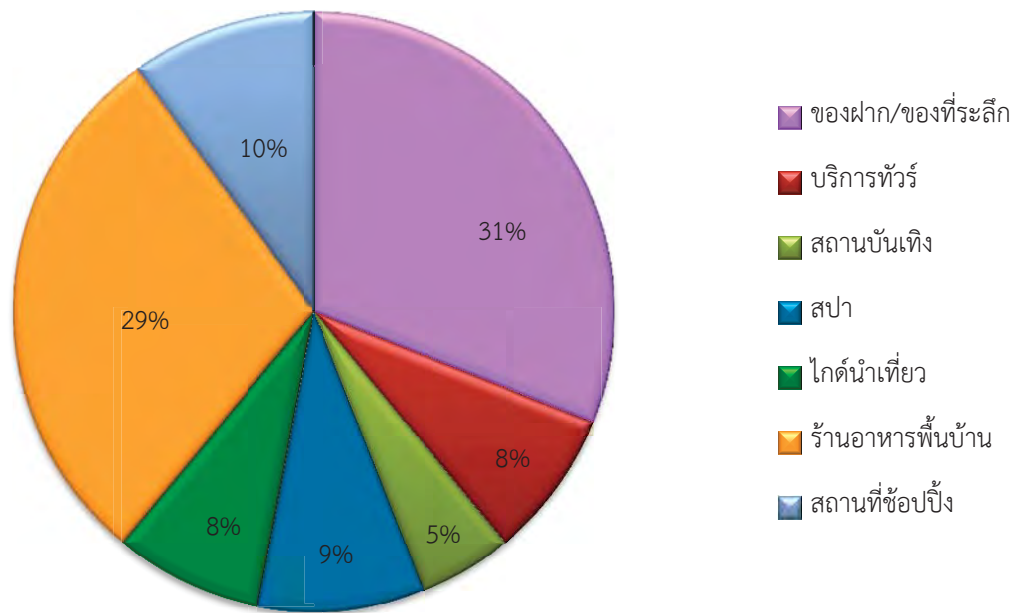
ธุรกิจส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการในจังหวัดแพร่ คือ ประกอบธุรกิจร้านอาหาร (31%) รองลงมา คือ ร้านขายของ (28%) ที่พัก (14%) บริการให้เช่า (12%) สปา (10%) บริการนวดแผนโบราณ (3%) และอื่น ๆ (2%) (ภาพ ข-78) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้ง นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายประมาณ 2,000-4,000 บาท (34%) รองลงมาคือ ต่ำกว่า 2,000 บาท (21%) 4,000-6,000 บาท (20%) 6,001-8,000 บาท (16%) 8,001-10,000 บาท (6%) และมากกว่า 10,000 บาท (3%) (ภาพ ข-79) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อสินค้า/บริการที่นักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมมากที่สุด คือ ของฝาก/ของที่ระลึก (31%) รองลงมาคือ ร้านอาหารพื้นเมือง (29%) สถานที่ซื้อปิ้ง/เดินเที่ยว (10%) สปา (9%) บริการทัวร์ และไกด์นำเที่ยว (8%) และสถานบันเทิง (5%) (ภาพ ข-80) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงวันในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (วันเสาร์-อาทิตย์) (43%) วันหยุดนักขัตฤกษ์ (39%) และวันทำงาน (วันจันทร์-ศุกร์) (18%) (ภาพ ข-81) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือในช่วงเดือนธันวาคม (25%) รองลงมาคือ เดือนพฤศจิกายน (15%) เดือนกุมภาพันธ์ (11%) เดือนเมษายน (10%) เดือนมกราคม และเดือนมีนาคม (9%) เดือนตุลาคม (6%) เดือนกันยายน (5%) เดือนกรกฎาคม (4%) เดือนพฤษภาคม (3%) เดือนสิงหาคม (2%) และเดือนมิถุนายน (1%) (ภาพ ข-82)

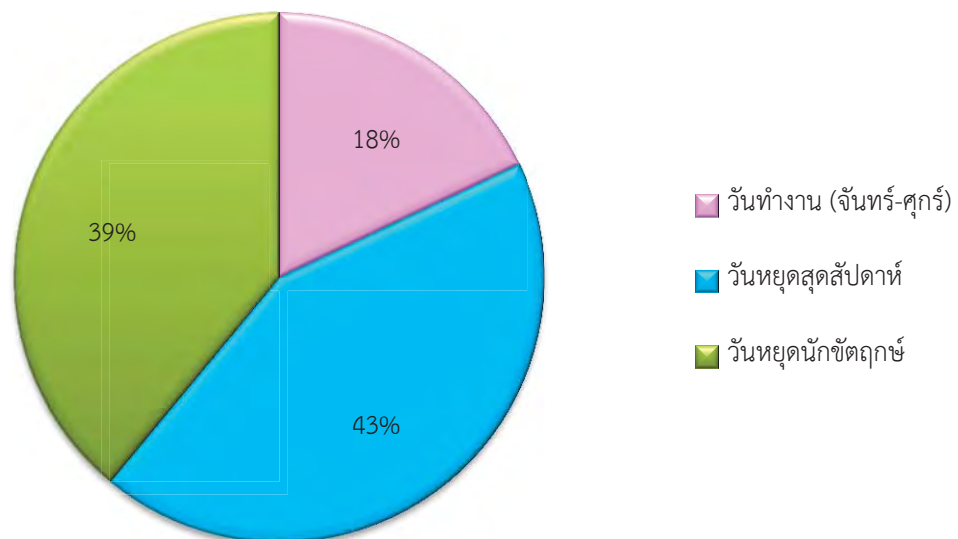
ภาพ ข-78 ธุรกิจของผู้ประกอบการในจังหวัดแพร่

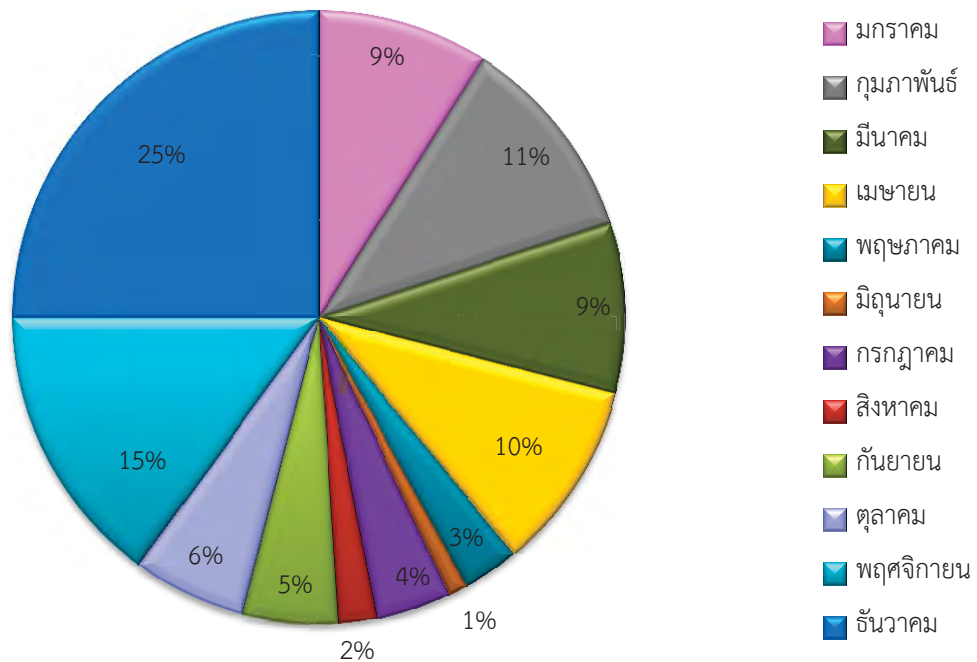
ภาพ ข-79 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายซื้อสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้งในจังหวัดแพร่

ภาพ ข-80 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อสินค้า/บริการนักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมในจังหวัดแพร่

ภาพ ข-81 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงวันในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุด ในจังหวัดแพร่

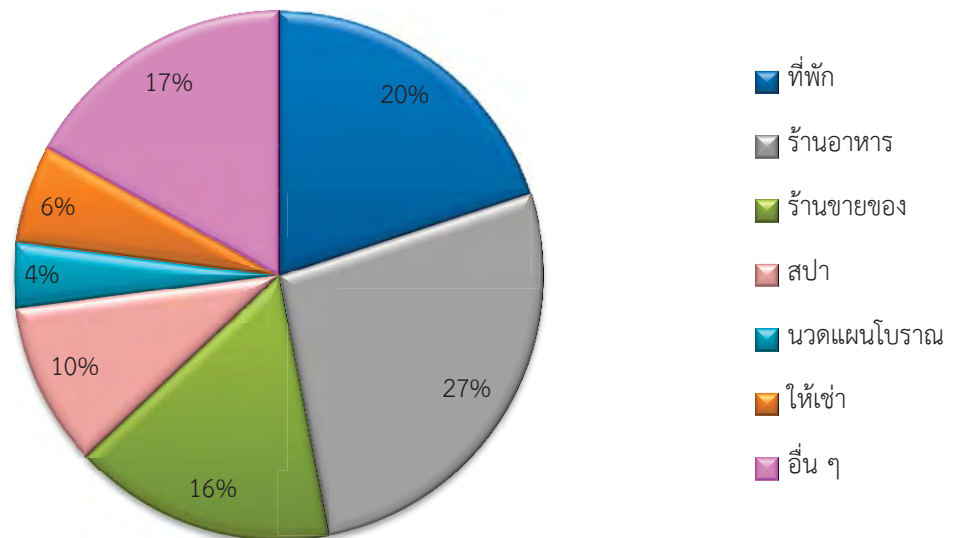

ภาพ ข-82 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุด ในจังหวัดแพร่

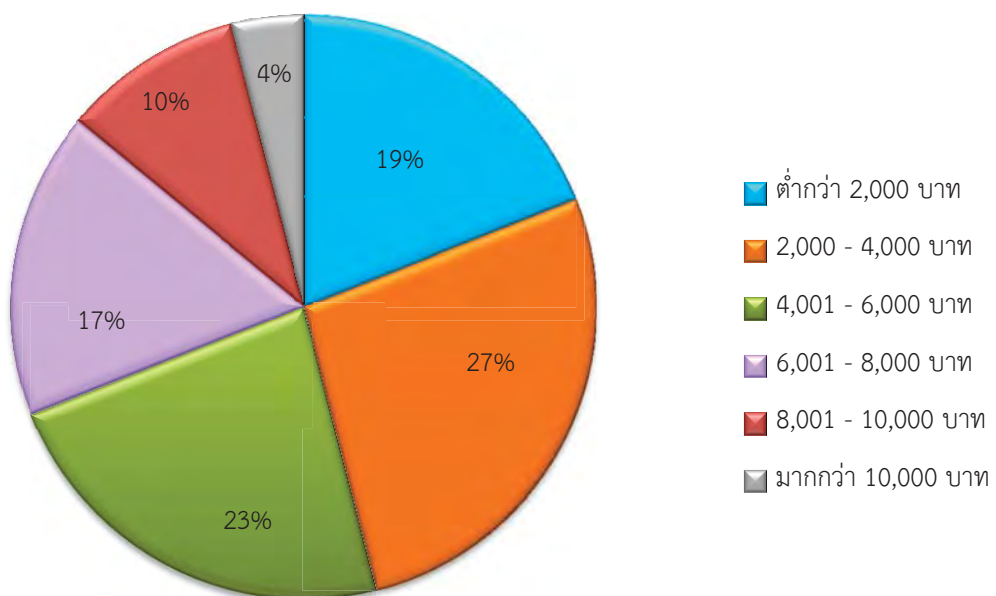
การสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการบริการในจังหวัดน่าน

ธุรกิจส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการในจังหวัดน่าน คือ ประกอบธุรกิจร้านอาหาร (27%) รองลงมา คือ ที่พัก (20%) อื่น ๆ (17%) ร้านขายของ (16%) สปา (10%) ร้านให้เช่า (6%) และน้อยที่สุด คือนวดแผนโบราณ (4%) (ภาพ ค-90) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้ง นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายประมาณ 2,000-4,000 บาท (27%) รองลงมาคือ 4,001-6,000 บาท (23%) ต่ำกว่า 2,000 บาท (19%) 6,001-8,000 บาท (17%) 8,001-10,000 บาท (10%) และมากกว่า 10,000 บาท (4%) (ภาพ ค-91) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อสินค้า/บริการที่นักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมมากที่สุด คือ ร้านอาหารพื้นบ้านของจังหวัดน่าน (33%) รองลงมา คือของฝาก/ของที่ระลึก (23%) สถานที่ซัปปิ้ง เดินเที่ยวซื้อของ (15%) ไกด์นำเที่ยว (10%) สถานบันเทิง (19%) บริการทัวร์/โปรแกรมการท่องเที่ยว (7%) และสปา (6%) (ภาพ ค-92) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงวันในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (วันเสาร์-อาทิตย์) (44%) วันหยุดนักขัตฤกษ์ (30%) และวันทำงาน (วันจันทร์-ศุกร์) (26%) (ภาพ ค-93) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ เดือนธันวาคม (21%) รองลงมาคือ เดือนมกราคม (16%) เดือนกุมภาพันธ์ (13%) เดือนพฤศจิกายน (10%) เดือนมีนาคม (9%) เดือนเมษายนและ

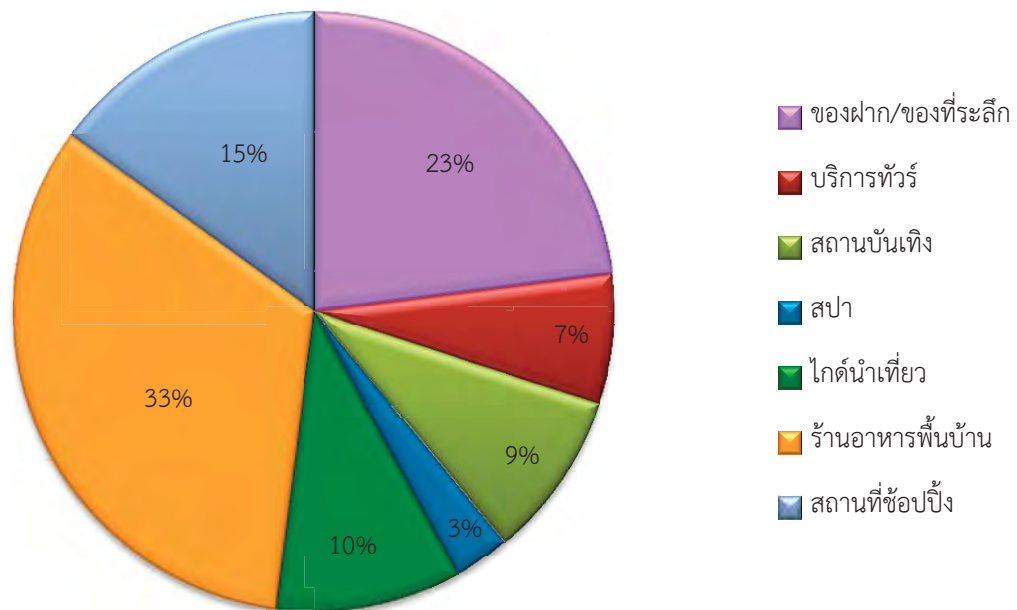
เดือนตุลาคม (7%) เดือนกันยายน (5%) เดือนพฤษภาคม (4%) เดือนมิถุนายนและเดือนสิงหาคม (3%) และน้อยที่สุดคือช่วงเดือนกรกฎาคม (2%) (ภาพ ค-94)

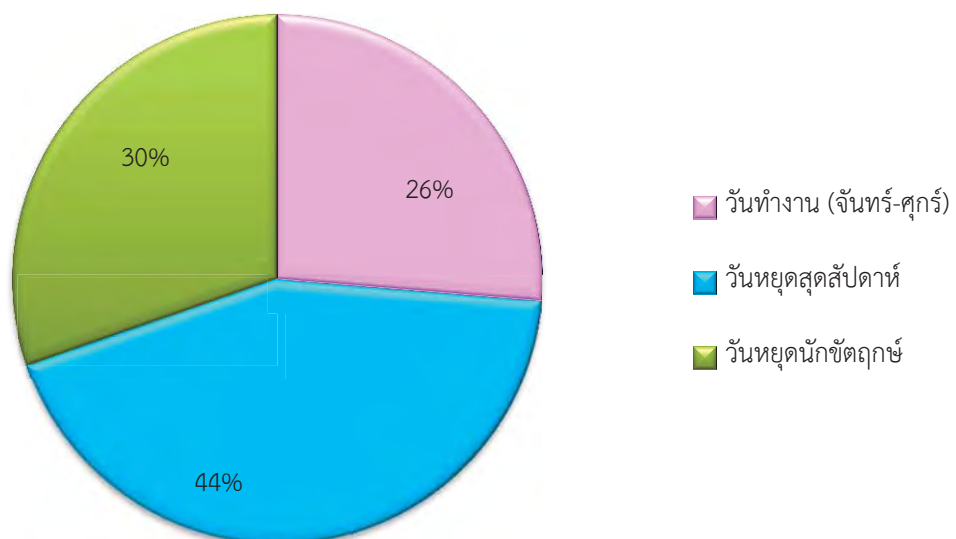
ภาพ ค-90 ธุรกิจของผู้ประกอบการในจังหวัดน่าน

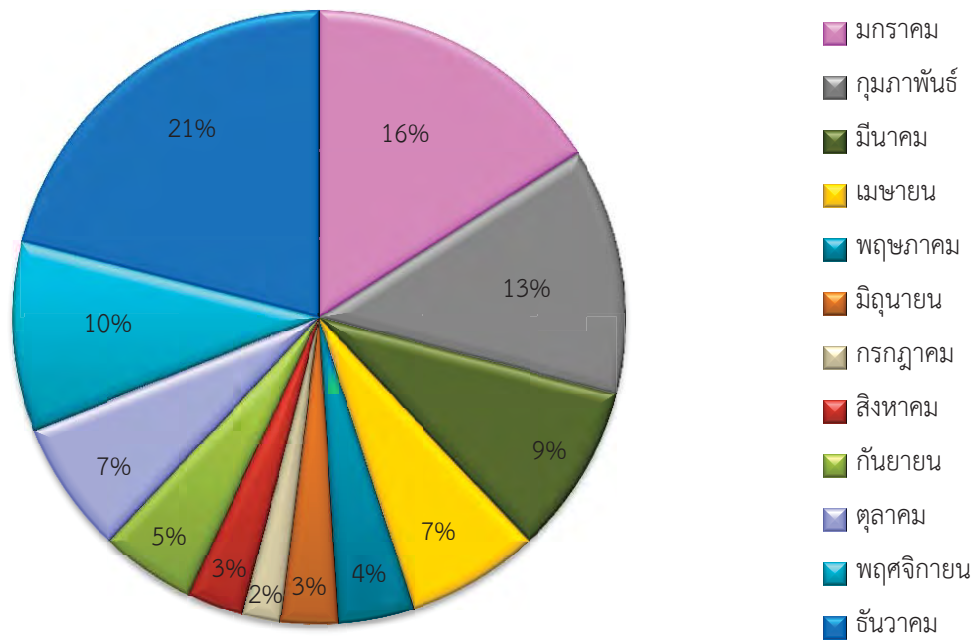
ภาพ ค-91 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายซื้อสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้งในจังหวัดน่าน

ภาพ ค-92 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อสินค้า/บริการนักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมในจังหวัดน่าน

ภาพ ค-93 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงวันในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุด ในจังหวัดน่าน

ภาพ ค-94 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุด ใน
จังหวัดน่าน

ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

ด้านการจัดการท่องเที่ยว

- การส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- การพัฒนาสินค้า การบริการ และปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในแต่ละจังหวัด
- การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ เช่น การสื่อสาร การบริการ การจัดการ การใช้ภาษาอังกฤษ
- ภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จัดการส่งเสริมการตลาดเชิงรุกให้สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ
- การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการในการจัดทำ การวิจัยด้านท่องเที่ยว ได้แก่ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การตลาด การประชาสัมพันธ์ การบริการ และการร้องเรียน

ด้านศักยภาพการท่องเที่ยว

- ภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภายในจังหวัดตลอดทั้งปี
- ส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยวให้ผู้ประกอบการรายเล็กร่วมกับทางภาครัฐ และภาคเอกชน เช่น จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการในเรื่องของการลงทุนด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น
- การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน โดยร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของแต่ละจังหวัด
- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ โดยร่วมมือกับภาครัฐ ภาคประชาชน และหน่วยงานการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง
- ควบคุมคุณภาพการบริการให้เกิดมาตรฐาน และความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว โดยร่วมมือกับตำรวจท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด
- หน่วยงานทะเบียนด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

ด้านแผนการตลาดการท่องเที่ยว

- การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวในประเทศ ให้เป็นไปตามกรอบนโยบาย และ กลยุทธ์ที่กำหนด เช่น ปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปีของแต่ละจังหวัด เป็นต้น
- การจัดทำแผนจัดเตรียมสินค้าการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความต้องการของตลาด ตลอดจนการส่งเสริมการวางแผนการตลาดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินงาน
- การสร้างเครือข่ายการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยว และแสวงหาทิศทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อการวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนร่วมของทางภาครัฐ

ภาคเอกชน ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานด้านการตลาด และการส่งเสริมการท่องเที่ยว

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม มีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวแต่มีจุดอ่อนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกได้แก่ การเดินทางไม่สะดวก ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้บริการข้อมูล ขาดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

ผลการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ แปลงปลูกทุเรียนหลงและหลินลับแล ลางสาด ลองกอง มังคุด มะไฟ กาแฟ จังหวัดอุดรดิตถ์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศวิทยา ได้แก่ อุทยานแห่งชาติภูสอยดาว อุทยานแห่งชาติคลองตรอน อุทยานแห่งชาติลำน้ำน่าน วนอุทยานสักใหญ่ เชื่อนสิริกิติ์ และน้ำตกแม่พูล การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ พิธีอัฐมิมูซา วัดพระบรมธาตุทุ่งยั้ง อนุสาวรีย์พระยาพิชัยดาบหัก วัดธรรมมาธิปไตย วัดพระยืนพุทธบาทยุคล วัดพระฝางสว่างคบุรีมุนีนาถ วัดท่าถนนวน บ่อเหล็กน้ำพี้ และเมืองลับแล

การศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการในจังหวัดอุดรดิตถ์ คือ ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก ร้านขายของ ร้านให้เช่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้ง นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายประมาณ 4,001-6,000 บาท ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อสินค้า/บริการที่นักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมมากที่สุดคือ ของฝาก/ของที่ระลึก ร้านอาหารพื้นบ้านของจังหวัดอุดรดิตถ์ สถานที่ซัปปิ้ง เดินเที่ยวซื้อของ ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงวันในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ ในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ เดือนธันวาคม มกราคม และกุมภาพันธ์

การศึกษารูปแบบการมาท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยมาเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์ มากที่สุดคือ 5 ครั้ง โดยการมาของนักท่องเที่ยวมาจากแรงจูงใจจากแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรดิตถ์ และความต้องการทางด้านกายภาพเป็นความต้องการในสิ่งที่จำเป็น ระยะเวลาในการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์พบว่า จำนวนวันนักท่องเที่ยวที่เข้ามามากที่สุดคือ จำนวน 1 วัน และเข้ามาท่องเที่ยวอย่างน้อยที่สุดคือ 17 วัน และไม่ระบุจำนวนวัน ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์มีผู้ร่วมเดินทางมาด้วยมากที่สุดคือ จำนวน 1 คน และน้อยที่สุด 70 คน รูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดอุดรดิตถ์มากที่สุดคือ เดินทางมาเอง และน้อยที่สุดคือ การซื้อทัวร์มาท่องเที่ยว ประเภทของที่ฝากและจำนวนนักท่องเที่ยวที่ฝากค้างคืน ที่พักโรงแรมมากที่สุดคือ จำนวน 1 คืน พักรีสอร์ท/บังกะโลนอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 5 คืน เช่นเดียวกับ นอนค้างคืนจำนวน 2 คืน ที่พักเกสต์เฮาส์นอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 5 คืน

พักบ้านญาติ/บ้านเพื่อนนอนค้างคืนมากที่สุดคือ จำนวน 2 คืน พักในอุทยานแห่งชาตินอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ระบุที่พักอื่นๆ ส่วนใหญ่นอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน และน้อยที่สุดคือ นอนค้างคืนจำนวน 5 คืน และมีนักท่องเที่ยวที่ไม่พักค้างแรม เหตุผลที่ไม่พักค้างแรมของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ไป-กลับสะดวก ระยะทางไม่ไกล และน้อยที่สุดคือ มาทำธุระ และไม่ระบุการพักค้างแรม การวางแผนการเดินทางมาท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวชอบมาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์มากที่สุด และน้อยที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อดูแลและรักษาสุขภาพ เหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุดคือ มาพักผ่อน และท่องเที่ยวทั่วๆ ไป และน้อยที่สุดคือ อันนิมุน และเที่ยวกองคั่นสถานบันเทิง นักท่องเที่ยวทราบข้อมูลจากแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุตรดิตถ์มากที่สุดมาจากญาติพี่น้อง และน้อยที่สุดคือ หนังสือท่องเที่ยว

การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดแพร่ พบว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ ศูนย์วิจัยพืชสวนแพร่ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหม้อห้อมบ้านทุ่งโฮ้ง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศวิทยา ได้แก่ แพะเมืองผี อุทยานแห่งชาติแม่ยม อุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย บ่อน้ำพุร้อนแม่จอก อุทยานแห่งชาติดอยผา กลองภูเขาหินปะการัง ถ้ำเอราวัณ และน้ำตกห้วยโรง การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์เมืองแพร่ โกมลผ้าโบราณ อุทยานลิลิตพระลอ คุ่มเจ้าหลวง บ้านประทับใจ คุ่มวงศ์บุรี วัดศรีดอนคำ วัดพระธาตุสุโทนมงคลคีรีสามัคคีธรรม วัดพระนอน วัดแสง วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร วัดหลวง พระธาตุช่อแฮ วัดพระธาตุดอยเล็ง และวัดพระธาตุจอมแจ้ง

การศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวของจังหวัดแพร่ พบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการในจังหวัดแพร่ คือ ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ร้านขายของ ที่พัก บริการ ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้ง นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายประมาณ 2,000-4,000 บาท ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อสินค้า/บริการที่นักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมมากที่สุดคือ ของฝาก/ของที่ระลึก ร้านอาหารพื้นเมือง สถานที่ซัปปิ้ง/เดินเที่ยว ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงวันในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ธันวาคม มกราคม และกุมภาพันธ์

การศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวของจังหวัดแพร่ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยมาเที่ยว 1 วัน และน้อยที่สุดเคยมาแล้ว 5 ครั้ง ระยะเวลาในการท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามามากที่สุดคือ 1 วัน และน้อยที่สุดท่องเที่ยว 6 วัน ส่วนใหญ่มีผู้ร่วมเดินทางมาด้วยมากที่สุดคือ จำนวน 4 คน และน้อยที่สุดคือ ไม่มีผู้ร่วมเดินทาง รูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดแพร่มากที่สุดคือ เดินทางมาท่องเที่ยวเอง และส่วนน้อยซื้อทัวร์มาท่องเที่ยว ประเภทของที่พักและจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืน พักโรงแรมมากที่สุดคือ จำนวน 1 คืน พักรีสอร์ท/บังกะโลนอนค้างคืนมากที่สุด จำนวน 1 คืน พักที่เกสต์เฮาส์นอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน พักบ้านญาติ/บ้านเพื่อนนอนค้างคืนมากที่สุดคือ จำนวน 2 คืน พักในอุทยานแห่งชาตินอนค้างคืนมากที่สุดจำนวน 1 คืน เหตุผลที่ไม่พักค้างแรมของนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ไปกลับสะดวก ระยะทางไม่ไกล และน้อยที่สุดคือ ไม่

ระบุการพักค้างแรม การวางแผนการเดินทางมาท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวชอบมาแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และโบราณสถานมากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ท่องเที่ยวสนทนาและการบันเทิง เหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุดคือ พักผ่อน และท่องเที่ยวทั่วๆ ไป และน้อยที่สุดคือ สัมมนา นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ ส่วนใหญ่มีแหล่งข้อมูลสำหรับการท่องเที่ยวมากจากญาติพี่น้อง และน้อยที่สุดคือ ตัวแทนการท่องเที่ยว/บริษัทท่องเที่ยว และสารคดีจากสื่อต่างๆ

การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดน่าน พบว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริภูพยัคฆ์ ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา สำหรับไก กลุ่มแม่บ้านเกษตรหนองบัว ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชนวัดโป่งคำ และส้มสีทอง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศวิทยา ได้แก่ อุทยานแห่งชาติขุนน่าน อุทยานแห่งชาติขุนสถาน อุทยานแห่งชาติดอยภูคา อุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกิน อุทยานแห่งชาตินันทบุรี อุทยานแห่งชาติแม่จริม อุทยานแห่งชาติศรีน่าน และดอยผาฮู้ การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานบ้านพระเกิด วัดสวนตาล ประเพณีแข่งเรือ บ่อเกลือสินเธาว์ วัดภูมินทร์ วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร วัดหัวข่วง พระธาตุแช่แห้ง วัดพระธาตุเขาน้อย วัดศรีพันต้น วัดมิ่งเมือง วัดบุญยืน วัดหนองบัว หอศิลป์ริมน่าน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และกระบะบักเมืองน่าน

การศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวของจังหวัดน่าน พบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการในจังหวัดน่าน คือ ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ที่พัก ร้านขายของ และสปา ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายสินค้า/บริการต่อการมาท่องเที่ยว 1 ครั้ง นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายประมาณ 2,000-4,000 บาท ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อสินค้า/บริการที่นักท่องเที่ยวสอบถามเพิ่มเติมมากที่สุดคือ ร้านอาหารพื้นบ้านของจังหวัดอุดรธานี ของฝาก/ของที่ระลึก สถานที่ซื้อของ และไกด์นำเที่ยว ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงวันในสัปดาห์ที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (วันเสาร์-อาทิตย์) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อช่วงเดือนที่นักท่องเที่ยวมาอุดหนุนสินค้า/บริการมากที่สุดคือ เดือนธันวาคม มกราคม และกุมภาพันธ์

การศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวของจังหวัดน่าน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยมาเยือนหรือท่องเที่ยวจังหวัดน่าน จำนวนครั้งที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่าน มากที่สุดคือ เคยมา 1 ครั้ง และน้อยที่สุดเคยมา 10 ครั้งขึ้นไป ระยะเวลาในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน มากที่สุดคือ 3 วัน และระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวน้อยที่สุดคือ 6 วัน และ 7 วัน จำนวนผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวมีผู้ร่วมเดินทางมาด้วยมากที่สุดคือ ไม่ระบุ และน้อยที่สุดคือ 7 คน รูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวภายในจังหวัดน่านมากที่สุดคือ เดินทางมาเอง และการเดินทางที่น้อยที่สุดคือ การเดินทางแบบไม่แจ้งข้อมูล ประเภทของที่พักรและจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักรค้างคืน การพักรค้างคืนที่โรงแรม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพัก การพักรที่รีสอร์ท/บังกะโลนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพัก การพักรที่บ้านญาติ/บ้านเพื่อนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพัก การพักรในอุทยานแห่งชาตินักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพัก และการพักรที่อื่นๆ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แจ้งรายละเอียดจำนวนวันเข้าพัก เหตุผลที่ไม่พักรค้างแรมของนักท่องเที่ยว

มากที่สุดคือ ไป-กลับสะดวก ระยะทางไม่ไกล และน้อยที่สุดคือ ไม่ระบุ การวางแผนการเดินทางมาท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวชอบมาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ท่องเที่ยวอื่น ๆ เหตุผลที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่านมากที่สุดคือ ท่องเที่ยวทั่วไป และน้อยที่สุดคือ อันนี้มัน นักท่องเที่ยวทราบข้อมูลจากแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดน่านมากที่สุดมาจาก เอกสาร/แผ่นพับ และน้อยที่สุดคือ ตัวแทนการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยวควรดำเนินการตลอดทั้งช่วงเวลาที่มีย่านักท่องเที่ยวมาก (High Season) และนักท่องเที่ยว (Low Season)
2. ควรสนับสนุนการจัดประชุมสัมมนาในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน ในช่วงฤดูร้อนและฝน เพราะในช่วงดังกล่าวมีย่านักท่องเที่ยว
3. การจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และน่าน ในจุดที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการได้สะดวก

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540. แผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย.
กรุงเทพมหานคร : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- จริญญา เจริญสุกใส และสุวัฒน์ จูฑากรณ์. 2545. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณฤทัย กุลหา. 2547. ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในกรุงเทพมหานคร.
ค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทักษิณา คุณารักษ์. 2547. ปัจจัยในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวและที่พักของเยาวชนไทย กรณีศึกษา
นักศึกษาระดับ.
- เทิดชัย ช่วยบำรุง. 2549. การท่องเที่ยวไทยนานาชาติ. สถาบันวิจัยเพื่อการท่องเที่ยว. (1)1.
- บุญทวี เปเร่รา. 2547. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวจากยุโรปในการ
เลือกใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. ค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปริญญาดรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิเชฐ บัญญัติ และคณะ. 2547. การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดตากเพื่อยกระดับเป็นเมือง
ท่องเที่ยวหลัก. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วันชัย อัครทิวทอง. 2549. ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บ้านคำวังแคน อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ.
รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว คณะ
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วินิจ วีรยางกูร. 2532. การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ . 2541. กลยุทธ์การตลาด การบริหารการ. กรุงเทพฯ : เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- อรพิน สันติธีรกุล ทักษิณา คุณารักษ์ และอภิชาติ ชมพูนุช. 2550. การปรับปรุงโปรแกรมการท่องเที่ยว
สำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา
15 จังหวัดภาคเหนือ. รายงานฉบับสมบูรณ์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Dean, Alison., Morgan, Damian., Tan, Tang Eng. 2002. "Service Quality and Customer's
Willingness to Pay More for Travel Service". Journal of Travel and Tourism
Marketing 12(2/3) : 95-110.
- Holloway, Christopher J.. 2004. Marketing for Tourism. 4 th ed. Essex: Pearson Education,
Inc.
- Kim, Woo Gon., Lee, Hae Young. 2004. "Comparison of Web Service Quality Between
Online Travel Agencies and Online Travel Suppliers". Journal of Travel and
Tourism Management 17(2/3) : 105-116.

- Macintosh, Gerrard. 2002. "Building Trust and Satisfaction in Travel Counselor/Client Relationships". *Journal of Travel and Tourism Marketing* 12(4) : 59-73.
- McIntosh, Robert W., and Goedner Charles R. 1986. *Tourism Principle, Practices, Philosophies*. 5th ed. New York : John Wiley and Sons, Inc.
- Nicolau, Juam L. and Mas, Francisco J. 2005. "STOCHASTIC MODELING A Three-Stage Tourist Choice Process". *Annals of Tourism Research* 32(1) : 49-69.
- Ryan, C., Cliff, Andrew. 1997. "Do Travel Agencies Measure Up to Customer Expectation? An Empirica Investigation of Travel Agencies' Service Quality as Measured by SERVQUAL". *Journal of Travel and Tourism Marketing* 6(2) : 1-31.
- Wolfe, Kara., Hsu, Cathy H.C., Kang, Soo K. 2004. "Buyer Characteristics Among Users of Various Travel Intermediaries". *Journal of Travel and Tourism Marketing* 17(2/3) : 51-62.